

Univerzitet Crne Gore
Cetinjska br. 2

Broj : 529
Godina : 2021.
Podgorica, 29. april 2021.

Broj primjeraka : 50

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za predmete: *Grafičko oblikovanje knjige, Ilustracija i knjiga II, Ilustracija MA i Knjiga MA*, na Studijskom programu Grafički dizajn, Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje, Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 16.12.2020. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **MR SUZANA PAJOVIĆ**

BIOGRAFIJA

PAJOVIĆ SUZANA
Nikšić
15. 11. 1970.

1994. Diplomirala na Ekonomskom fakultetu (UCG) u Podgorici
2000. Diplomirala na FLU Cetinje, Studijski program Vajanje u klasi profesora mr Pavla Pejovića
2006. Diplomirala na FLU Cetinje, Studijski program Grafički dizajn, u klasi profesora Mila Grozdanića
2008. Magistrirala na FLU Cetinje, Studijski program Vajanje tema: *Santa Maria Della Salute*; komisija: prof. Mile Grozdanić (mentor), prof. mr Ana Matić (pred. komisije), prof mr Ratko Odalović (član)
2009. Magistrirala na FLU Cetinje, Studijski program Grafički dizajn tema: *Umjetnost kao provokacija*; komisija: prof. mr Pavle Pejović (mentor), prof. mr Nenad Šoškić (pred. komisije), prof. dr Zoran Gavrić (član)
2020. Prva godina doktorskih studija, smjer: Teorija savremene umjetnosti, UDG, Podgorica

SAMOSTALNE IZLOŽBE

2016. **Podgorica**, izložba *Umjetnik kroz ca*, galerija „Centar“, Centar savremene umjetnosti CG
2013. **Tivat, Luštice**, izložba slika i crteža, *Tovljeni šarani jedu leptirove*
2009. **Bar**, izložba crteža, galerija „Veliša A. Leković“
2008. **Cetinje**, izložba *I need to believe*, Atelje Dado, Narodni muzej Crne Gore
2006. **Podgorica**, izložba *Kleveta*, Centar savremene umjetnosti Crne Gore
2006. **Santa Severina** (Italija) izložba *Pogled-Sguardi*
2003. **Budva**, izložba *Balkanska zimnica*, Crkva S. Marija (Budva Grad teatar)
2001. **Beograd** (Srbija), izložba *Always*, Happy Gallery, Studentski kulturni centar
2000. **Podgorica**, autorski projekat *Balkanska zimnica*
1999. **Podgorica**, izložba *Krug*, KIC „Budo Tomović“
1998. **Podgorica**, izložba *Izložba*, KIC „Budo Tomović“ *Festival internacionalnog alternativnog teatra*
Nikšić, Umjetničko udruženje „Argentina“

ZNAČAJNIJE KOLEKTIVNE IZLOŽBE

2018. **Cetinje**, „Where after post-truth? Umjetnost u svijetu bez istine“, CGU „Miodrag Dado Đurić“, selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
Podgorica, „Crtež kao eksperiment“, Dvorac Petrovića, selektor: ist. umj. Nataša Nikčević
2017. **Nikšić**, „Antifašistička mapa Nikšića“, Dvorac kralja Nikole, selektor: ist. umj. Ljiljana Karadžić

2015.

Cetinje, „Salon Petar Lubarda“, CGU „Miodrag Dado Đurić“, selektor: ist. umj. mr Žana Filipović
Nikšić, „8. Mart“, A galerija, KC PUNKT, selektor: Zdravko Delibašić
Milano (Italija), DOTE (Donne talente Expo), Montenegro Women Art EXPO Event, Montenegro EXPO – 2015,
Podgorica, „Pogled / grafičko oblikovanje knjige i plakata“, Dvorac Petrovića, selektor: ist. umj. Nataša Nikčević

2014.

Tivat, „Savremena crnogorska skulptura – žene stvaraoci“, Galerija Buća, selektor: ist. umj. Ana Ivanović
Podgorica, „25 godina FLU Cetinje“, Dvorac Petrovića
Sarajevo (BiH), SARAJEVO100, *Međunarodni pozivni projekat grafičkog dizajna, grupa selektora*

2013.

Beograd (Srbija), „Zlatno pero“, međunarodna izložba ilustracija, grupa selektora
Lisabon (Portugalija), Internacionalno bijenale ilustracije, grupa selektora

2012.

Cetinje, Crnogorski likovni salon, „13. novembar“ selektor: ist. umj. Anastasija Miranović
Cetinje, Izložba FLU Cetinje, Galerija 42, FLU Cetinje

2011.

Bratislava (Slovačka), 23. *Internacionalno bijenale ilustracije /BIB/grupa selektora*

2010.

Cetinje, Galerija 42, „Typo Warmshop Berlin“, projekat *CityTypoDiary*

2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019.

Danilovgrad, Tradicionalna izložba savremene skulpture u Crnoj Gori

2008.

Podgorica, Izložba posdiplomaca FLU Cetinje, *ULUCG*, selektor: prof. mr Nenad Šoškić

2007.

Beograd (Srbija), Izložba FLU Cetinje, Galerija Kolarac, selektor: prof. dr Gordan Nikolić
Bar, Izložba FLU Cetinje, selektor: prof. mr Nataša Đurović

2006.

Brisel (Belgija), **Sarajevo** (BiH), **Pariz** (Francuska), **Utrech** (Holandija), **Podgorica**, **Nikšić**
Novi talas, selektor: Mirjana Dabović
Lafeld (Austrija), Pavlova hiša
Na drugi pogled, selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
Tuzla (BiH) manifestacija *Vezeni most*, *Izložba ilustracija*, grupa selektora
Podgorica, „Pozorišni plakat u Crnoj Gori 2000–2006“ *FIAT*, selektor: prof. mr Ana Matić

2005.

Brisel (Belgija), *Communaute francaise de Belgique*, *Novi talas*, Centar savremene umjetnosti Crne Gore, selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
Beograd (Srbija), *Na drugi pogled*, Salon muzeja savremene umjetnosti, selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
Dresden, Berlin (Njemačka) *Montenegro beauty*, selektor: ist. umj. Svetlana Rakanović

2004.

Cetinje, V Cetinjsko bijenale, selektor: ist. umj. Petar Čuković

- Cetinje**, *Paralelni svjetovi*, NMCG, Biljarda selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
Beograd (Srbija), *Montenegro beauty*. CZDK selektor: ist. umj. Svetlana Racanović
Bar, *Jedan drugi svijet*, XVII Barski Ljetopis, „Veliša A. Leković“ selektor: Petar Vujošević
- 2003.**
Niš (Srbija), *Umetnici biraju 6+6*, Galerija savremene likovne scene, selektor: Dragan Perić
Budva, *Montenegro beauty*, selektor: ist. umj. Svetlana Racanović
- 2002.**
Cetinje, IV Cetinjsko bijenale selektor: ist. umj. Svetlana Racanović
Vršac (Srbija), Bijenale mladih, selektor: Jovan Čekić
Beograd (Srbija), *Grifon*, Galerija Grafičkog kolektiva *Izložba 20 izabranih radova za najbolji grafički dizajn u 2000/2001*
Beograd (Srbija), *43. oktobarski salon*, grupa selektora
- 2001.**
Bari (Italija), *Savremena crnogorska scena*, selektor: ist. umj. Nataša Nikčević
SanPol de Vance (Francuska) projekat *Vatra*, selektori: ist. umj. Zoran Gavrić, ist. umj. Svetlana Racanović
Barselona (Španija), *Dani crnogorske culture*, selektor: ist. umj. Svetlana Racanović
Herceg Novi, 36. HercegNovski zimski salon, selektor: ist. umj. Petar Čuković
Podgorica, *Lanac otkrivanja*, MMobil Art selektor: ist. umj. Svetlana Racanović
Novi Sad (Srbija), *Izložba pozorišnog plakata*, grupa selektora
Beograd (Srbija), *Real presence*, Muzej 25. maj, selektor: ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović
- 2000.**
Beograd (Srbija), BELEF, *Nove tehnologije u teatru*
- 1999.**
Podgorica, *Ka skulpturi*, Dvorac Petrovića, selektor: mr Pavle Pejović
Podgorica, *Moć crteža*, Perjanički dom, selektor: ist. umj. dr Aleksandar Čilikov
- 1997.**
Barselona (Španija) Festival Reciklaž Art
Nikšić - III Cetinjsko bijenale *Reciklaž art*, Željezara Nikšić, selektor: ist. umj. Mladen Lompar

NAGRADE

- Prva nagrada za idejno rješenje poštanske marke na temu *Crna Gora šampion Evrope, Malaga 2008.*, Pošta Crne Gore (2008)
- Ombudsman, treća nagrada za vizuelni identitet (2007)
- Nagrada za umjetnički izazov, *Budva Grad teatar*, Budva (2003)
- *Godišnja nagrada FLU Cetinje za vajarstvo*, Cetinje (1998)

PROJEKTI

- 2011.** Scenografija, kostim i dizajn pozorišne predstave „Gospodska krv“, režija: P. Božović, JUK H. Novi
- 2006.** Scenografija i dizajn pozorišne predstave „Ponoćna žmurka“, režija: R. Jevrić, Gradsko pozorište NK
- 2004.** Scenografija pozorišne predstave „Tramvaj zvani želja“, režija: Ž. Orešković, Gradsko pozorište NK
- 2003.** Scenografija za igrani film, BALKANSKA BRAĆA, režija: Božidar Nikolić
- Scenografija pozorišne predstave „Život iz početka“ režija: Petar Božović, Gradsko pozorište NK
- 2000.** Scenografija pozorišne predstave „Mala krila“, režija: R. Jevrić, Gradsko pozorište Nikšić

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA

(Spisak referenci dat je u Biltenu Univerziteta Crne Gore br. 368 od 30.marta 2016.)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	

- 1999.** Scenografija i dizajn pozorišne predstave „Treći svjetski rat“ i „Posjetilac“, Cetinje, režija: D. Milenković, Savremeni teatar Cetinje
- 1998.** Dizajn, scenografija i kostim pozorišne predstave „Jakvinta-dukljanska kraljica“, režija: Slobodan Milatović, FIAT, Podgorica
- Kostim, pozorišna predstava „Nad tajnom“, režija: Slobodan Milatović, Dodest, Podgorica

UČEŠĆE U RADIONICAMA, KOLONIJAMA...

- 2017.** Koordinator i autor izložbe u okviru FLUIDa - FLU Cetinje (jedanaest autora)
- KONTEKSTI ILUSTRACIJE – LJUBAV, Podgorica (Univerzitetski park)
- 2014.** Koordinator projekta saradnje FLU Cetinje i Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva Podgorica – zbirka poezije za djecu Jelene Martinović Bogojević, *Doći ću iz šume čak*, ilustracija Ivana Vujošević – (ISBN 978-86-303-1805-4)
- 2011.** Berlin (Njemačka), radionica FONTSHOP
- 2011.** Selektor za Crnu Goru na regionalnom natječaju za ambalažu – REGPAK, Zagreb (Hrvatska)
- 2010.** Internacionalni festival grafičkih komunikacija *Magdalena Maribor* (Slovenija), *gostujući predavač*
- 2009, 2010.** VEZENI MOST, Tuzla (BiH), *član internacionalnog žirija*
- 2008.** Internacionalna Radionica EKOSUSAK, učesnik, Susak (Hrvatska)
- 1999.** Cetinje, Akcija za demokratiju i multikulturalnost instalacija: NO MORE WAR
- 1999.** Internacionalna Radionica BELEF, *Nove tehnologije u teatru*, SKC Beograd, organizator Mobil art
- 1999.** Internacionalna Radionica *Real presence*, Beograd (Srbija), SKC Beograd, organizatori: ist. umj. Biljana Tomić i Dobrila Denegri
- 1998.** Umjetnička kolonija, Ivanjica (Srbija), organizatori: KC Ivanjica, FLU Cetinje

OSTALO

- Članica Odbora za izdavaštvo Matice crnogorske, Podgorica
- Likovna urednica izdanja OKF, Cetinje 2014.–2020.
- Članica Crnogorskog PEN centra od 2020. godine

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA, uključujući: nazive firmi i radna mjesta, akademsko zvanje, nazive institucija, univerzitet i datum izbora i reizbora u proteklom periodu.

- 1. 4. 2003. – 1. 10. 2006. godine** – Saradnik stipendista na Fakultetu likovnih umjetnosti (UCG)
- 1. 12. 2006 – 27. 5. 2010. godine** – Saradnik u nastavi na Fakultetu likovnih umjetnosti (UCG)

Odlukom Senata UCG br. 08-878 od **27. 5. 2010. godine** mr Suzana Pajović Živković birana je u akademsko zvanje **docenta Univerziteta Crne Gore** na Fakultetu likovnih umjetnosti, za predmete: *Procesni crtež – Ilustracija I i II, Grafičko oblikovanje I, II, III i IV i Grafičko oblikovanje knjige*.

Odlukom Senata UCG br. 03-1338 od **16. 5. 2016. godine** mr Suzana Pajović Živković birana je u akademsko zvanje **vanredni profesor Univerziteta Crne Gore** na Fakultetu likovnih umjetnosti, za predmete *Grafičko oblikovanje knjige I–IV, Grafičko oblikovanje knjige SPEC I i II*.

Broj referenci*broj bodova							
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje		1.4.1		1.4.2			
Broj referenci*broj bodova							
1.5. Recenzije		1.5.1.		1.5.2.		1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova							
UKUPNO ZANAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST							
2. UMJETNIČKA DJELATNOST							
Premijerno predstavljanje		2.1.		2.2.		2.3.	
Broj referenci/broj bodova		3*27		10*55		14*60	
						2.4.	
						2.5.	
						2.6.	
						158*269,1	
UKUPNO ZA UMJETNIČKU DJELATNOST							269,1
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST							
3.1. Udžbenici		3.1.1.		3.1.2.		3.1.3.	
Broj referenci*broj bodova							
3.2. Priručnici		3.2.1.		3.2.2.		3.2.3.	
Broj referenci*broj bodova							
3.3. Gostujući profesor		3.3.1.		3.3.2.			
Broj referenci*broj bodova							
3.4. Mentorstvo		3.4.1.		3.4.2.		3.4.3.	
Broj referenci*broj bodova				8*9		1*5	
						9*14	
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)							
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST							14
4. STRUČNA DJELATNOST							
4.1. Stručna knjiga		4.1.1.		4.1.2.			
Broj referenci*broj bodova				2*2		2*2	
2*924.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.		4.2.2.		4.2.3.	
Broj referenci*broj bodova							
4.3. Stručni članak				4.3.1.			
Broj referenci*broj bodova							
4.4. Objavljeni prikazi				4.4.1.			
Broj referenci*broj bodova							
4.5. Popularno-stručni članci				4.5.1.			
Broj referenci*broj bodova							
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost				4.6.1.			
Broj referenci*broj bodova				14*17		14*17	
UKUPNO ZA STRUCNU DJELATNOST							19

2. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE REZULTATA U OBLASTI UMJETNOSTI

U 1			
U 1.4/Izlaganje umjetničkog djela na samostalnim izložbama u zemlji sa objavljenom kritikom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Izložba „Umjetnik kroz ca“ – samostalna izložba, Galerija „Centar“, Centar savremene umjetnosti Crne Gore, Podgorica 2016.	do 10	10
U 2			
U 2.3/ Izlaganje umjetničkog djela na kolektivnim (žiriranim) izložbama, salonima ili manifestacijama u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Izložba profesora i saradnika FLU, Nacionalna akademija umjetnosti u Sofiji – Sofija, Bugarska, 2017.	do 10	3
2.	Internacionalna izložba <i>Nuo juoda iki balta (Crno i bijelo)</i> , Galerija Akademija umjetnosti u Vilnjusu, 2019., Galerija 42 Cetinje, 2020.	do 10	4
U 2.4 / Izlaganje umjetničkog djela na kolektivnim (žiriranim) izložbama, salonima ili manifestacijama u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	„Where after post-truth? Umjetnost u svijetu bez istine“, selektirana izložba/učesnik, CGU „Miodrag Dado Đurić“, Cetinje, 2018. selektor: <i>ist. umj. Mirjana Dabović-Pejović</i>	do 5	5
2.	„Crtež kao eksperiment“, selektirana izložba/ učesnik, Dvorac Petrovića, Podgorica 2018. / selektor: <i>ist. umj. Nataša Nikčević</i>	do 5	3
3.	„Antifašistička mapa Nikšića“, selektirana izložba/učesnik, Dvorac kralja Nikole, Nikšić, 2017. /selektor: <i>ist. umj. Ljiljana Karadžić</i>	do 5	3
4.	„Salon Petar Lubarda“, selektirana izložba/učesnik, CGU „Miodrag Dado Đurić“, Cetinje, 2015. / selektor: <i>ist. umj. mr Žana Filipović</i>	do 5	5
5.	<i>Tradicionalna izložba savremene skulpture u Crnoj Gori</i> 2016, 2017, 2018, 2019, Danilovgrad.	do 5	4
U 4			
U 4.1/ Komercijalna realizacija umjetničkog djela u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	Grafičko oblikovanje i ilustriranje izložbe (24 panoa) i propratnog kataloga <i>CRNOGORSKO ĆIRILSKO ŠTAMPARSTVO – Petstotina dvadeset pet godina od štampanja Oktoiha prvoglasnika i 500 godina od štampanja Psaltira i Služabnika – prvih knjiga Božidara Vukovića Podgoričanina</i> , Nacionalna biblioteka „Sveti Ćirilo i Metodije“ – Sofija, Bugarska, oktobar 2019. / Matica crnogorska, Ministarstvo kulture Crne Gore, Sofija, 2019. / ISBN 978-9940-39-014-3	do 4	4
2.	Grafičko oblikovanje i priprema za štampu fototipskog izdanja – „ <i>Psaltir s posljedomanjem</i> “ <i>Đurđa Crnojevića iz 1494. godine</i> , suizdavaštvo: Matica crnogorska, Naučni arhiv Bugarske akademije nauka, Podgorica–Sofija, 2020. / ISBN 978-9940-39-030-3	do 4	4
3.	Grafičko oblikovanje i ilustracija publikacije <i>Treći nacionalni izvještaj Crne Gore o klimatskim promjenama</i> Ministarstvo održivog razvoja, Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, izdanje na crnogorskom i izdanje na engleskom jeziku, Podgorica 2020. / ISBN 978-9940-614-37-9	do 4	2
U 4.2 /Komercijalna realizacija umjetničkog djela u zemlji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Grafičko oblikovanje stručne monografije: Zoran Koprivica: Teorijsko-analitički aspekt poetike Živka Nikolića, ZUNS, Podgorica 2017. / ISBN 978-86-303-2028-6	do 6	4
2.	Likovni urednik naučne monografije od nacionalnog značaja /grafičko oblikovanje : CRNOGORSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR – prva decenija postojanja (2007–2017), Muzički centar Crne Gore, Podgorica 2017. / ISBN 978-9940-538-15-6	do 6	6
3.	Grafičko oblikovanje stručne monografije: Lutkarsko pozorište PLAVA LAGUNA 1994–1996, prvo crnogorsko profesionalno lutkarsko pozorište, Sekretarijat za kulturu i sport Glavnog grada Podgorice, 2019. / ISBN 978-9940-9656-9-3	do 6	4
4.	Grafičko oblikovanje /logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali – <i>Jubilarni 30. Festival internacionalnog alternativnog teatra</i> , FIAT 2015, Podgorica	do 6	2
5.	Grafičko oblikovanje /logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali – <i>31. Festival internacionalnog alternativnog teatra</i> , FIAT 2016, Podgorica	do 6	2
6.	Grafičko oblikovanje /logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali – <i>34. Festival internacionalnog alternativnog teatra</i> , FIAT 2019, Podgorica	do 6	2
7.	Grafičko oblikovanje /logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali – <i>Jubilarni 35. Festival internacionalnog alternativnog teatra</i> , FIAT 2020, Podgorica	do 6	2
8.	Vizuelni identitet i promotivni material – <i>25 godina Matice crnogorske</i> , Vladin dom, Cetinje 2018.	do 6	2
9.	Grafičko oblikovanje i ilustracija, NASTAVNIK U SVIJETU KLIMATSKIH PROMJENA – <i>Interaktivni edukativni priručnik o klimatskim promjenama</i> , izdanje na crnogorskom i izdanje na engleskom jeziku, Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, Podgorica 2020. / ISBN 978-9940-614-36-2	do 6	5
10.	Grafičko oblikovanje i ilustracija (udžbenik, CD) – Adnan Ćirgić, Jelena Šušanj: <i>Akcentatski priručnik</i> , Zavod za izdavanje udžbenika, Podgorica, 2016. / ISBN 978-86-303-1933-4	do 6	5
11.	Grafičko oblikovanje i ilustracija (udžbenik, radna sveska, priručnik, CD):Aleksandar Ćogurić, Andrijana Deletić-Milačić, <i>Crnogorski jezik kao nematernji 2, Udžbenik za drugi razred gimnazije</i> , ZUNS, Podgorica 2018. / ISBN 978-86-303-2072-9	do 6	5
12.	Grafičko oblikovanje i ilustracija (udžbenik, radna sveska, priručnik, CD) – F. Kajević, D. Paljević, B. Žurić: <i>Crnogorski jezik kao nematernji, Udžbenik za treći razred gimnazije</i> , ZUNS, Podgorica 2018. / ISBN 978-86-303-2137-5	do 6	5
13.	Grafičko oblikovanje i ilustracija (udžbenik, radna sveska, priručnik, CD): Aleksandar Ćogurić, Andrijana Deletić-Milačić, <i>Crnogorski jezik kao nematernji 4, Udžbenik za četvrti razred gimnazije</i> , ZUNS, Podgorica 2020. / ISBN 978-86-303-2302-7	do 6	5
14.	Grafičko oblikovanje publikacije, Zoran Kopitović, <i>Filozofija objektivnog biciklizma</i> , Fondacija „Čano Koprivica“ Nikšić, Nikšić 2016, / ISBN 978-9940-9785-0-1	do 6	1
15.	Grafičko oblikovanje publikacije, Jelica Mijanović: <i>Crna Gora – Porijeklo i inspiracija</i> , Muzički centar Crne Gore, Podgorica 2016. / ISMN 979-0-9021501-0-1	do 6	1
16.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – <i>Antologija albanske proze i poezije „Kaplje“</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-043-6	do 6	1
17.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – <i>Antologija portugalske poezije</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-070-2	do 6	1
18.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – <i>Hrvatska mlada lirika 2014.</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-047-4	do 6	1
19.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Katica Ćulavkova: <i>Pjesme profane, pjesme pakralne</i> , OKF, CDNK, Podgorica–Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-041-2	do 6	1
20.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Tomislav Marković : <i>Napred u zlo</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-064-1	do 6	1
21.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Marko Pogačar: <i>Nečuvana prtljaga</i> , OKF, CDNK, Podgorica–Cetinje 2017. /	do 6	1

	ISBN 978-9940-36-027-6		
22.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Slobodan Blagojević: <i>Glagoljivo groblje</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-061-0	do 6	1
23.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Dušan Jovanović: <i>Nisam</i> , OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-062-7	do 6	1
24.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Milorad Popović: <i>Agnostik i nebo</i> , OKF, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-36-104-4	do 6	1
25.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Bogić Rakočević: <i>Crnogorske poetese</i> , OKF, Cetinje 2019. / ISBN 978-9940-36-080-1	do 6	1
26.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Roza Auslender: <i>Izabrane pjesme</i> , OKF, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-36-085-6	do 6	1
27.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Tomas Tranströmer: <i>Izabrane pjesme</i> , OKF, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-36-084-9	do 6	1
28.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Bob Perelman: <i>Virtuelna realnost i druge pesme</i> , OKF, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-36-087-0	do 6	1
29.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Džerom Rotenberg: <i>Rad sna i druge pesme</i> , OKF, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-36-086-3	do 6	1
30.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Rozmari Voldrop: <i>Reprodukcije profila i druge pesme</i> , OKF, Cetinje 2019. / ISBN 978-9940-36-111-2	do 6	1
31.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Ahmed Burić: <i>Java</i> , OKF, CDNK, Podgorica–Cetinje 2019. / ISBN 978-9940-36-091-7	do 6	1
32.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Lena Ruth Stefanović: <i>Izvinite, mislim da umirem</i> , OKF, CDNK, Podgorica–Cetinje 2019. / ISBN 978-9940-36-112-9	do 6	1
33.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Marija Krivokapić: <i>Prolasci</i> , OKF, Cetinje 2019. / ISBN 978-9940-36-118-1	do 6	1
34.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Bei Dao: <i>Ruže vjetrova</i> , OKF, Cetinje 2020. / ISBN 978-9940-36-131-0	do 6	1
35.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Nikola Ćorac: <i>Niko nas nije upozorio</i> , OKF, Cetinje 2020. / ISBN 978-9940-36-133-4	do 6	1
36.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija (edicija) – Barbara Delač: <i>Gdje smo ovo, pričaj mi</i> , OKF, Cetinje 2020. / ISBN 978-9940-36-130-3	do 6	1
37.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija – Saladin Dino Burdžović: <i>Hessenski rukopis</i> , OKF, Cetinje 2020. / ISBN 978-9940-36-132-7	do 6	1
38.	Grafičko oblikovanje publikacije – Saladin Dino Burdžović: <i>Revolucija i njena kopilad, poezija 1990–2020</i> , OKF, CDNK, Cetinje–Podgorica, 2020. / ISBN 978-9940-47-000-5	do 6	1
39.	Grafičko oblikovanje i ilustracija – Milorad Popović: <i>Zbilje i prividi</i> , OKF, Antena M, Cetinje–Podgorica, 2020. / ISBN 978-9940-36-125-9	do 6	1
40.	Grafičko oblikovanje – Saša Brajović: <i>Portreti Knjaza Danila I Petrovića Njegoša</i> , Matica crnogorska, Podgorica 2019. / ISBN 978-9940-39-012-9	do 6	1
41.	Grafičko oblikovanje – Bojan Jovanović: <i>Evropeizacija Crne Gore – EU i budućnost crnogorske države</i> , Matica crnogorska, Podgorica 2019. / ISBN 978-9940-39-021-1	do 6	1
42.	Grafičko oblikovanje – Janko Ljumović: <i>Pozorište kao kapital – Eseji</i> , Matica crnogorska, Podgorica 2019. / ISBN 978-9940-39-023-5	do 6	1
43.	Grafičko oblikovanje i ilustracija – Đorđe Šćepović: <i>Prije objave</i> , NVO Transkript, Podgorica 2017. / ISBN 978-9940-9832-1-5	do 6	1
44.	Grafičko oblikovanje i ilustracija – Vladimir Jovanović: <i>Ubiti Knjaza – Bombaška zavjera 1907–1908</i> , d.o.o. OKF, Antena M, Cetinje–Podgorica, 2017. / ISBN 978-9940-36-067-2	do 6	1
45.	Likovni urednik, grafičko oblikovanje, ilustracija – Marko Udovičić: <i>Po meni</i> , d.o.o. OKF, Cetinje 2017. / ISBN 978-9940-36-072-6	do 6	2
46.	Grafičko oblikovanje/ tehnički urednik – Milivoj Solar: <i>Teorija književnosti / Rječnik književnoga nazivlja</i> , FCJK, Cetinje 2018. / ISBN 978-9940-40-024-8	do 6	1
47.	Grafičko oblikovanje – Adnan Prekić: <i>Crvena ideja Crne Gore</i> , Matica crnogorska, Podgorica 2020. / ISBN 978-9940-39-031-0	do 6	1
48.	Grafičko oblikovanje – Petar I Petrović Njegoš: <i>Poslanice</i> , priredio B. Banjević, Matica crnogorska, Podgorica 2020. / ISBN 978-9940-39-024-2	do 6	1
49.	Plakati, katalozi i ostali promotivni materijali – Crnogorski simfonijski orkestar/ Muzički centar Crne Gore – za sezonu 2015/2016, sezonu 2016/2017, sezonu 2018/2019 i 2020. godinu	do 6	6
50.	Novi vizuelni identitet MCCG / prateći promotivni materijal, Muzički centar Crne Gore, Podgorica 2017.	do 6	2

U 5			
U 5.1 / Vođenje umjetničkih projekata, festivala i seminara		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Autor i selektor izložbe <i>Konteksti ilustracije – Ljubav</i> (11 učesnika/autora alumni studenata Fakulteta likovnih umjetnosti sa Cetinja), FLUID#05/2017 VIDLJIVO / VISIBLE (FLU Cetinje), Univerzitetski park, Podgorica 2017.	do 4	4
U 5.2 / Učešće u radu žirija, selektorskoj komisiji, umjetničkom savjetu, na takmičenjima, konkursima, manifestacijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Članica žirija za izbor najboljeg idejnog rješenja za grafičko oblikovanje knjige <i>PAF – KRATKE PRIČE I PAF POEZIJA</i> u organizaciji Podgorica Art Festivala, Culture Club Podgorice i izdavačke kuća ARTO, Podgorica, 2018, 2019.	do 4	2
U 7			
U 7.1 / Objavljeni umjetničko-istraživački radovi u časopisima i publikacijama u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Ilustracije za knjigu Milorad Popović: <i>U centru svijeta</i> (edicija <i>Bosanski stećak</i>), Društvo pisaca BiH, Sarajevo 2019. / ISBN 978-9958-800-18-4	do 2	2

3. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

P 10 / Mentorstvo na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Ana Marković „Uspostavljanje edicije na primjeru crnogorske umjetničke produkcije iz oblasti likovnih umjetnosti i književnosti“, 28. 12. 2020.	do 2	2
P 11 / Mentorstvo na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Radojičić Aleksandra, „Realizacija art knjige kroz ilustrativne interpretacije književnog djela“, 19. 9. 2020.	do 1	1
2.	Martinović Valentina, „Interpretacija fenomena paralize sna kroz ilustrativni postupak“, 19. 9. 2020.	do 1	1
3.	Šukalo Teodora, „Idejni koncept, dizajn i ilustracija dječijeg kalendara“, 15. 9. 2020.	do 1	1
4.	Mikić Brankica, „Grafičko rješavanje problematike mentalnih poremećaja kroz koncept autorskih likovnih formi“, 17. 9. 2019.	do 1	1
5.	Kadić Ivana, „Viber stikeri kao novi estetski standard u komunikaciji – dizajn karaktera generacije grafičkog dizajna 2018/2019“, 1. 11. 2019.	do 1	1
6.	Raičković Mia, „Grafičko oblikovanje i koncept umjetničkog kalendara <i>Devet mjeseci – kalendar trudnoće po nedjeljama</i> “, 1. 11. 2019.	do 1	1
7.	Begić Darija, „Autorski pristup u ilustrovanju knjige Salmana Ruždija <i>Djeca ponoći</i> “, 15. 11. 2019.	do 1	1
8.	Burić Pavle, „Fenomen <i>deža vi</i> u autorskoj ilustraciji pejzaža“, 03. 06. 2019.	do 1	1
9.	Dragović Srđa, „Biciklistika– grafičko oblikovanje i ilustracija publikacije o biciklizmu“, 24. 12. 2018.	do 1	1
10.	Vrbica Filip, „Bestijarijum Slovenske mitologije – dizajn karaktera zvijeri kroz proces koncept arta“, 21. 09.2018.	do 1	1
11.	Seratlić Dušanka, „ <i>How to Create Anything – putopisi</i> interaktivna ilustracija u formi knjige“, 13. 12. 2017.	do 1	1
12.	Tošković Jelena, „ <i>Vizuelni monoloz</i> u formi digitalnog kolaža“, 19. 12. 2017.	do 1	1
13.	Kovačević Branka, „Ilustracijom o stereotipima u inkluziji ilustrativno i grafičko oblikovanje knjige <i>Ko je Lore</i> autorke F. Kadije“, 26.12. 2017.	do 1	1
14.	Đurović Anja, „Postavka edicije <i>Zanimljiva geografija, bojanka</i> “, 8. 12. 2016	do 1	1
15.	Vučković Simon, „ <i>Slikovnica – dječja vjerska literatura</i> “, 23. 09. 2016.	do 1	1
16.	Rakočević Radoje, „Autorska ilustracija za zadate predloške – proces i primjena“, 25. 11. 2016.	do 1	1
P 12 / Mentorstvo na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCUCU	ZA KANDIDATA
1.	Amina Tutić, „Uspostavljanje i grafičko oblikovanje edicije <i>Tinta</i> i primjena autorskih ilustracija“, 18. 9. 2020.	0,5	0,5
P 17 / Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave			
1.	Odlukom Vijeća Fakulteta likovnih umjetnosti (broj odluke 01-2117/1) od 29. 12. 2020. o kvalitetu pedagoškog rada, odnosno o kvalitetu nastave za prethodni izborni period	do 5	5
2.	Ocjene pedagoškog rada na studentskim anketama za prethodne tri godine (Potvrdu izdao prodekan za nastavu, 28. 12. 2020.) (http://snike.cis.ac.me/login.aspx?ReturnUrl=%2fdefault.aspx)	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
UMJETNIČKI RAD	64	224	148	417,1
PEDAGOŠKI RAD	20	29	28,5	42,5
UKUPNO	84	253	176,5	459,6

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

S bzirom na stepen obrazovanja kandidatkinje – diplomirala na Fakultetu likovnih umjetnosti Cetinje (SP Vajarstvo / 2001, SP Grafički dizajn / 2006), magistrirala na SP Vajarstvo (2008) i SP Grafički dizajn (2009), te na osnovu detaljne analize dostavljene Konkursne dokumentacije, konstatujem da je kandidatkinja **van. Prof. mr Suzana Pajović** ispunila sve uslove Konkursa za izbor u više akademsko zvanje u skladu sa *Zakonom o visokom obrazovanju* i *Statutom Univerziteta Crne Gore*, kao i *Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore*.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

U svom umjetničkom i grafičko-dizajnerskom radu van. prof. mr Suzana Pajović njeguje osebniju stvaralačku kreativnost i maštu, ali snažno vezanu za stvarnost u kojoj živimo, dajući joj novi značaj, simboliku i smisao, prenoseći publici svoje ideje i poruke britkim i visprenim vizuelnim komentarima.

Snaga njenih radova se ne gubi ponavljanjem; ona iznalazi uvijek nova i svježija rješenja i kada se bavi već toliko puta „preživkanim“ društvenim temama dodajući im nerijetko i dozu humora da bi ostvarila snažniji i neposredniji kontakt između djela i publike. Značajan je njen doprinos i osvjetljavanju različitih historijskih ili moralnih tema i dilema čineći ih dostupnim široj publici koju povremeno suptilno provocira navodeći je na dublje promišljanje stvarnosti ali i prošlosti koja tu stvarnost još uvijek, u manjoj ili većoj mjeri, oblikuje.

Bogati grafičko-dizajnerski opus pokazuje da je kandidatkinja uvijek prijemčiva za nove ideje ali prateći potrebe i zahtjeve publike, naručitelja i tržišta te da suvereno vlada značajnim brojem različitih medija grafičkog dizajna i vizuelnih komunikacija i pokazuje svoju svestranost i prilagodljivost. Tako iz godine u godinu njen total dizajn (logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali) za FIAT – *Festival internacionalnog alternativnog teatra* privlači pažnju svježinom i originalnošću. S druge strane, grafičko oblikovanje i ilustrovanje izložbe (24 panoa) i propratnog kataloga za izložbu *CRNOGORSKO ĆIRILSKO ŠTAMPARSTVO – Petstotina dvadeset pet godina od štampanja Oktoiha prvoglasnika i 500 godina od štampanja Psaltira i Služabnika – prvih knjiga Božidara Vukovića Podgoričanina*, koja je postavljena u Nacionalnoj biblioteci „Sveti Ćirilo i Metodije“ u Sofiji 2019. godine, odiše odmjerenom grafičko-dizajnerskom klasikom i dostojanstvenošću vješto prilagođenom sadržaju koji predstavlja kulturnu baštinu Crne Gore. Klasičnom elegancijom, ali u modernom ruhu, odiše vizuelni identitet i grafičko oblikovanje publikacije za *CRNOGORSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR – Prva decenija postojanja (2007–2017)* Muzičkog centra Crne Gore, dok ilustracije i grafičko oblikovanje (plakat, program, pozivnice) za pozorišnu predstavu *Što je čovek do li biciklista?* Nikšićkog pozorišta iz 2016. godine donosi vrtoglavu frenetičnost vješto kolažiranih Pikasovih likova koji su u kombinaciji sa raznovrsnim kotačima upotrijebljeni kao simboli današnjice.

Kandidatkinja, međutim, najplodonosnije tlo pronalazi u grafičkom oblikovanju i ilustriranju knjiga koje pripadaju užoj oblasti predmeta koje predaje na Fakultetu, i koje su predmet ove recenzije. U pitanju je beletristička, stručna i naučna literatura i upravo u njihovom oblikovanju i ilustrovanju kandidatkinja dostiže visak nivo kreativnosti, originalnosti i profesionalizma.

U periodu od proteklog izbora, van. prof. Pajović je kreirala značajan broj referentnih kvalitetno realizovanih knjižnih izdanja i edicija, koje su detaljno navedene u njenoj klasifikacionoj biografiji i prezentirane u portfoliju radova. Veliki broj i visoki kvalitet grafičko-dizajnerskih rješenja i ilustracija tih raznovrsnih publikacija čini teškim odabir najreprezentativnijih primjera ali zbog ograničenosti prostora moram izdvojiti samo neke od njih. Na ilustracijama koje je radila za knjigu Milorada Popovića: *U centru svijeta, edicija Bosanski stećak* iz 2019. godine, snaga kompozicije klasičnih crteža i apstraktnih elemenata leži u znalačkom korištenju antiforme, bjeline koja ističe formu i vodi oko onom što je najbitnije u formatu. Grafičko oblikovanje i ilustracije za više edicija (od 2017. godine do danas) *Otvorenog kulturnog foruma* pokazuju nepresušnu inspiraciju autorice čije naslovnice krase vješto kombinovani različiti grafički elementi, kolaži, zanimljivi izrezi fotografija te izvrsne ilustracije koje sa tipografskim elementima stvaraju uzbudljive kompozicije pozivajući nas da se upoznamo sa sadržajem djela. Sa druge strane, grafičko oblikovanje publikacije *Crna Gora – Porijeklo i inspiracija* Jelice Mijanović za Muzički centar Crne Gore iz 2016. godine pokazuje kako kandidatkinji nije stran niti minimalistički pristup oblikovanju. Štaviše, tu dolazi do izražaja njen osjećaj za stil i mjeru te suptilna virtuoznost u stvaranju atmosfere djela samo sa bazičnim oblikovnim elementima i ograničenom paletom boja.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Aktivnost u struci van. prof. mr. Suzane Pajović je višestruka i izuzetno bogata. Obuhvata široko područje djelovanja – od plodne saradnje sa mnogobrojnim institucijama, učešća na domaćim i međunarodnim stručnim simpozijumima te članstva u domaćim i međunarodnim žirijima. Motiviranost i pokretačka snaga kandidatkinje, kao i izrazite organizacijske sposobnosti, iskazane su kroz brojne projekte koje je inicirala, organizovala i kojima je uspješno rukovođila.

Stručni kreativni rad kandidatkinje se ogleda u brojnim uspješno realizovanim dizajnerskim projektima. U tom smislu se naročito ističe rad za veliki broj izdavačkih kuća, gdje je nerijetko, pored toga što radi kao dizajner na kreativnim rješenjima, angažovana i kao savjetnik i član u uređivačkim timovima brojnih publikacija, što je potvrđeno i zvaničnim članstvom u izdavačkom odboru *Matice crnogoske*.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

U svom pedagoškom radu kandidatkinja van. prof. mr Suzana Pajović postavila je visoke profesionalne standarde te je njen doprinos edukaciji novih generacija grafičkih dizajnera izuzetno značajan. Nesumnjivo mnogome doprinosi opštem nivou kvaliteta rada studentata na SP Grafički dizajn budući da predaje na predmetima *Grafičko oblikovanje knjige* i *Ilustracija*.

Pored svesrdnog zalaganja da se studentima na pravi način predstave znanja i vještine koje su im potrebne za uspješnu realizaciju raznovrsnih projekata iz šire oblasti, naročito se ističe njen temeljan i predan pristup knjizi i ilustraciji, kako sa oblikovnog, tako i sa uređivačkog i tehničko-tehnološkog aspekta što iz godine u godinu rezultira studentskim radovima visokog kvaliteta.

Evidentno je i nastojanje van. prof. Pajović da se nastava realizira u duhu aktuelnih potreba šire društvene zajednice te njeno zalaganje na iznalaženju savremenih metodoloških modela i inoviranju edukativnog procesa. Tim zalaganjem za unaprijeđenjem nastave, u ulozu predavača, dala je značajan doprinos radu i rezultatima SP Grafički dizajn. Može se, međutim, ustvrditi, da visoka kvaliteta pedagoških aspekata rada kandidatkinje ima značajan uticaj i na integritet struke u cjelini.

Potrebno je naglasiti da kandidatkinja godinama dizajnirala i brojne publikacije Univerziteta Crne Gore što, iako nije u direktnoj vezi sa njenim pedagoškim radom, predstavlja značajan podatak za sveobuhvatnije sagledavanje njenog univerzitetskog angažmana.

Ukupna procjena pedagoškog rada vanredne profesorice mr. Suzane Pajović, na osnovu studentskog vrednovanja nastave na Fakultetu likovnih umjetnosti Cetinje za studijsku 2017. 2018., 2019. i 2020. je isključivo vrednovana najvišom ocjenom **5 (pet)**. Prosječna ocjena nastavnika je najviša - 5 (pet) a ustanovljena je na osnovu dostupnih podataka preuzetih sa portala SNIKE (Sistem nastave i kadrovske evidenciju) Univerziteta Crne Gore. Ta činjenica je nesumnjiv dokazu da njenu stručnost, angažovanost i zalaganje u nastavi studenti prepoznaju, cijene i vrednuju najvišim ocjenama iz godine u godinu te da kandidatkinja posjeduje izuzetne stručne i pedagoške kvalitete.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
UMJETNIČKI RAD	64	224	148	417,1
PEDAGOŠKI RAD	20	29	28,5	42,5
UKUPNO	84	253	176,5	459,6

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Nakon ostvarenog uvida u stvaralački i pedagoški opus van. prof. mr. Suzane Pajović, u njenu profesionalnu aktivnost u cjelini i naročito zavidne rezultate ostvarene u nastavno-pedagoškoj praksi, konstatujem da je svojim odgovornim i predanim pedagoškim i umjetničkim radom, kvalitetnom i bogatom grafičko-dizajnerskom i umjetničkom produkcijom, stručnom i profesionalnom odnosu prema pedagoškom radu te konstruktivnom saradnjom sa studentima i kolegama – kandidatkinja **van. prof. dr. Suzana Pajović** opravdala povjerenje koje joj je ukazano u dosadašnjem nastavnom angažmanu na FLU Cetinje.

Shodno tome, Nastavnom vijeću Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje i Senatu Univerziteta Crne Gore predlažem da **v. prof. mr. Suzana Pajović** bude izabrana u zvanje **REDOVNI PROFESOR** za predmete: *Grafičko oblikovanje knjige, Ilustracija i knjiga II, Ilustracija MA i Knjiga MA.*

RECENZENT

Prof. dr Dalida Karić-Hadžiahmetović
redovni profesor
Univerzitet u Sarajevu
Akademija likovnih umjetnosti
Studijski program Grafički dizajn

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu stepena obrazovanja, kao i na osnovu dostavljene Konkursne dokumentacije, konstatujem da je kandidatkinja v. prof. mr. Suzana Pajović ispunila uslove Konkursa za izbor u akademsko zvanje u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore, kao i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i zvanja (Savjet za visoko obrazovanje, 2016).

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Na osnovu uvida u klasifikacionu bibliografiju i portfolio radova, evidentno je da kandidatkinja v. prof. mr. Suzana Pajović, u sveukupnom stvaralaštvu, ima značajan umjetnički i dizajnerski i opus, što se povrhuje i kroz reference nastale nakon prethodnog izbora u zvanje.

Kao što sam navela u recenziji za njen prethodni izbor u zvanje, umjetnički rad Suzane Pajović karakteriše visok stepen istraživačke aktivnosti, koji se odlikuje kroz konstantnu umjetničku i razgranatu grafičko-dizajnersku praksu. Na likovnom planu, rad Suzane Pajović karakteriše dobra promišljenost ideje – britka i često duhovita – koja

postavlja jasno angažovan autorski stav. Ona kroz svoj umjetnički izraz reaguje na mnoge teme koje referenciraju na određene socijalne, društvene, etičke, istorijske i teorijske postulate, koje kroz prizmu univerzalnih i ličnih načela komentarišu „to, sada”.

U portfoliju dizajnerskih radova dominiraju radovi iz oblasti grafičkog oblikovanja i ilustracije knjige (beletristika, monografije, stručna i naučna literatura), koji pripadaju užoj oblasti predmeta koje predaje na Fakultetu, a koji su predmet ove recenzije. Ona je u proteklih pet godina kreirala veliki broj kvalitetno realizovanih pojedinačnih knjižnih izdanja i edicija, koji su detaljno navedeni u njenoj klasifikacionoj biografiji. S obzirom na njihov broj tj. obim, fokusiraju se na par njih, za koje iz ličnog ugla smatram da je značajno pomenuti, bez obzira na formalno propisani broj poena za određenu referencu.

Prije svega bih se osvrnula na grafičko oblikovanje edicija za više izdavača, sa kojima kandidatkinja već godinama saraduje, koje jasno odražavaju njen profesionalni pristup i kontinuitet, što je u dizajnu veoma važna referenca. Ta „konstanta” koju ona „spovodi” prije svega se očituje u velikom broju izdanja koje je dizajnirala za *Otvoreni kulturni forum*, Cetinje (OKF), kod kojih nije zapala u zamku „template” edicije, već svake godine nudi neko novo rješenje, bilo da su ilustracije na koricama njen autorski crtež, kolaž ili fotografija, pri tom, vodeći računa o stilskom jedinstvu edicije, ali i o imaginativnom promišljanju ilustracije korica za svako konkretno izdanje. Posebno bih istakla kolaže – ilustracije korica za ediciju OKF-a 2019/20, koje nas veoma sugestivno uvode u samo djelo, a da nijesu previše narativne, već nam ostavljaju prostor da ih prije i/ili nakon čitanja sami „domislamo”. Na primjer, ne znam što je sadržaj knjige „Prolasci” autorke Marije Krivokapić, ali na osnovu korica imam osjećaj da je ilustracija „tačna”, a ta „tačnost” je u dizajnu veoma važna, nekada presudna, čak i kada je riječ o apstraktnim ilustracijama ili nadrealnim kolažima kakvi su u ovoj ediciji. Da zaključim, ako je „zadatak korica” da nam privuku pažnju i zainteresuju da pročitamo knjigu, onda je u slučaju pomenute edicije taj „problem” riješen.

U oblasti ilustracije, istakla bih još i seriju ilustracija za knjigu „U centru svijeta” autora Milorada Popovića koju je objavilo *Društvo pisaca BiH* (Sarajevo, 2019) kao i seriju ilustracija objavljenih u časopisu „Script” (Podgorica, br. 4, 2016). Obje serije ilustracija, kao i pomenuta OKF edicija, koriste potpuno različite vizuelne „tehnik”, ali je kod svih prepoznatljiv jasan ilustratorski postupak, metodologija građenja vizuelnog jezika i kontinuitet u promišljanju. Iako se radi o sasvim drugom medijumu i „tehnic”, tu metodologiju prepoznajem i u njenim konceptualnim umjetničkim radovima.

Odsječeni torzo „muške krojačke lutke”, gumene rukavice u „gigantiranoj kutiji šibice”, knjige „nabijene” na vile, hljeb u cipelama... samo su neki od mnoštva objekata koje kandidatkinja koristi u svojim umjetničkim radovima, stavljajući ih u sasvim drugi kontekst – evidentno angažovan. I naslovi samih radova su „provokacija za sebe”. Oni postavljaju pitanja – „Što sam slobodna učiniti ili biti?”, pronalaze relacije – „Estetizacija umjetnika kao nosioca pokretnog kapitala” ili parodiraju – „Čoekžena”, „Sarmolovka”, „Stereotipka”... *Svaku od skulptura, kao koherentnu cjelinu, prate citati koje umjetnica pažljivo bira, kao i naslove radova u kojima se uočava parodija* – istakla je istoričarka umjetnosti Nataša Nikčević. Već u samom naslovu teksta povodom samostalnih izložbe „Umjetnost kroz ca” koja je 2017. godine održana u Galeriji Centar u Podgorici, Nataša Nikčević primjećuje da su radovi Suzane Pajović svojevrsne „SubVerzije”. Smatram da se oni baš tim pojmom najbolje mogu definisati, bez obzira da li se odnose na autorkin feministički angažman i poigravanje rodnim stereotipima, kao što je to slučaj u radovima sa pomenute izložbe ili propitaju ličnu odogovorost u odnosu na temu fašizma (instalacija „Antagonizam u stavu” izložba Antifašistička mapa Nikšića, selektorka istoričarka umjetnosti Ljiljana Karadžić, Dvorac Kralja Nikole, Nikšić 2018). Jedan drugi rad (onaj sa knjigama „nabijenim” na vile), instalacija pod nazivom „Što sam slobodna učiniti ili biti?”, takođe propituje ličnu ali i kolektivnu odogovorost, u ovom slučaju akademske zajednice, ili kako je to u tekstu kataloga zapisala selektorka izložbe „Where after post-truth? Umjetnost u svijetu bez istine”, istoričarka umjetnosti Mirjana Dabović-Pejović: *...izostanak angažmana intelektualnih elita u javnom diskursu. Kolika je odgovornost za (ne)izgovorene riječi, posljedice koje to povlači i da li kao odgovorni pojedinci imamo pravo da čutimo, pita (nas) Suzana Pajović.*

Angažovani pristup u konceptualnim radovima na određeni način je sproveden i u grafičkom oblikovanju vizuala (logo, plakat, katalog i ostali promotivni materijali) za *Festival internacionalnog alternativnog teatra – FIAT* (2015, 2016, 2019, 2020). Sama forma i koncepcija festivala kao alternativnog omogućila je individualni autorski pristup koji funkcioniše na semiotičkoj liniji mogućih

predstava simbola urbane kulture i naizgled nespojivih stvari, a tumačim da im je cilj da posmatrača „izmjesti” iz očekivanog.

Smatram da se profesionalizam u dizajnu najprije ogleda u „malim” klizenitima i „malim” poslovima, no, shodno „pravilima” pisanja recenzije i činjenici da se „ispiti” ipak polažu na „velikim”, izdvojila bih monografiju „Crnogorski simfonijski orkestar – Prva decenija postojanja (2007–2017)” koju je kandidatkinja dizajnirala za Muzički centar Crne Gore, kao i dizajn izložbe i prpratne publikacije „Crnogorsko ćirilsko štamparstvo – Petstotina dvadeset pet godina od štampanja Oktoih prvoglasnika i 500 godina od štampanja Psaltira i Služabnika – prvih knjiga Božidara Vukovića Podgoričanina” (Nacionalna biblioteka „Sveti Cirilo i Metodije” – Sofija, Bugarska, oktobar 2019, Matica crnogorska, Ministarstvo kulture Crne Gore), gdje se osim oblikovnog, od dizajnera očekuje i uređivačko iskustvo i razumjevanje, što kandidatkinja svakako posjeduje.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Stručna aktivnost v. prof. mr Suzane Pajović ogleda se u polju saradnje tj. angažmana u mnogim institucijama i kroz učešće u stručnim žirijama. Ima inicijativu i sposobnost organizovanja i rukovođenja istraživačkim, umjetničkim i operativnim timskim projektima. Kroz dizajnerski angažman za mnoge izdavačke kuće i javne institucije, pokazala je „mnogo više od dizajnerskog”, te je često aktivna i kao članica uređivačkih odbora.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoški rad v. prof. mr Suzane Pajović karakteriše posvećenost nastavi, temeljan pristup knjizi i ilustraciji, koji studentima daje široka znanja i vještine ne samo sa oblikovnog, već i sa literarnog i uređivačkog aspekta, kao i sa tehničko-tehnološkog aspekta kompleksne realizacije knjižnih izdanja. Njeno iskustvo u brojnim matičnim dizajnerskim predmetima u mnogome doprinosi opštem nivou kvaliteta tj. rezultata rada studenata na SP Grafički dizajn, što potvrđuje i formalna ocjena njenog pedagoškog rada. Treba pomenuti i činjenicu da je u periodu od prethodnog izbora imala 16 mentorstava na Specijalističkim studijama i jedno na Osnovnim.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
UMJETNIČKI RAD	64	224	148	417,1
PEDAGOŠKI RAD	20	29	28,5	42,5
UKUPNO	84	253	176,5	459,6

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu prethodne analize, nameće se konstatacija da je svojim dosljednim odnosom prema poslu, bogatom i kvalitetnom grafičko-dizajnerskom produkcijom, raferentinom portfoliju radova, posvećenošću, stručnom i profesionalnom odnosu prema zadatim temama, pedagoškim osobinama, neposrednom i konstruktivnom saradnjom sa studentima i kolegama, kandidatkinja v. prof. mr Suzana Pajović opravdala povjerenje koje joj je ukazano u dosadašnjem nastavničkom angažmanu na Univerzitetu Crne Gore. Shodno tome, Nastavnom vijeću Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje i Senatu Univerziteta Crne Gore predlažem da v. prof. mr Suzana Pajović bude izabrana u zvanje redovni profesor za predmete: *Grafičko oblikovanje knjige, Ilustracija i knjiga II, Ilustracija MA i Knjiga MA.*

RECENZENT

prof. mr Ana Matić
Univerzitet Crne Gore
Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu stepena obrazovanja, kao i na osnovu dostavljene Konkursne dokumentacije, konstatujem da je kandidatkinja v. prof. mr Suzana Pajović ispunila uslove Konkursa za izbor u više akademsko zvanje a u skladu sa *Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta Crne Gore*, kao i *Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i zvanja* (Savjet za visoko obrazovanje, 2016).

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Za umjetnički rad mr Suzane Pajović, možemo reći da je u zreloj fazi: njen autentični izraz se etablirao kao autorski standard, siguran i prepoznatljiv, kako na crnogorskoj umjetničkoj sceni tako i regionalno. Usudujem se reći, da je za radove mladih autora, čije radove karakteriše provokativni i duhoviti kritički osvrt na probleme društvene nam stvarnosti, danas sasvim normalno reći “u duhu radova Suzane Pajović”, kao stilska i poetska kvalifikacija. Ovaj, sada sasvim izvjestan prelazak u status “klasika” transgresivnog i radikalnog izraza u crnogorskoj umjetnosti dolazi u vrijeme regresije umjetničkog izraza čiji je ona jedan od najrelevantnijih predstavnika: neokonzervativizam i filozofija “sigurnog puta” u umjetničkom praksama ne zaobilazi ni našu scenu. Zato je dosledno ustrajavanje na avangardnom duhu i nepomirljivosti umjetničkog promišljanja stvarnosti kvalitet koji danas ima posebnu vrijednost, što Suzanu Pajović, s obzirom na generacijsku pripadnost, stavlja u pomalo neočekivani položaj, koji bi, po prirodi stvari trebala da popunjavaju “mlade snage”.

Za razumjevanje rada Suzane Pajović, odnosno argumentovanje stavova iznešenih o navedenim djelima, neophono je ukazati na neke metodološke aspekte procesa koji stoji iza njihovog nastanka. Umjetnost Suzane Pajović, u najvećem broju slučajeva može se sagledati kao relacija dvije pokretačke sile ili, preciznije kao njihova nestabilna sprega. Na jednoj strani, kao individualac rođen sa stavom – o manje više svemu – za koji se vrijedi boriti ili ga barem javno i čvrsto zastupati, Suzana Pajović svoju umjetnost najčešće zasniva na reakciji na neki, najčešće spoljni impuls. (I u tom smislu, njeni su radovi uvijek iskreni, bilo da je u pitanju velika ili mala tema, dobar ili slabiji rad: ona nikada umjetnički ne „parazitira” na popularnim diskursima, tuđim iskustvima i opštim mjestima). Njena primarna reakcija, često afektivna je neumjetnička. Ona je prvenstveno intelektualne i etičke prirode, izražena u javnom ili privatnom prostoru: reakcija, odnosno proživljavanje određene protivurječnosti, dileme ili krize razrešava se kroz umjetničku interpretaciju. Umjetnica reaguje kao ličnost, kao građanin, kao etičko biće, kao patriota, kao ekološki osviješćena, kao osjetljiva na rodna pitanja itd. Sama reakcija, kao traumatični događaj, proživljavanje i unutrašnji sukob je polazna osnova za umjetničku interpretaciju, a ne izvorni impuls sam. Ona sam je njen povod i uzrok, iz nje umjetnica pokušava da je razriješi. Upravo takav postupak, ta „interna provjera”, provlačenje kroz niz unutrašnjih testova, i verifikovana internalizacija – koja ponekad može da bude i dramatična – daje legitimitet njenom radu koji nikada nema „izvršnost” profesionalnog umjetnika, sposobnog da reaguje na svaki trend ili događaj prema kojem i ne mora da ima lični odnos. Ovaj postupak se može uočiti u nekoliko radova koji su prezentirani u okviru materijala predatog za ovaj konkurs.

U radu „Što sam slobodna učiniti ili biti” imamo jasan osvrt na niz kontroverzi koje su posljednjih godina obilježile akademsku klimu u našoj zemlji i upliv politike u područje akademskih sloboda. U oblikovno efektivnom radu, radikalizovana je ideja kritike ograničenja slobode izražavanja u okviru istog kroz ekspresivnu, ali ipak ambivalentnu simboliku koja dozvoljava proširene iterpretacije čime umjetnica vješto izbjegava naslućene semantičke kliše. Analogni postupak se može prepoznati i u radovima prezentiranim na samostalnoj izložbi u Galeriji Centar 2017. godine, u kojima se umjetnica bavi rodnim stereotipima u crnogorskoj umjetnosti, i neformalnim ali učinkovitim ograničenjima koja oni postavljaju njihovoj afirmaciji u crnogorskoj umjetnosti. Na neki način način ovaj rad sadrži i trijumfalističku aluziju i ironični osvrt na nezadovoljstvo pa i resentiman žena umjetnika na istoj: ubjedljiva

većina crnogorskih umjetnika sa međunarodnom reputacijom su žene, a njihov dominantni izraz je upravo na liniji radikalnih savremenih umjetničkih praksi, koje imaju slabu ili nikakvu institucionalnu afirmaciju u Crnoj Gori, uz potpuno odsustvo tržišta.

U oblasti grafičkog dizajna mr Suzana Pajović uspješno pokriva niz oblasti. Njeni ilustratorski radovi odražavaju snažnu odgovornost prema ilustratorskom predlošku i kompleksnu vizuelnu i semantičku povezanost. Za razliku od umjetničkog rada, u ilustratorskom izrazu Suzana Pajović se povlači iz vidnog polja, stavljajući akcenat na relaciju ilustracije i teksta, u maniru klasičnog razumijevanje uloge ilustracije. U njenom radu se uočava i sposobnost variranja stilske morfoloških osobina i njihovo fino prilagođavanje predlošku kao i diversifikacija tehnoloških rešenja. Kroz jednostavne postupke kolažiranja, preuzimanja i kombinovanja gotovih predložaka klasičnih, semantički bremenitih motiva, sa jednostavnim intervencijama koji ih izmještaju iz očekivanog konteksta, bez oduzimanja simboličkog karaktera, Suzana Pajović uspješno razriješava najrazličitije ilustratorske izazove. Možemo reći da ovakav postupak odlikuje određena ekonomičnost i eklektičnost, koja prije svjedoči o samopouzdanju autora da upotrijebi kompletan raspoloživ registar znakova nego o površnosti pristupa.

U oblikovanju monografskih publikacija Suzane Pajović pokazuje značajno uredničko razumijevanje strukture i organizacije knjige. Težnja da se definiše i afirmiše dizajnerski lajtmotiv za konkretnu publikaciju odraz je te vrste razumijevanja specifičnosti oblikovanja ove cijenjene forme koja omogućava viši nivo slobode dizajnerskog izraza. U monografiji Crnogorskog simfonijskog orkestra, ovaj cilj je u potpunosti ostvaren kroz jasne dispozicije likovnih elemenata i upotrebu specifičnih sredstava grafičkog oblikovanja.

Isti postupak je uočljiv i u uspostavljanje vizuelnog identiteta za istog klijenta koji jasnostilski i simbolički odražava njegove temeljne vrijednosti.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Već dugi niz godina van. prof. mr Suzana Pajović uživa ugled renomiranog stručnjaka o čemu svjedoči impresivan spisak referenci koji uključuju nazličite oblast djelovanja, od uređivanja publikacija, učešća u žirijama, selektorskim i kustoskim poslovima i slično. Ovaj aspekt aktivnost smatram posebno važnim jer ukazuje na permanentno prisustvo kandidatkinje u stručnoj javnosti što je važan uslov i za izgradnju kredibiliteta, kako ličnog tako i ustanove i kolektiva čiji je član.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Pedagoški rad van. prof. mr Suzana Pajović pratio sam od samog početka. Ona je tek drugi nastavnik iz uže oblasti grafičkog dizajna koji je formiran na UCG. Tokom razvoja bila je, zajedno sa kolegama na SPGD, suočena s nemalim izazovima, u uspostavljanju i afirmaciji pedagoškog i stručnog modela nastave na SP Grafički dizajn na FLU. Mr Suzana Pajović se pokazala kao valjan pedagog, sistematična i predana. Njen pedagoški rad karakteriše energičan i inspirativan stil komunikacije koji ističe njegovanje ličnog stava i kreativne individualnosti studenata. Sa druge strane, ona se kao pedagog uspješno prilagođava senzibilitetu studenata usmjeravajući njihov rad u pravcu originalnog izraza što se može jasno sagledati u raznolikosti specijalističkih radova studenata FLU kod kojih je ona bila mentor.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
UMJETNIČKI RAD	64	224	148	417,1
PEDAGOŠKI RAD	20	29	28,5	42,5
UKUPNO	84	253	176,5	459,6

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Zbog svega navedenog i kvalitetnih stručno-umjetničkih referenci i visoko profesionalnog pristupa na umjetničkom, pedagoškom i stručnom planu, predlažem Nastavnom vijeću Fakulteta likovnih umjetnosti Cetinje i Senatu Univerziteta Crne Gore da v. prof. mr Suzanu Pajović izaberu u zvanje **redovnog profesora** Univerziteta Crne Gore, za oblast Grafički dizajn na FLU Cetinje.

RECENZENT

prof. mr Lazar Pejović
Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje
Univerzitet Crne Gore

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Kvantitativna ekonomija**, na Ekonomskom fakultetu.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 23.11.2020. godine. Na raspisani Konkurs javile su se dvije kandidatkinje i to: **DR TAMARA BACKOVIĆ** i **DR MILENA LIPOVINA BOŽOVIĆ**.

KANDIDATKINJA: DR TAMARA BACKOVIĆ

BIOGRAFIJA

Tamara Backović je rođena 10.01.1981. godine u Prištini, na Kosovu i Metohiji. Osnovnu školu završila je u rodnom gradu, kao i Prvu prištinsku gimnaziju, a tokom školovanja je bila dobitnik „Vukove nagrade“. Ekonomski fakultet u Podgorici upisuje 1999. godine i na smeru „Preduzetništvo i preduzetničke finansije“ diplomira 2003. godine sa prosečnom ocenom 9,46/10 odbranivši diplomski rad na temu "Žene u biznisu". Dobitnik je nagrada Ekonomskog fakulteta za postignuti uspjeh tokom studiranja za sve četiri godine studija i plakete Univerziteta Crne Gore za oblast društvenih nauka 2003. godine. Na ovom fakultetu 2004. godine upisuje postdiplomske studije „Preduzetnička ekonomija“, a 2007. je javno odbranila magistarski rad na temu „Primenjena analiza vremenskih serija“ iz oblasti primijenjene ekonometrije. Doktorske studije na Ekonomskom fakultetu u Podgorici upisala je 2008. godine, gde je 2015. godine odbranila doktorsku tezu pod nazivom „Ekonometrijsko istraživanje volatiliteta tržišta kapitala Crne Gore“ pod mentorstvom prof.dr. Vesne Karadžić. Centralna Banka Crne Gore joj je dodelila godišnju nagradu za najbolji doktorski rad u 2016. godini.

Radni odnos na Ekonomskom fakultetu u Podgorici zasnovala je u februaru 2004. godine kao saradnik u nastavi na predmetima Biznis i Konstitucionalna ekonomija. Godine 2005. angažovana je kao saradnik u nastavi za predmete Ekonometrija, Operaciona istraživanja, Primijenjena ekonometrija i Modeli odlučivanja. Angažovana je i na Osnovnim primijenjenim studijama - Menadžment u Podgorici i Bijelom Polju na predmetima Biznis statistika, Poslovno odlučivanje i Operativni menadžment.

Publikovala je više naučnih radova u međunarodnim časopisima, kao i na međunarodnim i nacionalnim konferencijama. Često je angažovana kao konsultant ili kao tim-lider na projektima iz oblasti ekonometrije, statistike, kvantitativnih finansija i operativnog menadžmenta. Neki od najznačajnijih projekata su bili: Global Entrepreneurship Monitor (GEM) – prvo istraživanje te vrste u Crnoj Gori, Analiza socio-ekonomskih uticaja privatizacije u Crnoj Gori, IPA projekat Pacinno itd.

Bila je učesnik na nekoliko specijalističkih škola i kurseva među kojima se posebno izdvajaju "International Management Teachers Academy – Strategic Management track", CEEMAN, Bled, Slovenija (2006) i "Monetary Policy in Forecasting and Modelling" Bank of England i Centralna banka Crne Gore (2008).

U sklopu svojih istraživanja bila je na studijskim boravcima i usavršavanjima na London School of Economics (LSE), University of Greenwich Business School (oba Velika Britanija); Wirtschaftsuniversität Wien (Austrija); Univerza v Ljubljani (Slovenija); NTNU Trondheim (Norveška) i IEDC - Bled School of Management (Slovenija).

Aktivno govori engleski jezik.

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Melović, B., Jocović, M., Dabić, M., Tamara Backović Vulić i Dudić, B. (2020). <i>The impact of digital transformation and digital marketing on the brand promotion, positioning and electronic business in Montenegro</i> , <i>Technology in Society</i> , Vol. 63, Article number: 101425, pp. 1-14, Elsevier, ISSN: 0160-791X, doi: https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101425	15	3,75
2.	Melović, B., Cirović, D., Backović Vulić, T. , Dudić, B. i Gubiniova, K. (2020). <i>Attracting Green Consumers as a Basis for Creating Sustainable Marketing Strategy on the Organic Market—Relevance for Sustainable Agriculture Business Development</i> , <i>Foods, Special Issue Food Choice and Consumer Psychology</i> , Vol. 9, Issue 11, Article number: 1552, pp. 1-25, ISSN: 2304-8158, doi: https://doi.org/10.3390/foods9111552	15	5
3.	Melović, B., Jakšić, Stojanović, A., Backović Vulić, T. , Dudić, B. i Benova, E. (2020). <i>The Impact of Online Media on Parents' Attitudes Toward Vaccination of Children—Social Marketing And Public Health</i> , <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i> , Volume 17, Issue 16, Article number: 5816, pp. 1-27, ISSN: 1660-4601, doi: https://doi.org/10.3390/ijerph17165816	15	5
4.	Melović, B., Dudić, B., Cirović, D., Backović Vulić, T. i Gregus, M. (2020). <i>The Analysis of Marketing Factors Influencing Consumers' Preferences and Acceptance of Organic Food Products—Recommendations for the Optimization of the Offer in a Developing Market</i> , <i>Foods, Special Issue Consumer Preferences and Acceptance of Food Products, Volume 9, Issue 3</i> , Article Number: 259, pp. 1-25, ISSN: 2304-8158, doi: https://doi.org/10.3390/foods9030259	15	3,75
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
5.	Melović, B., Radević, I., Backović Vulić, T. i Haček, M. (2020), <i>Social Entrepreneurship and Development of Local Self-Governments – Evidence from Montenegro</i> , <i>Lex Localis, Volume 18, No 4</i> , pp. 855-883, ISSN: 1581-5374 doi: https://doi.org/10.4335/18.3.855-883(2020)	12	4
6.	Melović, B., Milović, N., Backović Vulić, T. , Dudić, B. i Bajžik, P. (2019). <i>Attitudes and Perceptions of Employees toward Corporate Social Responsibility in Western Balkan Countries: Importance and Relevance for Sustainable Development</i> , <i>Sustainability, Special Issue "CSR and Business Ethics for Sustainable Development"</i> , Volume 11, Issue 23, Article number: 6763, pp. 1-37, ISSN 2071-1050, doi: https://doi.org/10.3390/su11236763	12	4
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
7.	Lakovic T., Rondovic B., Backovic-Vulic T. , Ivanovic I. (2018). <i>The Determinants of XBRL Adoption: An Empirical Study in an Emerging Economy</i> . In: Themistocleous M., Rupino da Cunha P. (eds) Information Systems. EMCIS 2018. Lecture Notes in Business Information Processing 341, Springer, ISSN: 1865-1348, ISBN 978-3-030-11394-0, pp. 532-546, doi: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-11395-7_41	4	1,33
8.	Backović Vulić, T. (2014). <i>Characteristics of Montenegrin capital market in terms of efficiency</i> , Journal of Social and Business Studies, Volume 1, Issue 2, pp. 108-126, ISSN print: 2303-6044, ISSN online: 2303-6176	4	4
9.	Karadžić, V. i Backović, T. (2011), <i>The Montenegrin Capital Market: Calendar Anomalies?</i> Economic Annals, Volume LVI, No. 191, pp. 107-122, ISSN: 0013 – 3264, doi: https://doi.org/10.2298/EKA1191107K	4	2
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
10.	Backović Vulić, T. (2016). <i>Ekonometrijsko istraživanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore</i> , Bankar, No. 34, ISSN 1800-7465, pp. 54-67.	2	2
11.	Backović, T. (2006). <i>Analiza vremenskih serija na primeru berzanskih indeksa u Crnoj Gori</i> , Preduzetnička ekonomija, Volume XIV, ISSN 1451-6659, pp. 63-75.	2	2
12.	Backović, T. (2005). <i>Proces donošenja odluke – intuicija ili primena formalnog modela odlučivanja</i> , Preduzetnička ekonomija, Volume IX, 2005., ISSN 1451-6659, pp.222-237.	2	2
13.	Backović, T. (2004). <i>Uticaj preduzetništva na ekonomski rast i razvoj – teorijsko-empirijski pristup</i> , Preduzetnička ekonomija, Volume VII, 2004., ISSN 1451-6659, pp. 215-232.	2	2

Radovi na naučnim konferencijama, učesća na izložbama, i slično		
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
14. Gričar, S., Bojnec, S., Backović Vulić, T. i Karadžić, V. (2018). <i>Tourism in Montenegro and Slovenia : breaks in time series</i> , V: CANBEY-ÖZGÜLER, Verda (ur.), ÇABUK, Saye Nihan (ur.), ZIBEL, Aydin (ur.). International symposium on advancements in tourism, recreation and sports sciences : proceedings book, International symposium on business and economics, 2018, Podgorica, Montenegro. Podgorica: Global Science Institute Publications: Mediterranean University Montenegro, 2018, pp. 18-26. [COBISS.SI-ID 1540932292] doi: https://docs.wixstatic.com/ugd/acf14b_16abd178457b4cb1b97e70fd91b0937c.pdf	2	0,66
15. Gričar, S., Bojnec, S., Backović Vulić, T. i Karadžić, V. (2018). <i>Economic impacts of scholars to the national economy : the case of Slovenia</i> , V: BAYAR, Yilmaz (ur.). Proceedings of the 5th SCF International conference on "Economics and social impacts of globalization and future European Union". Usak: Usak University Faculty of Economics and Administrative Sciences. pp. 7-14. [COBISS.SI-ID 1540615620], doi: https://www.scfconferences.com/wp-content/uploads/2019/12/MONTENEGRO-PROCEEDINGS-BOOK.pdf	2	0,66
16. Backović Vulić, T. , Karadžić, V., Gričar, S. i Bojnec, S. (2018). <i>Empirical analysis of random walk theory : evidence from Montenegro</i> , V: BAYAR, Yilmaz (ur.). Proceedings of the 5th SCF International conference on "Economics and social impacts of globalization and future European Union". Usak: Usak University Faculty of Economics and Administrative Sciences. Podgorica, Crna Gora, pp. 274-281. [COBISS.SI-ID 1540615876], doi: https://www.scfconferences.com/wp-content/uploads/2019/12/MONTENEGRO-PROCEEDINGS-BOOK.pdf	2	2
17. Jacimović, D., Lakić, S., Rajković, M. i Backović Vulić, T. (2016). <i>Managing external imbalances in Montenegro - will facilitate integration to EU</i> , MATEC Web of Conferences Volume 106, International Science Conference SPbWOSCE-2016 "SMART City" St. Petersburg, Rusija, pp. 1-18, doi: https://www.matec-conferences.org/articles/mateconf/pdf/2017/20/mateconf_spbw2017_08101.pdf	2	0,5
18. Backović Vulić, T. (2010). <i>Testing the Efficient Market Hypothesis and its Citics - Application on the Montenegrin Stock Exchange</i> , IX Annual Conference "Global Imbalances, Financial Institutions, and Reforms in the Post-Crisis Era", European Economics and Finance Society , Atina, Grčka, pp. 1-16	2	2
19. Karadžić, V. i Backović, T. (2010), <i>Montenegrin Stock Exchange Characteristics Based on Financial Time Series Analysis</i> , 6th International Conference of ASECU: Economic Development, Tax System and Income Distribution in the Countries of Southern and Eastern Europe, ISBN: 978-86-80133-54-6 , pp.183-197	2	1
20. Karadžić, V. i Backović, T. (2009). <i>Financial time series analysis based on Montenegrin stock exchange market indices</i> , VIII Annual Conference "Current Challenges in the Global Economy: Prospects and Policy Reforms" organized by European Economics and Finance Society, Varšava, Poljska, pp. 1-18.	2	1
21. Karadžić, V. i Backović, T. (2008). <i>Applied analysis of financial time series based on the Montenegrin capital market indices</i> , International Conference on Applied Economics (ICOAE), Solun, Grčka, ISBN 978-960-89054-2-9, pp. 473-483, doi: https://drive.google.com/file/d/1cAgsUkvTIAEcnZggv5xu708pYHdUdaRG/view	2	1
Uređivačka i recenzentska djelatnost		
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
22. SN Business&Economics, Manuscript number SNBE-D-20-00242 (1 rad, potvrda u prilogu)	0.5	0.5
Projekti		
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
23. Administrativni menadžer na IPA CBC projektu "PACINNO", Univerzitet Crne Gore, 2013	4	2
24. Ekspert za analizu podataka nacionalnog tima GEM (Global Entrepreneurship Monitor) projekta, Babson College, Universidad del Desarrollo, Universiti Tun Abdul Razak, London Business School	4	1

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	24	24	53.15	53.15
2. UMJETNIČKI RAD				
3. PEDAGOŠKI RAD				
4. STRUČNI RAD				
UKUPNO		24		53.15

KANDIDATKINJA: MILENA LIPOVINA - BOŽOVIĆ

BIOGRAFIJA

Rođena sam 10.04.1983. godine u Cetinju, gdje sam završila osnovnu školu i Gimnaziju kao nosilac diplome „Luča 1“. Ekonomski fakultet u Podgorici upisala sam 2001. godine i na smjeru „Preduzetništvo i preduzetničke finansije“ diplomirala u junu 2005. godine sa prosječnom ocjenom 9,95/10. Postdiplomske studije na Ekonomskom fakultetu, Univerziteta u Beogradu upisala sam 2005. godine, smjer „Ekonometrija“, a magistarski rad pod nazivom „Modeliranje uticaja stranih direktnih investicija na ekonomski rast zemalja Zapadnog Balkana upotrebom serija panela“ odbranila sam u maju 2008. godine. Doktorske studije na Ekonomskom fakultetu u Podgorici upisala sam u decembru 2008. godine. Rad na temu "Ekonometrijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore" odbranila sam u julu 2014. godine. Centralna banka Crne Gore mi je 2015. godine dodijelila nagradu za najbolju doktorsku disertaciju odbranenu u Crnoj Gori u 2014. godini.

Tokom studija bila sam dobitnik mnogobrojnih nagrada među kojima se izdvajaju: nagrade od strane Ekonomskog fakulteta u Podgorici za postignuti uspjeh tokom studija (2002, 2003, 2004 i 2005); nagrada „19. decembar“ Opštine Podgorica za najboljeg studenta Ekonomskog fakulteta u školskoj 2004/2005. godini; nagrada „10 za 10“ Atlas fondacije. Tokom studija bila sam dobitnik stipendija Ministarstva prosvete i nauke za talentovane studente.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Radni odnos zasnovala sam 2005. godine na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, kao saradnik u nastavi za oblast kvantitativna ekonomija. Tokom dosadašnjeg radnog iskustva izvodila sam nastavu na sljedećim disciplinama: Matematika, Statistika, Ekonomska statistika, Finansijska matematika, Makroekonomija, Makroekonomija za preduzetnike. Na Studijama Menadžmenta u Podgorici i Bijelom Polju izvodila sam nastavu na predmetima: Matematika za biznis i Statistika za biznis. Godine 2012, u sklopu programa dvojne diplome koji su realizovali Ekonomski fakultet u Podgorici i Univerzitet Nice Sophia Antipolis iz Francuske, izvodila

sam nastavu na francuskom jeziku za predmete Matematika i Statistika. U akademskoj 2019/20 i 2020/21 angažovana sam kao gostujući predavač na Filozofskom fakultetu, na predmetu Napredne statističke metode u psihologiji. Pored angažmana u nastavi na navedenim predmetima, od 2013. do 2014. godine, bila sam jedan od koordinatora za međunarodnu mobilnost studenata, kao i član Komisije za kvalitet na Ekonomskom fakultetu.

Od januara do marta 2020. godine bila sam angažovana kao konsultant UNDP-a na procjeni kapaciteta Ministarstva održivog razvoja i turizma za potrebe aplikacije na jednom međunarodnom projektu. Od marta 2020. godine angažovana kao nacionalni konsultant UNDP-a u Sekretarijatu Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju.

Član sam tima nacionalnih eksperata za akademski integritet u okviru projekta Savjeta Evrope „Osnaživanje kapaciteta institucija visokog obrazovanja u Crnoj Gori za promovisanje etičkih vrijednosti i obezbjeđivanje akademskog integriteta“.

Pohađala sam više specijalističkih kurseva među kojima se posebno izdvajaju "Techniques and tools for short-term macroeconomic forecasting", Cass business school, London, UK (2012), "Macroeconomic forecasting" koji organizuje IMFx (2018) i "Research methods in economics" koji je organizovala Centralna banka Crne Gore (2007).

Autor sam većeg broja naučnih i stručnih radova, od kojih se neki nalaze u SCI, SCOPUS i drugim bazama. Pored toga, učestvovala sam na značajnom broju međunarodnih konferencija u zemlji i inostranstvu. Bila sam i učesnik u izradi nekoliko projekata. U cilju usavršavanja, u proteklom periodu, boravila sam na brojnim eminentnim fakultetima i institucijama, među kojima se posebno izdvajaju: Ekonomski fakultet u Udinama, Italija, 2005 (3 mjeseca); Ekonomski fakultet u Ljubljani, 2008 (1 mjesec); "Katz Business School", University of Pittsburgh, Pitsburg, SAD, 2008 (1 mjesec); Greenwich University, London, UK, 2009 (4 mjeseca); Univerzitet "Nice Sophia Antipolis", Nica, Francuska, 2010/11 (20 mjeseci); Univerzitet za ekonomiju i biznis u Beču (WU), Austrija, 2013 (3 mjeseca). Aktivno govorim engleski i francuski jezik, a služim se i italijanskim jezikom.

Moje oblasti naučnog interesovanja su: kvantitativne metode u ekonomiji i menadžmentu, makroekonomska analiza, makroekonomsko modeliranje i prognoziranje, primijenjena statistika i ekonometrija.

KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA

KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA
(SPISAK REFERENCI DAT JE U BILTENU UNIVERZITETA BR..... OD.....)

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	
Broj referenci*broj bodova						
1.2. Radovi objavljeni u časopisima		1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	
Broj referenci*broj bodova						
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima			1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	
Broj referenci*broj bodova						
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje				1.4.1.	1.4.2.	
Broj referenci*broj bodova						
1.5. Recenzije			1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.	
Broj referenci*broj bodova						
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						
2. UMJETNIČKA DJELATNOST						
Premijerno predstavljanje	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.
Broj referenci/broj bodova						
UKUPNO ZA UMJETNIČKU DJELATNOST						
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici		3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.	
Broj referenci*broj bodova						
3.2. Priručnici			3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.	
Broj referenci*broj bodova						
3.3. Gostujući profesor				3.3.1.	3.3.2.	
Broj referenci*broj bodova						
3.4. Mentorstvo			3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.	
Broj referenci*broj bodova						
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)						

UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST			
4. STRUČNA DJELATNOST			
4.1. Stručna knjiga		4.1.1.	4.1.2.
Broj referenci*broj bodova			
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.
Broj referenci*broj bodova			4.2.3.
4.3. Stručni članak			4.3.1.
Broj referenci*broj bodova			
4.4. Objavljeni prikazi			4.4.1.
Broj referenci*broj bodova			
4.5. Popularno-stručni članci			4.5.1.
Broj referenci*broj bodova			
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost			4.6.1.
Broj referenci*broj bodova			
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST			

PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		BROJ BODOVA	
		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Novović-Burić, M., Lipovina-Božović, M. , Kaščelan, V., Kaščelan, Lj. (2019), <i>Application of computer methods in evaluation of citizens' confidence in Montenegrin insurance companies</i> , in: Kočović J., Tomašević M., Jovanović Gavrilović B., Boričić B., Petrović E. and Koprivica M. (eds.), <i>Contemporary trends in insurance at the beginning of the fourth industrial revolution</i> , Monograph, Chapter 16, pp. 265-286, ISBN: 978-86-403-1589-0, University of Belgrade, Faculty of Economics, Centar za izdavačku djelatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID)	6	3
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Baćović, M., Jaćimović, D., Lipovina-Božović, M. i Ivanović, M. The Balkan Paradox: Are wages and labour productivity significant determinants of FDI inflows? <i>Journal of Balkan and near Eastern Studies</i> (2020). Vol 3, Issue 1, pp 144-162. https://doi.org/10.1080/19448953.2020.1818039	12	4
2.	Lipovina-Božović, M. , Kaščelan, L. i Kaščelan, V. A Support Vector Machine approach for predicting progress toward environmental sustainability from information and communication technology and human development. <i>Environmental and Ecological Statistics</i> (2019). Vol 26, Issue 3, pp 259-286. https://doi.org/10.1007/s10651-019-00427-2	12	12
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.¹	Lipovina-Božović, M. i Ivanović, M. (2018). Capital flows in Montenegro: SVAR model. <i>Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business</i> , 36 (2), 647-675. https://doi.org/10.18045/zbfri.2018.2.647	9	9
2.	Burić, M.N., Smolović, J.C., Lipovina-Božović, M. i Filipović, A.L. (2017). Impact of economic factors on life insurance development in Western Balkan Countries. <i>Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business</i> , 35 (2), 331-352. https://doi.org/10.18045/zbfri.2017.2.331	9	3
3.	Smolović, J., Lipovina-Božović, M. i Vujošević, S. (2017). GARCH models in value at risk estimation: empirical evidence from the Montenegrin stock exchange. <i>Economic Research-Ekonomska Istraživanja</i> 30. 1-22. https://doi.org/10.1080/1331677X.2017.1305773	9	4,5
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Novović -Burić, M., Baćović, M., Cerović, J., Lipovina-Božović, M. (2017), <i>Factors influencing life insurance market development in Montenegro</i> , <i>Periodica Polytechnica Social and Management Sciences</i> , 25(2), Online ISSN : 1587-3803 , pp. 141-149. doi: https://doi.org/10.3311/PPso.10049 .	4	1
2.	Jovović, M., Femić-Radosavović, B. i Lipovina-Božović, M. (2017). Comparative Analysis of Results of Online and Offline Customer	4	1,33

¹ Časopis " Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business " iz kategorije Q3, po rednim brojem 1 i 2, nije na SSCI listi od 2019. godine. U prilogu dostavljam dokaz da je, u trenutku objavljivanja, bio na SSCI listi.

	Satisfaction & Loyalty Surveys in Banking Services in Montenegro, Journal of Central Banking Theory and Practice, Central bank of Montenegro, vol. 6(2), pages 65-76. doi: 10.1515/jcbtp-2017-0013		
3.	Lipovina-Božović, M. , Cerović-Smolović, J. i Muhadinović, M. (2017) Montenegro: the highest level of preparation for EU membership among negotiating states. SEE-6 Economic Outlook, 3 (1): 20-26, e-ISSN 1849-8884.	4	4
4.	Lipovina-Božović, M. i Cerović-Smolović, J. (2016) Evidence on Economic Growth and Financial Development in Montenegro, Management, University of Primorska, Faculty of Management Koper, vol. 11(4), pages 349-365. http://www.fm-kp.si/zalozba/ISSN/1854-4231/11_349-365.pdf	4	4
5.	Radović, M., Lipovina-Božović, M. i Đurašković, J. (2015) Beyond The Formal Economy: Evaluating The Level of Informal Employment In Montenegro. Journal Global Policy and Governance 4 (1), 117-135. https://doi.org/10.14666/2194-7759-4-1-007	4	2
6.	Cerović, J., Lipovina-Božović, M. i Vujošević, S. (2015). A Comparative Analysis of Value at Risk Measurement on Emerging Stock Markets: Case of Montenegro. Business Systems Research, 6 (1), 36-55. https://doi.org/10.1515/bsrj-2015-0003	4	2
7.	Lipovina-Božović, M. , Smolović, J. i Vujošević, S. (2015). Forecasting inflation in Montenegro using univariate time series models. Business and Economic Horizons. 11. 51-63. doi:10.15208/beh.2015.05.	4	4
8.	Cerović-Smolović, J. i Lipovina-Božović, M. (2014) Improving the competitiveness of the construction market of Montenegro as a basis for attracting capital investments. Serbian Project Management Journal 4 (1), 21-30. ISSN 2217-7256.	4	2
9.	Lipovina-Božović, M. (2013) A Comparison Of The Var Model And The PC Factor Model In Forecasting Inflation In Montenegro, Economic Annals, Faculty of Economics, University of Belgrade, vol. 58 (198), pages 115-136. DOI:10.2298/EKA1398115L	4	4
10.	Cerović J., Lipovina-Božović, M. (2012) Business competitiveness as a key factor of modern business: construction market of Montenegro as an example, Serbian Project Management Journal, Volume 2, Issue 2, Dec 2012. ISSN 2217-7256.	4	2
11.	Konjević, D., Lipovina-Božović, M. (2004) Law regulation in Montenegro – a stimulus or barrier for development of tourism?, Household Survey, No. 10, ISSP, Podgorica. ISSN 1451-4850.	4	2
12.	Lipovina-Božović, M. (2003). Tourism in Montenegro – dilemmas and challenges, Household Survey, No. 9, ISSP, Podgorica. ISSN 1451-4850.	4	4
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Lipovina-Božović, M. (2015), Ekonometrijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore, Bankar, No. 30. ISSN: 1800-7465.	2	2
2.	Lipovina-Božović, M. , Cerović, J. (2013). „Prognoziranje do efikasnog donošenja odluka“, Preduzetnik, No. 9, Faculty of Economics Podgorica., ISSN: 1800-8429	2	2
3.	Lipovina-Božović, M. , Cerović, J. (2012). »Ekonometrija – zašto je važna za ekonomiste?«, Preduzetnik, No. 8, Faculty of Economics Podgorica. ISSN: 1800-8429	2	2
4.	Lipovina-Božović, M. , Cerović, J. (2012). Savremeni trendovi u primijenjenim istraživanjima: metodološki osvrt na ekonometriju panela, Preduzetnik, No. 7, 43-48, Faculty of Economics Podgorica. ISSN 1800-8429	2	2
Radovi na naučnim konferencijama			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Lalević-Filipović, A., Novović-Burić, M i Lipovina-Božović, M. (2019) Finansijsko izvještavanje MMPS kroz vizuru računovodstvene zajednice u Crnoj Gori- istraživački pristup. XIV Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore, Bečići, oktobar 2019. ISBN 978-9940-9399-1	2	0,66
2.	Bačović, M., Lipovina-Božović, M. (2010) Knowledge Accumulation and Economic Growth”, Faculty of Economics, University of Montenegro and ASECU, ISBN: 978-86-80133-54-6, strane: 37-50	2	1
3.	Lipovina-Božović, M. i Božović, B. (2009) Foreign direct investment and macroeconomic stability in Montenegro: impact of global financial crisis. Economic policy and global recession 1, Faculty of Economics-Publishing Centre, Belgrade, 365-380. ISSN: 978-86-403-1011-6	2	2
4.	Lipovina-Božović M. i Novović, M. (2009) Macroeconomic preconditions for the development of insurance market in Montenegro”, International Conference on accounting and finance in transition- European and Asian experience and public considerations, 7th ICAFT conference proceedings, Greenwich University Press, London. ISBN 978-186166-263-7	2	2

K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu		UKUPNO ZA REFERENCU	UKUPNO ZA KANDIDATA
1.	Bačović, M., Jačimović, D., Lipovina-Božović, M. , Ivanović, M. (2019) FDI inflows, wages and labour productivity in middle-income Balkan countries. VII REDETE Conference Banja Luka, oktobar 2019.	0,5	0,166
2.	Novović-Burić, M. i Lipovina-Božović, M. (2019) Assessing the level of understanding of insurance terms and the degree of confidence of citizens in the insurance industry: Survey from Montenegro. ICAMSS, International conference on administration management and social studies. Public administration reform: book of abstracts. Sarajevo, BiH. ISSN: 2637-3157	0,5	0,25
3.	Kaščelan, V., Novović-Burić, M., Kaščelan, Lj. i Lipovina-Božović, M. (2019) Analiza informisanosti i poverenja crnogorskih građana u industriju osiguranja primenom kompjuterskih metoda. XVII Međunarodni simpozijum – Osiguranje na pragu IV industrijske revolucije, Zlatibor, maj 2019.	0,5	0,125
4.	Lipovina-Božović, M. i Cerović-Smolović, J. (2016) Evidence on Economic Growth and Financial Development in Montenegro. MIC 2016: Managing Global Changes, Abstracts of the Joint International Conference Pula, Croatia. ISSN 1854-4312	0,5	0,5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		30		82,531
2. UMJETNIČKI RAD				
3. PEDAGOŠKI RAD				
4. STRUČNI RAD				
UKUPNO		30		82,531

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore broj 03-109/2-1 od 10.03.2021. imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Na konkurs za izbor u akademsko zvanje prijavile su se dr Milena Lipovina-Božović i dr Tamara Backović.

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, podnosim Izvještaj recenzenta.

Kandidatkinja dr Milena Lipovina-Božović

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Milena Lipovina-Božović diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u junu 2005. godine. Za uspjeh tokom studija dobila je više nagrada, među kojima se ističu: studentska nagrada „19. decembar“ Opštine Podgorica za najboljeg studenta Ekonomskog fakulteta u školskoj 2004/2005. godini; nagrada „10 za 10“ Atlas fondacije; godišnje nagrade Ekonomskog fakulteta za uspjeh u studiranju za svaku studijsku godinu.

Dvogodišnje postdiplomske magistarske studije završila je, na smjeru Ekonometrija, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, odbranivši magistarski rad „Modeliranje uticaja stranih direktnih investicija na ekonomski rast zemalja Zapadnog Balkana upotrebom serija panela“, u maju 2008. godine. Doktorsku disertaciju „Ekonometrijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore“ odbranila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u julu 2014. godine. Ovaj rad nagrađen je kao najbolja doktorska disertacija u protekloj godini od strane Centralne Banke Crne Gore 2015. godine.

Stručna usavršavanja obavila je na više inostranih univerziteta: Ekonomski fakultet u Udinama, Italija; Ekonomski fakultet Univerziteta u Ljubljani, Slovenija; Katz Business School, University of Pittsburgh, Pitsburg, SAD; University of Greenwich, London, Velika Britanija; Univerzitet „Nice Sophia Antipolis“, Nica, Francuska; Univerzitet za ekonomiju i biznis, Beč, Austrija.

Pohadjala je i specijalističke kurseve u organizaciji MMF-a i Centralne banke Crne Gore.

Uvidom u dostavljeni konkursni material zaključuje se da kandidatkinja dr Milena Lipovina-Božović ispunjava sve uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta, a predviđeni su Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uputstvima i mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Iz priložene bibliografije zaključuje se da se radi o kandidatkinji sa značajnim naučno-istraživačkim opusom. Dr Milena Lipovina-Božović objavila je rezultate svojih istraživanja kao prvi autor ili kao koautor u domaćim i stranim časopisima, od kojih su 2 rada objavljena u naučnim časopisima sa Q2 SCI/SCIE/SSCI liste i 3 rada u naučnim časopisima sa Q3 SCI/SCIE/SSCI liste (od kojih su dva rada objavljena u časopisu koji je naknadno izgubio status kategorije SSCI). Prvi autor je pet radova, a koautor sedam radova objavljenih u međunarodnim časopisima indeksiranim u ostalim bazama. Autor je četiri rada objavljena u časopisima od nacionalnog značaja. Prvi autor je dva rada, i koautor dva rada koji su objavljeni učešćem na međunarodnom naučnom skupu, i koji su štampani u cjelini. Koautor je četiri rada (od kojih prvi autor jednog rada) koji su u formi saopštenja na međunarodnom naučnom skupu.

Posebno se izdvajaju sledeći naučno-istraživački radovi:

- U koautorskom radu „The Balkan Paradox: Are wages and labour productivity significant determinants of FDI inflows?“ objavljenom u Journal of Balkan and Near Eastern Studies (impact factor 0,776) ispituje se da li zarade i produktivnost rada imaju značajan uticaj na prilive stranih direktnih investicija u zemljama Balkana, kao što je to slučaj u zemljama Evropske Unije. Pomoću panel vektorskog autoregresionog modela, autori su ocijenili da prilivi stranih direktnih investicija negativno reaguju na šokove u produktivnosti rada, što je suprotno od iskustva zemalja Evropske Unije. Naime, u zemljama Evropske Unije pokazalo se da rast bruto zarada negativno utiče na prilive stranih direktnih investicija, dok se u balkanskim zemljama pokazao paradoksalni scenario, da povećane zarade imaju pozitivan uticaj na prilive stranih direktnih investicija. Ovaj rad u zaključku daje dobre smjernice za stimulisanje priliva stranih direktnih investicija u zemljama Balkana.

- U radu „A Support Vector Machine approach for predicting process toward environmental sustainability from information and communication technology and human development“ objavljenom u

časopisu Environmental and Ecological Studies (impact factor 0,981) upotrijebljen je novi pristup u analizi uticaja razvijenosti informaciono-komunikacionih tehnologija i nivoa humanog razvoja na globalnu ekološku održivost. Naime, na uzorku od 139 zemalja primijenjen je neparametarski SVM metod za predviđanje rasta ekoloških performansi na osnovu različitih prediktora - indeksa informaciono-komunikacione tehnologije i indeksa humanog razvoja, porasta stanovništva i indikatora ekonomskog razvoja, pa je formiran model za predikciju na makro nivou. Radom je na taj način pokazano da se ovaj pristup može koristiti kao alternativa klasičnom regresionom modelu koji se pretežno koristi u ovoj oblasti istraživanja, što je svojevrsan metodološki doprinos rada, pored empirijskih rezultata.

Kandidatkinja je koautor poglavlja objavljenog u monografiji Contemporary trends in insurance at the beginning of the forth industrial revolution. U ovom poglavlju analizira se povjerenje stanovnika Crne Gore u osiguravajuće kuće koje posluju u Crnoj Gori. Sa tim ciljem je sprovedena anketa čiji rezultati su analizirani primjenom metoda statističke analize, uz upotrebu IBM SPSS softverskog paketa.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Milena Lipovina-Božović bila je angažovana na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore od 2005-2019. godine, kao saradnik u nastavi za oblast Kvantitativna ekonomija. Između ostalog, bila je saradnik u nastavi na predmetima: Ekonomska statistika, Makroekonomija i Makroekonomija za preduzetnike, na kojima izvodim nastavu. Ove aktivnosti obavljala je sa najvišim nivoom stručnosti, posvećenosti, profesionalnosti i odgovornosti. Bila je jedan od koordinatora za međunarodnu mobilnost studenata, kao i član Komisije za kvalitet na Ekonomskom fakultetu u periodu 2013-2014. Godine. Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore angažovana je eksterno kao predavač na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na predmetu Napredne statističke metode u psihologiji.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			30			82,531
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO			30			82,531

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja, koji su usvojeni 2019. godine, nedvosmisleno se zaključuje da kandidat Dr Milena Lipovina-Božović **ispunjava** sve propisane uslove za izbor u akademsko zvanje docenta. Na bazi i direktne saradnje u oblasti nastave i naučnoistraživačkog rada i angažovanja u domenu međunarodne saradnje Fakulteta i mobilnosti studenata, uvjerenja sam da je riječ o kandidatu koji će svojim akademskim angažovanjem dati značajan doprinos kvalitetu obrazovanja i istraživanja na Univerzitetu Crne Gore.

Kandidatkinja dr Tamara Backović

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Tamara Backović je prva u generaciji diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, odbranivši diplomski rad „Žene u biznisu” na smjeru Preduzetništvo. Ubrzo nakon diplomiranja, u februaru 2004. godine, zasniva radni odnos na Ekonomskom fakultetu kao saradnik u nastavi za predmete Biznis i Konstitucionalna ekonomija. Iste godine na Ekonomskom fakultetu u

Podgorici upisuje magistarske studije „Preduzetnička ekonomija”, koje završava u roku, a magistarsku tezu pod nazivom „Primenjena analiza vremenskih serija” javno brani 2007. Godine. Tokom magistarskih studija njena naučna interesovanja i istraživanja usmjeravaju se ka kvantitativnoj ekonomiji. Od 2005. godine se angažuje kao saradnik u nastavi za predmete Ekonometrija, Primijenjena ekonometrija, Operaciona istraživanja i Modeli odlučivanja na akademskim studijama, kao i za predmet Biznis statistika, Poslovno odlučivanje i Operativni menadžment na Primijenjenim studijama studijskog programa Menadžment. Na Ekonomskom fakultetu u Podgorici upisala je doktorske studije, a 2015. godine je iz oblasti finansijske ekonomije odbranila doktorsku tezu pod nazivom „Ekonometrijsko istraživanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore“, pod mentorstvom prof. dr Vesne Karadžić, vanrednog profesora Ekonomskog fakulteta u Podgorici. Ovaj rad nagrađen je kao najbolja doktorska disertacija u protekloj godini od strane Centralne Banke Crne Gore 2016. godine.

Stručna usavršavanja obavila je na više inostranih univerziteta: London School of Economics (LSE), London, Velika Britanija; Business School, University of Greenwich, London, Velika Britanija; Wirtschaftsuniversität Wien, Beč, Austrija; Ekonomski fakultet Univerziteta u Ljubljani, Slovenija; NTNU, Trondheim, Norveška; IEDC – Bled School of Management, Bled, Slovenija. Pohadjala je i specijalističke kurseve u organizaciji organizacije CEEMAN, kao i Centralne banke Crne Gore i Bank of England.

Na osnovu uvida u podnijetu dokumentaciju, biografiju, klasifikacionu bibliografiju uz kvantitativno bodovanje referenci, konstatastujem da je dr Tamara Backović u potpunosti ispunila propisane uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su definisani Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja za izbor u zvanje.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

U dosadašnjem naučnoistraživačkom radu dr Tamara Backović je pokazala značajno angažovanje i interesovanje za oblast Kvantitativne ekonomije. Rezultate svojih istraživanja objavila je samostalno ili kao koautor u domaćim i stranim časopisima, od kojih su 4 rada objavljena u naučnim časopisima sa Q1 SCI/SCIE/SSCI liste i 2 rada u naučnim časopisima sa Q2 SCI/SCIE/SSCI liste. Prvi autor je jednog rada, a koautor dva rada objavljena u međunarodnim časopisima indeksiranim u ostalim bazama. Autor je četiri rada objavljena u časopisima od nacionalnog značaja. Prvi autor je dva rada, i koautor šest radova koji su objavljeni učešćem na međunarodnom naučnom skupu, i koji su štampani u cjelini. Recenzent je jednog rada objavljenog u međunarodnom časopisu renomiranog izdavača Springer. Bila je saradnik na brojnim naučno-istraživačkim projektima, čiji je nosilac Ekonomski fakultet. Najznačajniji projekti na kojima je učestvovala su regionalni IPA naučno-istraživački projekat „PACINNO“, i globalni naučno-istraživački projekat GEM (Global Entrepreneurship Monitor) organizovan od strane Babson College-a.

Posebno istaknut doprinos njenog rada sadržan je kroz sljedeće reference:

- U radu „Characteristics of Montenegrin capital market in terms of efficiency”, koji je objavljen u časopisu Journal of Social and Business Studies, primjenom ekonometrijske analize ispituje se da li tržište kapitala Crne Gore zadovoljava uslove slabog oblika hipoteze efikasnosti tržišta kapitala u periodu od januara 2004. godine do septembra 2014. godine. Hipoteza efikasnosti tržišta pretpostavlja da cijene hartija od vrijednosti na finansijskom tržištu u potpunosti odražavaju sve dostupne, relevantne informacije, pa je na taj način investitorima na finansijskim tržištima omogućeno ostvarivanje isključivo prosječnog prinosa na tržištu. To znači da na efikasnom tržištu kapitala investitori nisu u mogućnosti da, korišćenjem tehničke ili fundamentalne analize, kao i posjedovanjem povlašćenih informacija, ostvare prinose iznad prosječnog prinosa na tržištu. Pored toga, pretpostavlja se da ukoliko tržište i ne predviđa fluktuacije cijena finansijske aktive, ono ih procjenjuje sa određenom vjerovatnoćom, što omogućava matematičku evaluaciju te vjerovatnoće. U radu je slaba hipoteza efikasnosti tržišta kapitala Crne Gore testirana korišćenjem ekonometrijskih testova ispitivanja hipoteze slučajnog hoda koji uključuju testove jediničnog korijena i prisustva autokorelacije reziduala modela. Na osnovu sprovedenih testova za ispitivanje stacionarnosti vremenske serije, koja predstavlja stopu prinosa na berzanski indeks MONEX20 zaključuje se da tržište kapitala Crne Gore nije bilo efikasno, odnosno nije ispunilo uslov hipoteze slučajnog hoda. Run test je potvrdio zaključak testova za ispitivanje stacionarnosti i pokazao da tržište kapitala Crne

Gore nije efikasno. Međutim, Run test, koji je primijenjen za svaku godinu analiziranog perioda pojedinačno i za cijeli period, je pokazao da je tržište kapitala Crne Gore imalo karakteristike efikasnog tržišta u periodu od 2010. do 2014. godine. Primjena testova za ispitivanje autokorelacije reziduala, odnosno analiza Ljung-Box Q statistike pokazala je da tržište kapitala Crne Gore ne zadovoljava uslove hipoteze efikasnog tržišta. Na osnovu prezentiranih rezultata empirijskog istraživanja može se zaključiti da je tržište kapitala Crne Gore u analiziranom periodu neefikasno, jer je odbačen slab oblik hipoteze efikasnosti tržišta analizom tržišnog indeksa MONEX20 u analiziranim sukcesivnim vremenskim periodima. Izostanak slabog oblika efikasnosti dovodi u pitanje alokativnu ulogu tržišta kapitala koja je prije svega omogućena ispravno utvrđenim tržišnim cijenama.

- Na petoj naučnoj SCF međunarodnoj konferenciji, kandidatkinja dr Tamara Backović je kao koautor prezentirala rad „Empirical analysis of random walk theory: evidence from Montenegro”. Ovaj rad predstavlja nastavak istraživanja o efikasnosti tržišta kapitala, koje je opisano u prethodnom radu. Zaintrigirana rezultatima Run testa dobijenim u prethodnom radu, koji je pokazao da je tržište kapitala u periodu od 2004. do 2014. godine bilo neefikasno, ali analizom za pojedinačne godine dalo naznake efikasnosti za poslednjih pet godina analiziranog perioda, u novom radu, uz pomoć svojih kolega i koautora na radu, pokušava doći do odgovora na pitanje da li je tržište kapitala Crne Gore postalo efikasno. Testiranje hipoteze efikasnog tržišta kapitala izvršeno je analizom vremenske serije koja predstavlja stopu prinosa berzanskog indeksa MONEX 20 za period od januara 2004. godine do kraja maja 2018. godine, pa je istraživanje urađeno na uzorku od 3756 opservacija. Iako je istraživanje sprovedeno očekujući da će rezultati pokazati da se Hipoteza efikasnog tržišta ne može odbaciti, empirijska analiza pokazala je suprotno. Naime, primjena testova za ispitivanje stacionarnosti vremenske serije stope prinosa berzanskog indeksa MONEX20, primjena Run testa, vrijednost Hurst-ovog eksponenta, kao i analiza koeficijentata obične i parcijalne autokorelacije pokazala je da se prinosi na tržištu kapitala Crne Gore mogu predvidjeti, te se polazna hipoteza o slaboj efikasnosti ovog tržišta odbacuje.

Da dr Tamara Backović vlada tehnikom statističke i ekonometrijske analize, te da istu može da primijeni u svim oblastima istraživanja pokazuje kroz primjenu navedenih analiza kao koautor rada „The Impact of Online Media on Parents' Attitudes Toward Vaccination of Children—Social Marketing And Public Health koji je objavljen u časopisu International Journal of Environmental Research and Public Health (impact factor 2,849). U ovom radu se istražuje jedna veoma interesantna i aktuelna tema, a to je stav roditelja prema imunizaciji djece, kao i uticaj onlajn medija na formiranje tog stava. Uprkos dokazanoj korisnosti imunizacije, bolesti koje se mogu spriječiti vakcinom i dalje predstavljaju prijetnju široj svijeta. U opštoj populaciji raste broj roditelja koji sumnjaju u bezbjednost vakcina, koji bi odložili vakcinaciju, ili odbili neke vakcine. U radu se istražuje jačina uticaja onlajn medija na stav roditelja o tome da li treba da vakcinišu svoju djecu, a istraživanjem su obuhvaćene tri države zapadnog Balkana - Crna Gora, Srbija i Bosna i Hercegovina. U radu je prikazan konceptualni model, a samo istraživanje sprovedeno je putem onlajn ankete za prvo tromjesečje 2020. godine. Statistička analiza primijenjena je na podatke prikupljene od 1593 roditelja u analiziranim zemljama. U radu su prikazani rezultati ANOVA testa, beta koeficijenta i logističke regresije. Istraživanje je pokazalo da onlajn mediji imaju značajan uticaj na stavove roditelja prema imunizaciji djece i povjerenje u sigurnost vakcina. Sa druge strane, rezultati logističke regresije pokazali su da su sledeće grupe roditelja posebno osjetljive na uticaj onlajn medija na stavove prema vakcinaciji djece: žene, jer su kao majke osjetljivije i lakše ih je uplašiti određenim tekstovima, kojima se roditelji upozoravaju na štetnost vakcina po zdravlje njihove djece; roditelji Milenijalci su pod uticajem digitalnih tehnologija i koriste ih u svim sferama života, pa i u odgajanju djece, te ne čudi činjenica da upravo oni čine najranjiviju starosnu grupu roditelja, koji pod uticajem online medija formiraju negativan stav prema vakcinama; roditelji iz vanbračnih zajednica i roditelji sa većim brojem djece, pri čemu je jedan od ključnih razloga taj što veći broj daje malo slobodnog vremena roditeljima da se posvete istraživanju i pronalaženju dodatnih izvora informacija za formiranje stava o vakcinama.

Analizom radova navedenih u klasifikacionoj bibliografiji može da se izvede zaključak da dr Tamara Backović uspješno primjenjuje instrumente Kvantitativne ekonomije i to ne samo u oblasti za koju se specijalizirala, već i drugim naučnim oblastima.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Tamara Backović radi na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore od 2004. godine kao saradnik u nastavi, a od 2015. godine kao saradnik u nastavi sa doktoratom, za oblast Kvantitativna ekonomija. Saradnik je u nastavi na predmetima: Ekonometrija, Primijenjena ekonometrija, Operaciona istraživanja i Ekonomsko matematički metodi i modeli, kao i na predmetu Biznis statistika na kojem smo dugo godina bile kolegice. Tokom svog radnog angažovanja na Ekonomskom fakultetu u Podgorici imala sam priliku da lično saradujem sa dr Tamara Backović i mogu istaći da je posvećena studentima, odgovorno ispunjava svoje radne obaveze i stručno i profesionalno obavlja naučno-istraživačke zadatke.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			24			53,15
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO						53,15

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu Uslova i kriterijuma za izbor u akademska zvanja, koji su usvojeni 2019. godine, nedvosmisleno se zaključuje da kandidatkinja Dr Tamara Backović **ispunjava** sve propisane uslove za izbor u akademsko zvanje docenta. Na osnovu i direktne saradnje u oblasti nastave i naučnoistraživačkog rada, uvjerenja sam da je riječ o kandidatu koji će svojim akademskim angažovanjem dati značajan doprinos kvalitetu obrazovanja i istraživanja na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Takođe, kandidatkinja Dr Tamara Backović je od početka svog radnog angažmana izvodila nastavu na predmetima koji su navedeni u dokumentaciji konkursa.

Zbog svega navedenog, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Tamara Backović izabere u zvanje docenta za oblast Kvantitativna ekonomija** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Julija Cerović Smolović, docent

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

za izbor u akademsko zvanje za oblast Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, br. 03-132/3-1, od 12.03.2021. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Na konkurs za izbor u akademsko zvanje su se prijavile dvije kandidatkinje, dr Tamara Backović i dr Milena Lipovina Božović. Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, podnosim Izvještaj recenzenta.

Kandidatkinja dr Tamara Backović

I Ocjena uslova

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Tamara Backović je rođena 10.01.1981. godine u Prištini. Osnovnu školu i gimnaziju završila je u rodnom gradu. Dobitnik je *Vukove diplome*. Ekonomski fakultet u Podgorici, upisala je 1999.

godine. Studije je završila 2003. godine, sa prosječnom ocjenom 9,46, odbranivši diplomski rad na temu *Žene u biznisu*, na smjeru Preduzetništvo. Dobitnik je godišnjih nagrada Ekonomskog fakulteta, za postignuti uspjeh tokom studiranja, za sve četiri godine studija, kao i plakete Univerziteta Crne Gore, za oblast društvenih nauka, 2003. godine.

Dvogodišnje magistarske studije *Preduzetnička ekonomija*, završila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, gdje je 2007. godine odbranila magistarski rad *Primenjena analiza vremenskih serija*, iz oblasti primijenjene ekonometrije.

Godine 2015. na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, odbranila je doktorsku tezu pod nazivom *Ekonometrijsko istraživanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore*. U doktorskom radu izvršena je detaljna ekonometrijska analiza tržišta kapitala Crne Gore sa ciljem da se utvrde osnovne karakteristike ovog tržišta, ali i da se procijeni stanje na ovom tržištu u narednom periodu. Istraživanje je bilo motivisano događajima na finansijskim tržištima, pod uticajem aktuelne svjetske ekonomske krize. Zato je tema ovog istraživačkog rada bila procjena i prognoza rizika tržišta kapitala Crne Gore, sa ciljem da se dođe do indikatora koji će nagovijestiti kada će Crna Gora izaći iz krize. Istraživanjem je obuhvaćena i analiza efikasnosti tržišta kapitala Crne Gore, kako bi se ispitalo da li je ovo tržište transparentno.

Na osnovu uvida u priloženu dokumentaciju, konstatujem da dr Tamara Backović u potpunosti ispunjava propisane uslove u pogledu stepena obrazovanja, koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta, a definisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu prijave dr Tamare Backović za izbor u zvanje docenta, iz klasifikacione bibliografije i ukupnog bodovanja je uočljivo da je kandidatkinja ostvarila veoma interesanta i zapažena istraživanja u dosadašnjoj karijeri. Najvažnije reference njenog istraživačkog rada objavljene su u naučnim časopisima sa SCI/SCIE/SSCI liste (kategorije Q1 i Q2), a takođe i na brojnim naučnim konferencijama. Od ukupno 21 rada, 6 radova je objavljeno u naučnim časopisima sa SCI/SCIE/SSCI liste (4 rada u časopisima kategorije Q1 i dva rada u naučnim časopisima kategorije Q2), zatim 3 rada u međunarodnim časopisima koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI listama i 4 rada u časopisima nacionalnog značaja. Kandidatkinja Backović je objavila i 8 naučnih radova na međunarodnim naučnim skupovima (štampani u cjelini).

Doprinos njenog naučnog rada analiziraću kroz nekoliko referenci.

- U radu *The Analysis of Marketing Factors Influencing Consumers' Preferences and Acceptance of Organic Food Products—Recommendations for the Optimization of the Offer in a Developing Market* (Foods, Special Issue Consumer Preferences and Acceptance of Food Products, 2020.), autori analiziraju najvažnije faktore ponude koji imaju najjači uticaj na sklonosti potrošača za prihvatanje organskih prehrambenih proizvoda. Podaci su prikupljeni kroz upitnik a analizirani pomoću modela strukturne jednačine (SEM). Rezultati su otkrili da cijena i promocija imaju najznačajniji uticaj na odluku potrošača o kupovini organskih proizvoda. U analizi se navodi i da su stavovi prema organskim prehrambenim proizvodima, njihova dostupnost i količina, cijena i kvalitet, prepreke u distribuciji i modernim mediji, kao instrument promocije, faktori koji imaju najznačajniji uticaj na percepciju potrošača i odnos prema dostupnoj tržišnoj ponudi.

- U radu *Social Entrepreneurship and Development of Local Self-Governments – Evidence from Montenegro* (Lex Localis, 2020) ispituje se korelacija između društvenog preduzetništva i razvoja lokalnih samouprava, kako bi se na efikasan način usmjerio potencijal ovog oblika poduzetništva prema većoj uključenosti socijalno ugroženih grupa i većem razvoju lokalnih samouprava. Istraživanje je bazirano na podacima upitnika, sa bazom podataka dobijenom od 654 ispitanika i njihovih odgovora na 15 pitanja. U radu je upotrebljena Eksploratorna faktorska analiza, KMO and Bartlett-ov test, Pearsnov koeficijent korelacije i ANOVA. Rezultati istraživanja pokazuju da ispitanici smatraju da aktivnosti društvenog preduzetništva pozitivno utiču na razvoj lokalne samouprave dok su glavne prepreke snažnijem razvoju društvenog preduzetništva u lokalnim samoupravama neodređeni status društvenog preduzeća, loš pristup finansiranju i nedostatak preduzetničkog duha. Rezultati pružaju važan doprinos kreatorima politike da prepoznaju i razumiju vezu između razvoja društvenog preduzetništva i lokalnih samouprava.

- U radu *Ekonometrijsko istraživanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore* (Bankar, 2016) ispitan je stepen variranja prinosa na finansijske instrumente, kojima se trguje na berzanskom tržištu Crne Gore u odnosu na njihove procijenjene prosječne prinose. Procjena volatilnosti tržišta kapitala ima poseban značaj za zemlje u razvoju, kojima pripada i Crna Gora. U ovom radu volatilnost tržišta kapitala ocjenjuje se upotrebom istorijskih podataka, odnosno ocjenjivanjem istorijske volatilnosti, zatim ocjenjivanjem modela autoregresione volatilnosti i ocjenjivanjem modela uslovne heteroskedastičnosti, odnosno ARCH i GARCH modela. i zaključuje da se tržište kapitala Crne Gore ne može okarakterisati kao volatilno tržište. Riziknost finansijskih instrumenata na ovom tržištu je mala, ali ona nosi sa sobom i niske očekivane stope prinosa u odnosu na rizik.

Na osnovu analize radova prikazanih u klasifikacionoj bibliografiji može da se izvede zaključak da dr Tamara Backović vlada i umije da koristi instrumente u naučnoj oblasti Kvantitativna ekonomija i to ne samo u oblasti za koju se specijalizovala, odnosno u Finansijskoj ekonomiji, već i u svim drugim naučnim oblastima u kojima je primjena istraživačkih metoda ključna za analizu, razumijevanje i primjenu rezultata istraživanja.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Tamara Backović radi na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore od 2004. godine kao saradnik u nastavi, a od 2015. godine kao saradnik u nastavi sa doktoratom, za oblast Kvantitativna ekonomija. Pored ostalih predmeta, ona je saradnik u nastavi i na predmetima: Operaciona istraživanja, Ekonomsko matematički metodi i modeli, Teorija odlučivanja, na usmjerenju Kvantitativna ekonomija, na kojima sam ja nastavnik. Kao nastavnik, imala sam priliku da više godina lično saradujem sa dr Tamarom Backović i mogu istaći njen odgovoran, posvećen, stručan i profesionalan odnos prema obavezama u nastavi, kao i uspješnu saradnju sa studentima i kolegama. To potvrđuju i rezultati zvaničnih studentskih anketa na kojima svake godine dobija odlične ocjene.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			24			53,15
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO						53,15

Kandidatkinja dr Milena Lipovina Božović

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Milena Lipovina Božović je rođena 1983. godine u Cetinju. Osnovnu školu i Gimnaziju završila je u Cetinju. Dobitnik je diplome Luča. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, na smjeru *Preduzetništvo*, 2005. godine, sa prosječnom ocjenom 9,95. i ocjenom 10, na diplomskom ispitu. Dobitnik je više nagrada, među kojima se izdvajaju: Studentska nagrada "19 decembar" koju dodjeljuje Opština Podgorica, kao najbolji student Ekonomskog fakulteta u školskoj 2004/05 godini, nagrada Atlas fondacije "10 za 10", kao i godišnjih nagrada koje dodjeljuje Ekonomski fakultet, za postignuti uspjeh tokom studiranja. Dobitnik je i stipendije Ministarstva prosvjete i nauke, za talentovane studente.

Dvogodišnje magistarske studije, završila je na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, sa prosječnom ocjenom 10, gdje je 2008. godine odbranila magistarski rad *Modeliranje uticaja stranih direktnih investicija na ekonomski rast zemalja Zapadnog Balkana upotrebom serije panela*.

Doktorsku disertaciju, *Ekonomijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore*, odbranila je na

Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, 2014. godine. Ovaj doktorski rad je nagrađen godišnjom nagradom Centralne banke Crne Gore (2015 godine) kao najbolja doktorska disertacija odbranjena u 2014. godini.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, zaključuje se da dr Milena Lipovina Božović ispunjava sve uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta, koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta, a definisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju dr Milene Lipovina Božović, konstatuje se da je kandidatkinja koautor poglavlja objavljenog u monografiji međunarodnog značaja, da je objavila 5 radova u međunarodnim časopisima indeksiranim na SCI/SCIE/SSCI listama, od kojih su dva u kategoriji Q2 a tri u kategoriji Q3, zatim 12 radova u međunarodnim časopisima koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI listama, četiri rada u časopisima nacionalnog značaja. Kandidatkinja Božović je objavila i 4 naučna rada na međunarodnim naučnim skupovima (štampano u cjelini) a imala je i 4 saopštenja na međunarodnim naučnim skupovima.

Među radovima koji se nalaze u bibliografiji, komentarišu tri rada.

- U radu *The Balkan Paradox: Are Wages and Labour productivity significant determinants of FDI inflows* (Journal of Balkan and Eastern Studies, 2020) autori ukazuju da u Balkanskim državama nivo priliva FDI (stranih direktnih investicija) je značajno niži nego što je zemljama članicama EU, bez vidljivog preusmeravanja investicija prema Balkanu. Istraživanjem potvrđuju da u balkanskim zemljama nivo priliva stranih direktnih investicija reaguje negativno na šokove u produktivnosti rada, što je u suprotnosti sa iskustvom koje imaju zemlje članice EU. U zemljama EU rast bruto plata ima negativan uticaj na priliv stranih direktnih investicija, dok u balkanskim zemljama postoji paradoks da povećanje bruto plata ima pozitivan uticaj na priliv stranih direktnih investicija.

- U radu *A Support Vector Machine approach for predicting progress toward environmental sustainability from information and communication technology and human development* (Environmental and Ecological Statistics, 2019) autori ukazuju na nedostanke koje ima primjena standardne regresione analize u mjerenju uticaja razvijenosti informaciono komunikacionih tehnologija (ICT) i nivoa humanog razvoja (HDI) na globalnu ekološku održivost pa zbog toga predlažu primjenu SVM modela (Support Vector Machine model). Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 139 zemalja. Rezultati istraživanja potvrđuju tvrdnju autora po kojima je SVM metod veoma dobra alternativa klasičnom regresionom modelu, u analizi koju su sproveli.

- U radu *Impact of economic factors on life insurance development in Western Balkans Countries* (Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci, 2017) autori ukazuju na uticaj ekonomskih, demografskih, političkih i ostalih faktora na razvoj tržišta životnog osiguranja u zemljama Zapadnog Balkana. U istraživanju je primijenjena analiza panel podataka. Rezultati istraživanja ukazuju da nivo BDP-a i plata imaju značajan i pozitivan uticaj na tražnju životnog osiguranja, dok je uticaj nezaposlenosti i kamatne stope, na tražnju životnog osiguranja, negativan.

Na osnovu analize radova prikazanih u klasifikacionoj bibliografiji može se izvesti zaključak da dr Milena Lipovina Božović umije da koristi savremene metode u naučnoj oblasti Kvantitativna ekonomija i veoma dobro interpretira rezultate do kojih dolazi u primjeni ovih metoda.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Milena Lipovina Božović, zasnovala je radni odnos na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, 2005. godine, kao saradnik u nastavi, za oblast Kvantitativna ekonomija. Kao saradnik u nastavi sa doktoratom, radila je u periodu od 2014. do novembra 2019. godine. Izvodila je vježbe na predmetima Matematika, Statistika, Ekonomska statistika, Finasijska matematika, Makroekonomija, Mikroekonomija za preduzetnike. Na Primijenjenim studijama menadžmenta izvodila je vježbe na predmetima Matematika za biznis i Statistika za biznis.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbor a	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			30		82,531	82,531
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO			30			82,531

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Prema Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja, Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, a na osnovu navedenih činjenica, jasno se zaključuje da obe kandidatkinje, dr Tamara Backović i dr Milena Lipovina Božović, zadovoljavaju uslove za izbor u zvanje docenta na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Na osnovu moje višegodišnje saradnje, sa dr Tamarom Backović, koja je 16 godina izvodila vježbe na predmetima Operaciona istraživanja (sada Ekonomsko matematički metodi i modeli), Teorija i modeli odlučivanja, na smjeru Kvantitativna ekonomija, kao i na predmetima Ekonometrija, Primijenjena ekonometrija, na smjeru Kvantitativna ekonomija, zatim Statistika i Biznis statistika, a s obzirom na predmete za koje se Konkurs raspisuje (Ekonomsko matematički metodi i modeli, Ekonometrija II i Biznis statistika) prednost dajem dr Tamaru Backović sa uvjerenjem da se radi o kandidatkinji koja posjeduje sposobnost za naučno-istraživački i nastavno-pedagoški rad, koja može dati značajan doprinos razvoju Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, te sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Tamaru Backović izabere u zvanje docent za oblast Kvantitativna ekonomija** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Svetlana Rakočević, vanredni profesor, s.r.

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore, br. 03-132/3-1, od 12.03.2021. godine, imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast Kvantitativna ekonomija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Na konkurs za izbor u akademsko zvanje prijavile su se dr Tamara Backović i dr Milena Lipovina Božović.

Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju, podnosim Izvještaj recenzenta.

Kandidatkinja dr Tamara Backović

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Tamara Backović diplomirala je na Ekonomskom fakultetu, UCG sa prosječnom ocjenom 9,46 2003. godine, odbraniвши diplomski rad na temu "Žene u biznisu" sa ocjenom 10. Dobitnik je nagrada Ekonomskog fakulteta za postignuti uspjeh tokom studiranja za sve četiri godine studija i Plakete Univerziteta Crne Gore za oblast društvenih nauka 2003. godine.

Dvogodišnje postdiplomske magistarske studije upisala je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici 2004. godine, a 2007. odbraniла magistarski rad na temu „Primijenjena analiza vremenskih serija” iz oblasti primijenjene ekonometrije.

Doktorske studije na Ekonomskom fakultetu u Podgorici upisala je 2008. godine i u junu 2015. godine odbraniла doktorsku

disertaciju „*Ekonometrijsko istraživanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore*“. Ovaj doktorski rad nagrađen je kao najbolja doktorska disertacija godišnjom nagradom Centralne Banke Crne Gore 2016. godine.

Tokom postdiplomskog obrazovanja uspješno je završila nekoliko specijalističkih škola i kurseva, među kojima se svojim značajem posebno ističu „International Management Teachers Academy – Strategic Management track“, CEEMEN, Bled, Slovenija (2006) i „Monetary Policy in Forecasting and Modelling“ Bank of England i Centralna banka Crne Gore (2008). Usavršavala se i imala specijalističke boravke na prestižnim univerzitetima u Velikoj Britaniji (London School of Economics – LSE; University of Greenwich Business School); Austriji (Wirtschaftsuniversität Wien – WU); Sloveniji (Univerza v Ljubljani i IEDC – Bled School of Management) i Norveškoj (NTNU Trondheim).

Uvidom u dostavljeni konkursni materijal zaključuje se da dr Tamara Backović ispunjava uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docent, a predviđeni su Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu priložene i analizirane bibliografije dr Tamara Backović očigledno je da se radi o kandidatu sa značajnim naučno-istraživačkim opusom, dokumentovanim kroz ukupno 24 reference. Dr Tamara Backović objavila je 6 radova u međunarodnim časopisima indeksiranim na SCI/SCIE/SSCI listama, 4 rada u kategoriji Q1 i 2 rada u Q2 kategoriji, 3 rada u međunarodnim časopisima koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI listama (od kojih je jedan indeksiran na Scopus listi), 4 rada u časopisima od nacionalnog značaja, kao i 8 radova na međunarodnim naučnim skupovima. Dr Tamara Backović recenzirala je 1 naučni rad publikovan u međunarodnom časopisu. Pored toga, dr Tamara Backović učestvovala je u globalnom naučno-istraživačkom projektu „Global Entrepreneurship Monitor (GEM)“, prvom istraživanju te vrste u Crnoj Gori, koji je organizovan od strane prestižnih univerziteta, i to: Babson College, Universidad del Desarrollo, Universiti Tun Abdul Razak i London Business School, kao i u regionalnom naučno-istraživačkom projektu IPA CBC projektu „PACINNO“, čiji je cilj bio osnivanje platforme za saradnju u istraživanju i inovacijama na području Jadransko-jonskog regiona, sa posebnim akcentom na tehnološke potrebe malih i srednjih preduzeća.

Dr Tamara Backović, u svom naučno-istraživačkom radu, prvenstveno se bavi modelima za procjenu volatilnosti tržišta kapitala, tematikom iz oblasti finansijske ekonomije, kao i praktičnom primjenom kvantitativnih metoda u istraživanju ekonomskih fenomena. Njen studiozan i opsežan naučno-istraživački rad u oblasti ekonomije rezultirao je doktorskom disertacijom pod nazivom „*Ekonometrijsko istraživanje tržišta kapitala Crne Gore*“. Ova disertacija ima izuzetnu vrijednost u obuhvatnoj eksplicaciji najnovijih naučnih pristupa za ispitivanje volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore u teorijskom i u praktičnom smislu. Analizirani su i praktično primijenjeni različiti metodi za procjenu volatilnosti tržišta kapitala Crne Gore, dok je na samom kraju disertacije dat uvid u rezultate testiranja hipoteze o postojanju kalendarskih anomalija u funkcionisanju ovog tržišta. Iz referenci navedenih u bibliografiji posebno se izdvajaju naučni radovi pod rednim brojevima 1 (Q1), 2 (Q1) i 9 (Q5), koji su publikovani u časopisima indeksiranim u međunarodnim bazama (SCI/SCIE/SSCI i SCOPUS).

U radu „The Montenegrin Capital Market: Calendar Anomalies“ objavljenom u časopisu *Economic Annals* ispitana je opravdanost testiranja Hipoteze efikasnog tržišta zbog pojave određenih nepravilnosti u funkcionisanju crnogorskog tržišta kapitala. U radu je testirano postojanje kalendarskih anomalija, i to: januarski efekat, efekat praznika i efekat kraja mjeseca. Rezultati istraživanja objavljeni u ovom radu ukazuju na to da je na tržištu kapitala Crne Gore identifikovana samo jedna od tri ispitivane anomalije. Samim tim izvodi se zaključak da tržište kapitala Crne Gore ima karakteristike efikasnog tržišta.

U radu „Attracting Green Consumers as a Basis for Creating Sustainable Marketing Strategy on the Organic Market—Relevance for Sustainable Agriculture Business Development“ objavljenom u časopisu *Foods* (Q1, IF 4,092), analiziraju se najvažniji faktori koji utiču na odluku potrošača o kupovini organskih poljoprivrednih proizvoda. Metodologija rada uključila je primjenu eksploratorne faktorske analize, Indeksa relativne važnosti, kao i ocjenjivanje logističke regresije. Analiza rezultata sprovedenog istraživanja dala

je predloge i smjernice za kreiranje održive marketing strategije za razvoj tržišta organskih poljoprivrednih proizvoda.

U radu „The impact of digital transformation and digital marketing on the brand promotion, positioning and electronic business in Montenegro“, objavljenom u međunarodnom časopisu *Technology in Society* (Q1, IF 2,414), procjenjuje se uticaj digitalne transformacije u Crnoj Gori na upotrebu digitalnog marketinga u poslovanju preduzeća. U radu je primijenjena analiza modela strukturne jednačine (SEM), testa Analize varijanse (ANOVA) i eta-koefficijenta. Multivarijatna analiza primijenjena je na podatke dobijene od 172 preduzeća. Rezultati su pokazali da brojni faktori određuju načine na koje preduzeća primjenjuju digitalni marketing, među kojima se izdvajaju dužina primjene, sposobnosti ljudi zaduženih za njegovu upotrebu, percepcija isplativosti digitalnog marketinga, kao i mjerljivost njegovih učinaka i mogućnost primjene tradicionalnog marketinga. Rezultati istraživanja su posebno istakli da su društvene mreže bile najčešće korišćeni oblik digitalnog marketinga na analiziranom tržištu, a Google analitika najčešći je način mjerenja učinaka digitalnog marketinga. Rezultati istraživanja u radu dodatni su dokaz da sa većom primjenom digitalnog marketinga preduzeća bilježe pozitivan uticaj na promociju i pozicioniranje svog brenda.

Na osnovu priložene bibliografije, ali i kao njen mentor na doktorskoj disertaciji, te rukovodilac u nekim projektima u kojima je učestvovala, uvjerila sam se da je dr Tamara Backović talentovan istraživač koji veoma dobro poznaje savremena dostignuća u naučnoj oblasti Kvantitativna ekonomija i posebno u oblasti Ekonometrija, te da ima znanje i sposobnost da odgovarajuće kvantitativne metode primijeni u istraživanjima i drugih oblasti ekonomske nauke.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSOBLJENOSTI

Dr Tamara Backović radila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore od februara 2004. godine do novembra 2020. godine kao saradnik u nastavi, od 2015. godine kao saradnik u nastavi sa doktoratom, za oblast Kvantitativna ekonomija, na Osnovnim akademskim studijama na predmetima: Ekonometrija, Operaciona istraživanja, Primijenjena ekonometrija i Modeli odlučivanja. Učestvovala je u izvođenju nastave i na Osnovnim primijenjenim studijama *Menadžment* u Podgorici i Bijelom Polju na predmetima Biznis statistika, Poslovno odlučivanje i Operativni menadžment. Kao nastavnik na predmetima Ekonometrija, Primijenjena ekonometrija i Biznis statistika, imala sam priliku da direktno saradujem sa dr Tamarom Backović i mogu istaći da je odlikuje izuzetan dar za pedagoški rad, odgovoran, posvećen, stručan i profesionalan odnos prema obavezama u nastavi, kao i veoma uspješna saradnja sa studentima i kolegama. To potvrđuju i rezultati zvaničnih studentskih anketa na kojima je dr Tamara Backović imala odlične ocjene svake godine i bila jedan od najbolje ocijenjenih saradnika.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			24			53,15
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO						53,15

Kandidatkinja dr Milena Lipovina-Božović

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Milena Lipovina-Božović diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u junu 2005. godine, sa prosječnom ocjenom 9,95 i ocjenom 10 na diplomskom ispitu. Za uspjeh tokom studija dobila je više nagrada među kojima se izdvajaju: studentska

nagrada "19. decembar" Opštine Podgorica za najboljeg studenta Ekonomskog fakulteta u školskoj 2004/2005 godini; nagrada "10 za 10" Atlas fondacije; godišnje nagrade Ekonomskog fakulteta za uspjeh u studiranju za svaku studentsku godinu; stipendije Ministarstva prosvete i nauke za talentovane studente.

Dvogodišnje postdiplomske magistarske studije, smjer *Ekonometrija*, završila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, sa prosječnom ocjenom 10,00, odbranivši magistarski rad „Modeliranje uticaja stranih direktnih investicija na ekonomski rast zemalja Zapadnog Balkana upotrebom serija panela” u maju 2008. godine. Doktorsku disertaciju „*Ekonomometrijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore*“ odbranila je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u julu 2014. godine. Ovaj doktorski rad je nagrađen kao najbolja doktorska disertacija godišnjom nagradom Centralne Banke Crne Gore 2015. godine.

Uvidom u dostavljeni konkursni materijal zaključuje se da dr Milena Lipovina-Božović ispunjava uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docent, a predviđeni su Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Iz priložene i analizirane bibliografije dr Milene Lipovina-Božović zaključuje se da se radi o kandidatkinji sa značajnim naučno-istraživačkim opusom, dokumentovanim sa ukupno 30 referenci. Dr Milena Lipovina-Božović objavila je 5 radova u međunarodnim časopisima indeksiranim na SCI/SCIE/SSCI listama (2 u Q2 kategoriji i 3 u Q3 kategoriji), 12 radova u međunarodnim časopisima koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI listama (od kojih su 4 indeksirani u SCOPUS bazi), 4 rada u časopisima nacionalnog značaja, 4 rada i 4 saopštenja na međunarodnim naučnim skupovima, kao i jedno poglavlje u monografiji međunarodnog značaja. Uz to, dr Milena Lipovina-Božović učestvovala je u izradi nekoliko projekata na Ekonomskom fakultetu u Podgorici.

Naučnoistraživački rad dr Milene Lipovina-Božović je orijentisan na makroekonomsko modeliranje i prognoziranje, primijenjenu statistiku i ekonometriju, odnosno primjenu kvantitativnih metoda u ekonomiji i menadžmentu. Njeno opsežno i temeljno istraživanje u oblasti makroekonomskog modeliranja rezultiralo je doktorskom disertacijom „*Ekonometrijski modeli za prognozu makroekonomskih indikatora na primjeru Crne Gore*“. U disertaciji je dat uporedni detaljan prikaz, kako teorijskih karakteristika, tako i empirijske primjene savremenih metoda i modela makroekonomskog prognoziranja i izbor onih koji se najbolje mogu primijeniti u Crnoj Gori. Po prvi put kod nas teorijski se razrađuje primjena elemenata faktorske analize, kao jednog od najnovijih trendova u prognoziranju, što predstavlja posebno vrijedan naučni doprinos ove disertacije. Među radovima navedenim u bibliografiji komentarišu tri rada, pod rednim brojevima 2 (Q2), 1¹ (Q3) i 9 (Q5), koji su publikovani u časopisima indeksiranim u međunarodnim bazama (SCI/SCIE/SSCI i SCOPUS).

- U radu "A Support Vector Machine approach for predicting progress toward environmental sustainability from information and communication technology and human development", objavljenom u međunarodnom časopisu *Environmental and Ecological Statistics* (Q2; IF 0,879), primjenom nelinearnog SVM metoda modelira se uticaj razvijenosti informaciono-komunikacionih tehnologija i nivoa humanog razvoja na globalnu ekološku održivost i na uzorku od 139 zemalja daje predikcija na makro nivou. Postignuti rezultati i visoki stepen preciznosti korišćenog SVM modela sugerišu njegovu korisnost za kreatora politike u oblasti održivog razvoja. Uz to, rezultati potvrđuju empirijski da je SVM metod veoma dobra alternativa klasičnom regresionom metodu u ovoj vrsti analiza i istraživanja, što predstavlja važan metodološki doprinos.

- U radu "Capital flows in Montenegro: SVAR model", objavljenom u međunarodnom časopisu *Proceedings of Rijeka Faculty of Economics: Journal of Economics and Business* (Q3; IF 0,879) analizira se osjetljivost i ranjivost tokova kapitala u maloj, otvorenoj i euroizovanoj ekonomiji Crne Gore, sa ciljem da se procijeni u kojoj mjeri globalni šokovi mogu biti opasni za ovu ekonomiju. U tu svrhu formulisana je strukturalni vektorski autoregresivni model koji je ocijenjen na empirijskim kvartalnim podacima za period 2005-2017. Rezultati istraživanja pokazali su da eksterni faktori (kamatne stope u eurozoni, rizik i sl.) značajno objašnjavaju varijaciju tokova kapitala u Crnoj Gori, dok je uticaj domaćih faktora manji. Ovaj rad daje naučni doprinos traganju za odgovorom na pitanje koji faktori, domaći ili inostrani, imaju veći uticaj na tokove kapitala, naročito u malim i otvorenim ekonomijama.

- U radu "A Comparison of the VAR model and the PC factor model in Forecasting Inflation in Montenegro", objavljenom u međunarodnom časopisu *Economic Annals*, primjenom odgovarajuće metodologije konstruisani su VAR model i PC faktorski model i upoređeni njihovi prognostički rezultati. Za prognoziranje indeksa cijena kao indikatora inflacije u istraživanju su korišćeni mjesečni podaci u periodu od januara 2001. do decembra 2012. godine, a kao kontrolni poslužili su podaci za prvih šest mjeseci 2013. godine. Detaljnom ekonometrijskom analizom zaključeno je da bolje prognostičke rezultate za jedan do dva perioda unaprijed daje faktorski model, dok za kasnije periode vektorski autoregresivni model ima bolje performanse. Imajući u vidu mali broj radova koji se sistematski bave prikazom savremenih ekonometrijskih modela za prognozu makroekonomskih indikatora u Crnoj Gori, ovaj rad daje doprinos povećanju znanja i iskustava u ovoj oblasti.

U ovim radovima dr Milena Lipovina-Božović je pokazala da poznaje savremena dostignuća Kvantitativne ekonomije, da ima sposobnost razumijevanja i rješavanja naučnih i stručnih problema, te umijeće izbora i primjene adekvatnih metoda za ekonomske analize.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Milena Lipovina-Božović je zasnovala radni odnos na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u svojstvu saradnika u nastavi za oblast Kvantitativna ekonomija 2005. godine, a u svojstvu saradnika u nastavi sa doktoratom radila je od 2014. do 2019. godine. Na osnovnim akademskim studijama bila je saradnik u nastavi na predmetima: Matematika, Statistika, Ekonomska statistika, Finansijska matematika, Makroekonomija, Makroekonomija za preduzenike, a na primijenjenim studijama *Menadžment* na predmetima: Matematika za biznis i Biznis statistika. Njen angažman karakterisao je odgovoran, posvećen, stručan i profesionalan odnos prema obavezama u nastavi, kao i uspješna saradnja sa studentima i kolegama. O tome svjedoče visoke ocjene njenog rada u zvaničnim studentskim anketama.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbor a	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			30		82,531	82,531
2. UMJETNIČKI RAD						
3. PEDAGOŠKI RAD						
UKUPNO			30			82,531

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Dr Tamara Backović i dr Milena Lipovina Božović **ispunjavaju uslove** u pogledu stepena obrazovanja, naučno-istraživačkog rada i pedagoške osposobljenosti, koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore **za izbor u akademsko zvanje docent**.

Polazeći od toga za koje je predmete data saglasnost za raspisivanje Konkursa i činjenice da je dr Tamara Backović bila angažovana u nastavi i izvodila vježbe upravo iz tih predmeta u periodu od 2005. do 2020. godine, uvjerena na osnovu naše višegodišnje neposredne saradnje da se radi o talentovanom i kompetentnom istraživaču sa visokim kriterijumima u naučno-istraživačkom radu i sa veoma izraženim darom za pedagoški rad, sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Tamaru Backović izabere u zvanje docenta za oblast Kvantitativna ekonomija** na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT

Dr Vesna K. Karadžić, vanredni profesor

R E F E R A T

Za izbor u akademsko zvanje za Grupu predmeta uvoda u medicinu iz oblasti **Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta** na Medicinskom fakultetu.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 23.11.2020. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR ZORAN TERZIĆ**.

BIOGRAFIJA

Prim. dr sci. med. Zoran Terzić rođen 27.06.1969. godine u Pljevljima, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Školske 1988/1989. upisao Medicinski fakultet u Sarajevu, ali zbog ratnih zbivanja diplomirao na Medicinskom fakultetu u Nišu 24.9.1993. godine.

Specijalizaciju iz Opšte hirurgije završio 6.12.2000. godine na Medicinskom fakultetu u Beogradu.

Dana 18.11. 2002. je odbranio magistarsku tezu pod nazivom "Dijagnostički značaj ultrazvučnog laparoskopskog i histopatološkog nalaza kod pacijenata sa fokalnim promjenama u jetri".

Specijalizaciju iz plastične i rekonstruktivne hirurgije završio je 15.7.2008. godine na Medicinskom fakultetu u Beogradu. U okviru specijalizacije iz plastične i rekonstruktivne hirurgije proveo 6 mjeseci na Univerzitetskoj klinici za plastičnu hirurgiju u Ljubljani – Slovenija.

Dana 13.12.2010. je odbranio doktorsku disertaciju na Medicinskom fakultetu Foča pod nazivom "Mogućnosti rekonstrukcije donje trećine potkoljenice i stopala reverzibilnim režnjem baziranim na a. suralis medialis".

Zvanje primarijusa dodijeljeno mu je 26.12.2012. godine.

Angazovan u nastavi kao stručni saradnik na Medicinskom fakultetu u Podgorici na predmetu hirurgija i na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću na predmetu fiziologija tjelesnog vježbanja i sporta od studijske 2010/2011. godine.

Tokom ovih godina aktivno učestvovao na domaćim i međunarodnim kongresima, simpozijumima i seminarima. Pohadjao više radionica i edukacija iz oblasti plastične hirurgije. Autor više naučnih radova u referentnim medicinskim časopisima.

Radni odnos započinje u Domu zdravlja Pljevlja gdje je radio od 1993. do 1995. godine. Od 1995. do 2004. godine radio na odjeljenju hirurgije Opšte bolnice "Danilo I" na Cetinju. Od 2004. godine stalno zaposlen na hirurškoj klinici KCCG – Centar za plastičnu, rekonstruktivnu hirurgiju i opekotine, a funkciju načelnika Centra za plastičnu, rekonstruktivnu hirurgiju i opekotine obavlja od 2017. godine.

Bio član komisije za božovanje Fonda za zdravstvo Crne Gore od 2014. do 2015. godine. Član je komisije za izdavanje lijekova Instituta za lijekove i medicinska sredstva Crne Gore od 2018. godine. Član je uređivačkog odbora biltena Ljekarske komore Crne Gore od 2019. godine.

**KLASIFIKACIONA BIBLIOGRAFIJA
KVANTITATIVNA OCJENA REFERENCI DO POSLEDNJEG IZBORA**

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST						UKUPNI BROJ BODOVA
1.1. Monografije	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	1.1.5.	0
Broj referenci*broj bodova	0	0	0	0	0	
1.2. Radovi objavljeni u časopisima	1.2.1.	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.		18.52
Broj referenci*broj bodova	11.38	2.14	5	0		
1.3. Radovi na kongresima, simpozijumima, seminarima		1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.		1.78
Broj referenci*broj bodova		1.78	0	0		
1.4. Uvodno, objavljeno plenarno predavanje			1.4.1.	1.4.2.		0
Broj referenci*broj bodova			0	0		
1.5. Recenzije		1.5.1.	1.5.2.	1.5.3.		0
Broj referenci*broj bodova		0	0	0		
UKUPNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DJELATNOST						22.3
3. PEDAGOŠKA DJELATNOST						
3.1. Udžbenici	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.		8
Broj referenci*broj bodova	8	0	0	0		
3.2. Priručnici		3.2.1.	3.2.2.	3.2.3.		0
Broj referenci*broj bodova		0	0	0		
3.3. Gostujući profesor			3.3.1.	3.3.2.		0
Broj referenci*broj bodova			0	0		
3.4. Mentorstvo		3.4.1.	3.4.2.	3.4.3.		0
Broj referenci*broj bodova		0	0	0		
3.5. Kvalitet pedagoškog rada (može se koristiti ukoliko se na zvaničnim studentskim anketama najmanje tri godine uzastopno dobiju odlične ocjene za sve elemente pedagoškog rada)						5
UKUPNO ZA PEDAGOŠKU DJELATNOST						13
4. STRUČNA DJELATNOST						
4.1. Stručna knjiga			4.1.1.	4.1.2.		2
Broj referenci*broj bodova			0	2		
4.2. Urednik ili koeditor		4.2.1.	4.2.2.	4.2.3.		0
Broj referenci*broj bodova		0	0	0		
4.3. Stručni članak				4.3.1.		0
Broj referenci*broj bodova				0		
4.4. Objavljeni prikazi				4.4.1.		0
Broj referenci*broj bodova				0		
4.5. Popularno-stručni članci				4.5.1.		0
Broj referenci*broj bodova				0		
4.6. Ostala dokumentovana stručna djelatnost				4.6.1.		0
Broj referenci*broj bodova				0		
UKUPNO ZA STRUČNU DJELATNOST						2

BIBLIOGRAFIJA

NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

A. RADOVI U NAUČNIM ČASOPISIMA

1. Boban Mugoša, Dragica Terzić, Neda Švrtlih, **Zoran Terzić**, Sonja Žerjav, Gordana Rašović. Correlation between replication of hepatitis B virus and demographic characteristics and difficulties of patients with chronic hepatitis B. Ser J Exp Clin Res 2008; Vol. 9, No 2, 53-57. UDC: 616.36-002-06, ISSN:1820-8665
2. Dragica Terzić, Branko Brmbolić, Djordje Jevtović, Brankica Dupanović, Miloš Korać, Dubravka Selemović, Neda Švrtlih, Nenad Drašković, Boban Mugoša, Ivan Boričić, **Zoran Terzić**. Liver enlargement associated with opportunistic infections in patients with human immunodeficiency virus infection. Journal of gastrointestinal and liver diseases, December 2008, Vol.17, No 4, 401-404. ISSN: 1841-8724
3. Miodrag Radunović, Dragica Terzić, Boban Mugoša, **Zoran Terzić**, Bogdanka Andrić, Marina Ratković, Miroslav Radunović. Cholecystitis as a cause of abdominal pain in patients with acute viral hepatitis A and B. Acta Medica Medianae, March 2012, Vol. 51, No 1, 20-23. UDC: 616.366-002 DOI: 10.5633/amm.2012.0103 ISSN: 1821-2794
4. **Zoran Terzić**, Branko Brmbolić, Miloš Korać, Siniša Ristić, Boban Djordjević, Dragica Terzić, Bogdanka Andrić. Dijagnostika fokalnih promjena u jetri. Biomedicinska istraživanja, 2012; Vol. 3, No 1, 8-12. UDK: 616.36-089.843 DOI: 10.7251/BI1201008T ISSN 1986-8537
5. **Z. Terzić**, B. Djordjević, Ž. Borović, A. Božović-Čelebić, M. Djurović. Klinički aspekti rekonstrukcije zadnje strane potkoljenice fasciokutananim režnjem baziranim na arteriji suralis superficialis mediani. Medicinski zapisi, 2014 Vol. 63, br.2, 33-39. ISSN: 0419-7747
6. **Z. Terzić**, B. Djordjević, Ž. Borović, A. Božović-Čelebić, M. Djurović. Značaj eksperimentalnog ispitivanja vaskularne mreže potkoljenice metodom iniciranja tuša u cilju adekvatnije rekonstrukcije fasciokutananim režnjem. Medicinski zapisi, 2014 Vol. 63, br.1, 24-28. ISSN: 0419-7747
7. **Zoran Terzić**, Boban Djordjević. Clinical aspects of reconstruction of the lower third of the leg with fasciocutaneous flap based on peroneal artery perforators. Vojnosanit Pregl, 2014; 71(1): 39-45. UDC: 617.584/585-089.844 DOI: 10.2298/VSP1401039T ISSN: 0042-8450
8. Marijanović G., **Terzić Z.**, Cmilianić M., Paunović M., Vučetić N., Sofranac S., Mikulić D., Radunović LJ. Recidivantna dezmoidna fibromatoza prednjeg trbušnog zida i dezmoidna fibromatoza retroperitoneuma. Praxis Medica, 2015; Vol. 44, No 1, 101-105. ISSN, 0350-8773
9. Vladimir Filipović, **Zoran Terzić**, Aleksandra Božović-Čelebić, Marinko Paunović. Beta hemolitički streptokok kao uzrok liziranja dermalnih autotransplantata po Tiršu. Medicinski zapisi, 2016, Volumen 65, Broj 1, 29-31. ISSN: 0419-7747
10. Marinko Paunović, Batrić Vukčević, **Zoran Terzić**, Milorad Magdelinić, Ljiljana Vučković, Janja Raonić, Vanja Balšić, Jelena Vučinić. Cavernous hemangioma of the liver with extramedullary hematopoiesis and malignant cells embolization in an elderly patient. Acta Medica Medianae 2020, 59(2), 114-119. UDC: 616.36-006.3:616.41 DOI: 10.5633/amm.2020.0216 ISSN: 0365-4478

11. **Zoran Terzić**, Batrić Vukčević, Marinko Paunović, Boban Djordjević, Stojan Terzić. Intramuscular myxoma of the thigh treated in a small country tertiary center. Vojnosanit Pregl, October 2021; Vol. 78, No. 10, na str.1095-1099 DOI: 10.2298/VSP200125050T ISSN: 0042-8450

B. RADOVI NA NAUČNIM KONFERENCIJAMA, UČEŠĆA NA IZLOŽBAMA I SLIČNO

12. **Zoran Terzić**, Miloš Korać, Branko Brmbolić, Ivan Boričić. Značaj dijagnostičke laparoskopije kod metastatskih adenokarcinoma u jetri. II stručna konferencija Opšte medicine Crne Gore sa međunarodnim učešćem, Ulcinj, 27-30 jul 2004. Zbornik rezimea p.107.
13. Dragica Terzić, Brankica Dupanović, Jelena Borovinić, Dobrila Nikčević, **Zoran Terzić**. Prisutvo fibroze jetre kod oboljelih od hroničnog hepatitisa B i C u Crnoj Gori. II stručna konferencija Opšte medicine Crne Gore sa međunarodnim učešćem, Ulcinj, 27-30 jul 2004. Zbornik rezimea p.107-108.
14. Terzić D., Andrić B., Dupanović B., Vučinić N., Drašković N., **Terzić Z.**, Nikčević D. Akutne respiratorne infekcije kod oboljelih od ciroze jere. Majski pulmološki dani, Banja Luka, 2005. Zbornik radova p.201-2003.
15. D. Nikčević, D. Terzić, B. Dupanović, F. Vukmirović, **Z. Terzić**, N. Drašković, N. Švrtlih, Ž. Nikčević. Prisustvo fibroze jetre kod oboljelih od hroničnog hepatitisa C – naša iskustva. Prvi kongres infektologa Srbije sa međunarodnim učešćem, Tara, hotel Omorika, 4-7 oktobar, 2007. Zbornik radova.
16. Ž. Borović, M. Djurović, **Z. Terzić**, A. Čelebić. Surgical correction of prominent ears with perichondrium reposition and m. auricularis posterior reposition. 11. kongres Srpskog udruženja za plastičnu, rekonstruktivnu i estetsku hirurgiju, Beograd, 15-18 maj 2012. Abstract book p.36-37.
17. Ž. Borović, M. Djurović, **Z. Terzić**, A. Čelebić. Submuscular prosthesis implantation with minimal electrocoagulation – possibility to prevention of capsulr contracture. 11. nacionalni kongres Srpskog udruženja za plastičnu, rekonstruktivnu i estetsku hirurgiju, Beograd, 15-18 maj 2012. Abstract book p.46-47.
18. A. Božović-Čelebić, **Z. Terzić**, D. Marković. Breast reconstruction: A case series, our experience. European Society of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Cyprus, 23-27 October 2018. Congress abstracts p.34.
19. Marković D., **Terzić Z.**, Filipović V. Prophylactic bilateral mastectomy in 23 year old female – case report. 11. hrvatski kongres plastične, rekonstrukcijske i estetske kirurgije, Zadar, 8-10 novembar, 2018. Abstract book p.33.

PEDAGOŠKA DJELATNOST

C. Udžbenici

1. Hirurgija za studente visoke medicinske škole – Bogdan Pajović, Miodrag Radunović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2014. ISBN: 978-9940-657-03-1
2. Brodska medicina i medicinska briga – Bogdan Pajović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2012. ISBN 978-86-908751-9-1

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M1 Monografija međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	10	0
2.	/	10	0
M2 Poglavlje u monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	/	6	0
2.	/	6	0
M3 Monografija nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
M4 Poglavlje u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
Radovi u naučnim časopisima			
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	10	0
2.	/	10	0
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Dragica Terzić, Branko Brmbolić, Djordje Jevtović, Brankica Dupanović, Miloš Korać, Dubravka Selemović, Neda Švrtlih, Nenad Drašković, Boban Mugoša, Ivan Boričić, Zoran Terzić. Liver enlargement associated with opportunistic infections in patients with human immunodeficiency virus infection. Journal of gastrointestinal and liver diseases, December 2008, Vol.17, No 4, 401-404. ISSN: 1841-8724	8	0,72
2.		8	
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Zoran Terzić, Boban Djordjević. Clinical aspects of reconstruction of the lower third of the leg with fasciocutaneous flap based on peroneal artery perforators. Vojnosanit Pregl, 2014; 71(1): 39-45. UDC: 617.584/.585-089.844 DOI: 10.2298/VSP1401039T ISSN: 0042-8450	6	6
2.		6	
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Zoran Terzić, Batrić Vukčević, Marinko Paunović, Boban Djordjević, Stojan Terzić. Intramuscular myxoma of the thigh treated in a small country tertiary center. Vojnosanit Pregl, October 2021; Vol. 78, No.10, 1095-1099 DOI: 10.2298/VSP200125050T ISSN: 0042-8450	4	4
2.		4	
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Miodrag Radunović, Dragica Terzić, Boban Mugoša, Zoran Terzić, Bogdanka Andrić, Marina Ratković, Miroslav Radunović. Cholecystitis as a cause of abdominal pain in patients with acute viral hepatitis A and B. Acta Medica Medianae, March 2012, Vol. 51, No 1, 20-23. UDC: 616.366-002 DOI: 10.5633/amm.2012.0103 ISSN: 1821-2794	4	0,57
2.	Zoran Terzić, Branko Brmbolić, Miloš Korać, Siniša Ristić, Boban Djordjević, Dragica Terzić, Bogdanka Andrić. Dijagnostika fokalnih promjena u jetri. Biomedicinska istraživanja, 2012; Vol. 3, No 1, 8-12. UDK: 616.36-089.843 DOI: 10.7251/BII1201008T ISSN 1986-8537	4	0,57
3.	Marijanović G., Terzić Z., Cmiljanić M., Paunović M., Vučetić N., Šofranac S., Mikulić D., Radunović LJ. Recidivantna dezmoidna fibromatoza prednjeg trbušnog zida i dezmoidna fibromatoza retroperitoneuma. Praxis Medica, 2015; Vol. 44, No 1, 101-105. ISSN, 0350-8773	4	0,5
4.	Marinko Paunović, Batrić Vukčević, Zoran Terzić, Milorad Magdelinić, Ljiljana Vučković, Janja Raonić, Vanja Balšić, Jelena Vučinić. Cavernous hemangioma of the liver with extramedullary hematopoiesis and malignant cells embolization in an elderly patient. Acta Medica Medianae 2020, 59(2), 114-119. UDC: 616.36-006.3:616.41 DOI: 10.5633/amm.2020.0216 ISSN: 0365-4478	4	0,5
5.	Boban Mugoša, Dragica Terzić, Neda Švrtlih, Zoran Terzić, Sonja Žerjav, Gordana Rašović. Correlation between replication of hepatitis B virus and demographic characteristics and difficulties of patients with	4	0.66

	chronic hepatitis B. Ser J Exp Clin Res 2008; Vol. 9, No 2, 53-57. UDC: 616.36-002-06, ISSN:1820-8665		
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Z. Terzić, B. Djordjević, Ž. Borović, A. Božović-Celebić, M. Djurović. Klinički aspekti rekonstrukcije zadnje strane potkoljenice fasciokutanim režnjem baziranim na arteriji suralis superficialis mediani. Medicinski zapisi, 2014 Vol. 63, br.2, 33-39. ISSN: 0419-7747	2	2
2.	Z. Terzić, B. Djordjević, Ž. Borović, A. Božović-Celebić, M. Djurović. Značaj eksperimentalnog ispitivanja vaskularne mreže potkoljenice metodom iniciranja tuša u cilju adekvatnije rekonstrukcije fasciokutanim režnjem. Medicinski zapisi, 2014 Vol. 63, br.1, 24-28. ISSN: 0419-7747	2	2
3.	Vladimir Filipović, Zoran Terzić, Aleksandra Božović-Celebić, Marinko Paunović. Beta hemolitički streptokok kao uzrok liziranja dermalnih autotransplantata po Tiršu. Medicinski zapisi, 2016, Volumen 65, Broj 1, 29-31. ISSN: 0419-7747	2	1
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini (neophodno pozivno pismo)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	3	0
2.	/	3	0
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Terzić D., Andrić B., Dupanović B., Vučinić N., Drašković N., Terzić Z., Nikčević D. Akutne respiratorne infekcije kod oboljelih od ciroz jere. Majski pulmološki dani, Banja Luka, 2005. Zbornik radova p.201-2003.	2	0,28
2.		2	
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Zoran Terzić, Miloš Korać, Branko Brmbolić, Ivan Boričić. Značaj dijagnostičke laparoskopije kod metastatskih adenokarcinoma u jetri. II stručna konferencija Opšte medicine Crne Gore sa međunarodnim učešćem, Ulcinj, 27-30 jul 2004. Zbornik rezimea p.107.	0.5	0,5
2.	Dragica Terzić, Brankica Dupanović, Jelena Borovinić, Dobriča Nikčević, Zoran Terzić. Prisutvo fibroze jetre kod oboljelih od hroničnog hepatitisa B i C u Crnoj Gori. II stručna konferencija Opšte medicine Crne Gore sa međunarodnim učešćem, Ulcinj, 27-30 jul 2004. Zbornik rezimea p.107-108.	0.5	0,1
3.	D. Nikčević, D. Terzić, B. Dupanović, F. Vukmirović, Z. Terzić, N. Drašković, N. Švrtlih, Ž. Nikčević. Prisustvo fibroze jetre kod oboljelih od hroničnog hepatitisa C – naša iskustva. Prvi kongres infektologa Srbije sa međunarodnim učešćem, Tara, hotel Omorika, 4-7 oktobar, 2007. Zbornik radova.	0.5	0,06
4.	Z. Borović, M. Djurović, Z. Terzić, A. Celebić. Surgical correction of prominent ears with perichondrium reposition and m. auricularis posterior reposition. 11. kongres Srpskog udruženja za plastičnu, rekonstruktivnu i estetsku hirurgiju, Beograd, 15-18 maj 2012. Abstract book p.36-37.	0.5	0,17
5.	Z. Borović, M. Djurović, Z. Terzić, A. Celebić. Submuscular prosthesis implantation with minimal electrocoagulation – possibility to prevention of capsulr contracture. 11. nacionalni kongres Srpskog udruženja za plastičnu, rekonstruktivnu i estetsku hirurgiju, Beograd, 15-18 maj 2012. Abstract book p.46-47.	0.5	0,17
6.	A. Božović-Celebić, Z. Terzić, D. Marković. Breast reconstruction: A case series, our experience. European Society of Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, Cyprus, 23-27 October 2018. Congress abstracts p.34.	0.5	0,25
7.	Marković D., Terzić Z., Filipović V. Prophylactic billateral mastectomy in 23 year old female – case report. 11. hrvatski kongres plastične, rekonstrukcijske i estetske kirurgije, Zadar, 8-10 novembar, 2018. Abstract book p.33.	0.5	0,25
K5 Saopštenje na nacionalnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.2	0

2.	/	0.2	0
K6 Kustoski rad na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika); učešće u žiriju međunarodnog konkursa; učešće u žiriju međunarodnih takmičenja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
K7 Učešće na međunarodnoj izložbi (sa međunarodnom selekcijom i katalogom štampanim na jednom od svjetskih jezika)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
K8 Učešće na izložbi nacionalnog značaja (sa nacionalnom selekcijom i štampanim katalogom)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
Stručne monografije i knjige			
S1 Stručna monografija izdata u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
S2 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
S3 Stručna monografija izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
S4 Poglavlje u stručnoj monografiji izdatoj kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
S5 Stručna knjiga izdata u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
S6 Stručna knjiga izdata kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Hirurgija za studente visoke medicinske škole – Bogdan Pajović, Miodrag Radunović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2014. ISBN: 978-9940-657-03-1	1	1
2.	Brodsko medicina i medicinska briga – Bogdan Pajović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2012. ISBN 978-86-908751-9-1	1	1
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R1 Uredništvo u vrhunskom međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) - kategorije Q1		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	10	0
2.	/	10	0
R2 Uredništvo u renomiranom međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) - kategorije Q2		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	8	0
2.	/	8	0
R3 Uredništvo u međunarodnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou) – Q3, Q4		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	/	4	0
2.	/	4	0
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
R5 Uređivanje monografije međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
R6 Uređivanje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
R7 Recenziranje monografije međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
R8 Recenziranje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
R9 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.5	0
2.	/	0.5	0
R10 Recenziranje knjige studijskog karaktera izdate kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.3	0
2.	/	0.3	0
R11 Recenziranje radova objavljenih u međunarodnim časopisima (Q1, Q2, Q3, Q4)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.5	0
2.	/	0.5	0
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.2	0
2.	/	0.2	0
R14 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.1	0
2.	/	0.1	0
Ostala stručna djelatnost			
R15 Izvedeni objekat (enterijer, usvojeni prostorni/urbanistički plan) međunarodnog značaja, pri čemu su glavni rezultati objavljeni i prikazan u međunarodnom časopisu ili monografiji međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0
2.	/	6	0

R16 Nagrada na međunarodnom konkursu, izbor u ekspertskim tijelima međunarodnih organizacija		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	3	0
2.	/	3	0
R17 Izvedeni objekat (enterijer, usvojeni prostorni/urbanistički plan) nacionalnog značaja, pri čemu su glavni rezultati objavljeni i prikazani u nacionalnom časopisu ili monografiji		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
R18 Boravak na inostranoj instituciji (minimum 6 mjeseci) podržan od strane renomiranih fondacija (Marie Curie, Alexander von Humboldt foundation, Fulbright scholar program i slično)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	10	0
2.	/	10	0
Inovativna djelatnost			
I1 Međunarodni patent		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0
2.	/	6	0
I2 Nacionalni patent		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
I3 Novi proizvod, tehnologija, software ili hardware, pripremljeni za domaće ili inostrano tržište, rješenje problema recenzirano i prihvaćeno na nacionalnom ili međunarodnom nivou (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0
2.	/	6	0
I4 Bitno poboljšani proizvod, tehnologija, software ili hardware, pripremljeni za domaće ili inostrano tržište, rješenje problema recenzirano i prihvaćeno na nacionalnom ili međunarodnom nivou (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	3	0
2.	/	3	0
I5 Prototip, nova metoda, softver, standardizovan instrument, nova genska proba (uz dokaz)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0
2.	/	6	0
I6 Realizovan soj, sorta ili rasa, arhitektonsko, građevinsko ili urbanističko autorsko djelo na međunarodnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0
2.	/	6	0
I7 Realizovan soj, sorta ili rasa, arhitektonsko, građevinsko ili urbanističko autorsko djelo na nacionalnom nivou		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	3	0
2.	/	3	0
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
I9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
I10 Rukovođenje međunarodnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	6	0

2.	/	6	0
I11 Rukovođenje nacionalnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	3	0
2.	/	3	0

3. KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

3. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Udžbenici			
P1 Univerzitetski udžbenik koji se koristi u inostranstvu (uz potvrdu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	8	0
2.	/	8	0
P2 Univerzitetski udžbenik koji se koristi kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Hirurgija za studente visoke medicinske škole – Bogdan Pajović, Miodrag Radunović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2014. ISBN: 978-9940-657-03-1	4	4
2.	Brodsko medicina i medicinska briga – Bogdan Pajović i saradnici. Medicinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica, 2012. ISBN 978-86-908751-9-1	4	4
P3 Novo, dopunjeno izdanje udžbenika koji se koristi u inostranstvu (uz potvrdu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
P4 Novo, dopunjeno izdanje udžbenika koji se koristi kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
Priručnici			
P5 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati u inostranstvu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
P6 Priručnici, rječnici, leksikoni izdati kod nas		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
Gostujući profesor			
P7 Gostujući profesor na inostranim univerzitetima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	5	0
2.	/	5	0
P8 Gostujući profesor na univerzitetima u okruženju koji nisu rangirani u prvih 500		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
Mentorstvo (komentorstvo se boduje sa polovinom poena)			
P9 Na doktorskim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0

P10 Na master studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
P11 Na specijalističkim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	1	0
2.	/	1	0
P12 Na osnovnim studijama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	0.5	0
2.	/	0.5	0
Članstvo u komisijama			
P13 Član komisije za ocjenu/odbranu doktorske disertacije na matičnom univerzitetu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
P14 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu - rangiranom u prvih 100		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	5	0
2.	/	5	0
P15 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu - rangiranom u prvih 500		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	4	0
2.	/	4	0
P16 Član komisije za ocjenu ili odbranu doktorske disertacije na drugom univerzitetu (koji nije obuhvaćen prethodnim tačkama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	/	2	0
2.	/	2	0
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ankete studenata (kontrola kvaliteta rada)	do 5	5
2.		do 5	

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ 23.11.2020. godine, za izbor u akademsko zvanje za oblast Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta na Medicinskom fakultetu u Podgorici i Medicinska grupa predmeta na nematičnim fakultetima, prijavio se jedan kandidat, Prim dr sci med Zoran Terzić.

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Prim dr sci med Zoran Terzić je završio studije medicine 1993. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Nišu i stekao zvanje doktora medicine. Svoje dalje usavršavanje je nastavio na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gdje je 2000. godine položio specijalistički ispit iz opšte hirurgije. Usavršavanje u akademskom pravcu je započeo prijavom i obranom magistarske teze. Tezu pod nazivom „Dijagnostički značaj ultrazvučnog, laparoskopskog i histopatološkog nalaza kod pacijenata sa fokalnim promjenama u jetri“ je odbranio 2002. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Specijalistički ispit iz plastične i rekonstruktivne hirurgije je položio 2008. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Mogućnosti rekonstrukcije donje trećine potkoljenice i

stopala reverzibilnim režnjem baziranim na a.suralis medialis“ 2010. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Foči. Zvanje primarijusa dodijeljeno mu je 26.12.2012. godine. U dosadašnjoj karijeri obavljao je funkciju načelnika Centra za plastičnu, rekonstruktivnu i hirurgiju opekotina. Trenutno se nalazi na poziciji medicinskog direktora Kliničkog centra Crne Gore.

Prim dr sci med Zoran Terzić, u pogledu stepena obrazovanja, ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Kandidat prim dr sci med Zoran Terzić je prijavio tri rada objavljena u časopisima na SCI/SCIE/SSCI listi, a prema Scopusovom rangiranju se nalaze u Q2, Q3 i Q4 kategoriji naučnih časopisa, od kojih je u dva glavni, odnosno vodeći autor. Takođe ima pet radova koji se nalaze u Q5 kategoriji naučnih časopisa koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama.

U navedenim radovima se bavi važnim temama iz oblasti hirurgije i prikazuje rezultate koji predstavljaju doprinos kliničkoj i naučnoj praksi. U radovima koji su indeksirani na Web of Science listi, prikazuje rezultate dosadašnjeg rada i nudi rješenja koja će sigurno olakšati hiruršku praksu i omogućiti sigurniji pristup određenim procedurama.

Rad pod nazivom „Clinical aspects of reconstruction of the lower third of the leg with fasciocutaneous flap based on peroneal artery perforations“ predstavlja interesantan prikaz 22 pacijenta i dokazuje uspješnost korišćenja reverznog flapa potkoljenice baziran na perforatorima a. peronealis. Funkcionalni oporavak povreda Ahilove tetive tretiranih fasciokutananim režnjevima pokazao se efikasnim. Rezultati dobijeni tokom kliničkog ispitivanja mogu biti od velike pomoći u optimalnijoj i češćoj upotrebi ovog režnja u širokom spektru različitih rekonstruktivnih hirurških zahvata u polju plastične i rekonstruktivne hirurgije. Zaključujem, da ovaj rad predstavlja značajan doprinos hirurškoj praksi.

Nadalje, posebno ističem rad „Intramascular myxoma of the thigh treated in a small country tertiary center“. Ovaj rad predstavlja izuzetno interesantan prikaz slučaja i od posebnog je značaja što je jedan rijedak tumor prepoznat u zemlji koja broji manji broj stanovnika, gdje je ovakav slučaj prava rijetkost. Prim dr sci med Zoran Terzić je uspio da odlično objasni put od postavljanja sumnje do postavljanja dijagnoze i na kraju adekvatno hirurški zbrine pacijenta sa rijetkim miksoidnim tumorom.

Aktuelnost problematike, metodološki pristup, autentičnost i komparabilnost sa drugim studijama se provlače kroz cjelokupan naučnoistraživački rad prim dr sci med. Zorana Terzića što ukazuje na istančan senzibilitet kandidata za bavljenje naukom i njegovu naučnu zrelost.

Na osnovu rezultata dosadašnjeg stručno-naučnog rada, objavljenih radova, prikazanih na stručnim sastancima u zemlji i inostranstvu, evidentan je širok dijapazon interesovanja i uspješnog rada dr Zorana Terzića.

Može se zaključiti da Prim dr sci med Zoran Terzić, formalno i suštinski ispunjava uslove, prema kriterijumu kvaliteta naučnoistraživačkih radova.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Prim dr sci med Zoran Terzić je angažovan u nastavi kao stručni saradnik na Medicinskom fakultetu u Podgorici na predmetu hirurgija i na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću na predmetu fiziologija tjelesnog vježbanja i sporta od studijske 2010/2011. godine.

Kroz svakodnevnu saradnju sa njim kao saradnikom, ukazujem na njegovu kompetentnost i posvećenost u radu sa studentima, čemu idu u prilog i odlično ocijenjene ankete od strane studenata.

Kroz svoj rad uspijeva da studentima prenese sve potrebne vještine i praktično znanje na studiozan i temeljan način, koristeći savremene i inovativne načine komunikacije.

Učestvovanje kandidata na kongresima u zemlji i inostranstvu je odraz njegovih izraženih komunikacionih vještina, koje mu služe u odličnoj saradnji sa studentima.

Kao potvrda odličnog pedagoškog rada, jesu i dva studentska udžbenika, gdje je kandidat učestvovao u pisanju poglavlja i pokazao izvanredno umijeće u prikazivanju tematskih jedinica na način koji je studentima najprilagodniji.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		19		20.3
2. UMJETNIČKI RAD				
3. PEDAGOŠKI RAD		3		13
4. STRUČNI RAD		2		2
UKUPNO		24		35.3

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Nakon uvida u kompletnu dokumentaciju pozitivno ocenjujem naučnoistraživački, stručni i profesionalni doprinos, pedagoške sposobnosti i doprinos akademskoj i široj zajednici prijavljenog kandidata Prim dr sci med Zorana Terzića i predlažem Nastavno-naučnom veću Medicinskog fakulteta u Podgorici izbor u akademsko

zvanje Docent za oblast Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta na Medicinskom fakultetu i Medicinska grupa predmeta na nematičnim fakultetima.

RECENZENT
Profesor Dr Boban Đorđević

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ 23.11.2020. godine, za izbor u akademsko zvanje za predmete iz oblasti Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta na Medicinskom fakultetu i Medicinske grupe predmeta na nematičnim fakultetima, prijavio se jedan kandidat, Prim dr sci med Zoran Terzić.

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat Prim dr sci med Zoran Terzić je završio integrisane akademske studije 1993. godine na Medicinskom fakultetu u Nišu i stekao zvanje doktor medicine. Specijalizaciju iz opšte hirurgije završio je 2000. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Magistarsku tezu pod nazivom „Dijagnostički značaj ultrazvučnog laparaskopskog i histopatološkog nalaza kod pacijenata sa fokalnim promjenama u jetri“ je odbranio 2002. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Specijalizaciju iz plastične i rekonstruktivne hirurgije je završio 2008. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Odrabio je doktorsku disertaciju pod nazivom „Mogućnosti rekonstrukcije donje trećine potkoljenice i stopala reverzibilnim režnjem baziranim na a.suralis medialis“ 2010. godine na Medicinskom fakultetu u Foči. Od 2012. godine nosi zvanje primarijusa.

Prim dr sci med Zoran Terzić, u pogledu stepena obrazovanja, ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Dr sci med Zoran Terzić je za recenziju predložio 19 naučnih naučnih i stručnih radova objavljenih u cjelini u časopisima i apstraktima u zbornicima radova sa međunarodnih i stručnih kongresa, održanih u zemlji i inostranstvu. U svojim naučnim i stručnim radovima, najčešće u ulozi glavnog autora, kandidat razmatra različite teme iz oblasti opšte i plastične i rekonstruktivne hirurgije. Bavi se problematikom fokalnih promjena na jetri, retroperitoenuma kao i najsavremenijim metodama iz oblasti plastične i rekonstruktivne hirurgije.

Rad objavljen u referentnom časopisu na SCI listi, a tiče se kliničkog aspekta rekonstrukcije potkoljenice obrađuje veoma akutnu temu. Kandidat je sistematično prikazao opravdanost korišćenja reverznog flapa, sa fotografijama koje predstavljaju rezultate rada, doprinoseći inovacijama u rekonstruktivnoj hirurgiji. Ovakvi radovi doprinose svakodnevnom radu i olakšavaju ljekarima da sa više sigurnosti i lakošću pristupe ovoj metodi.

Rad Intramuskularni miksom natkoljenice lečen u tercijarnom centru u maloj državi, gdje je dr sci med Zoran Terzić vodeći autor predstavlja odličan prikaz slučaja, koji skreće pažnju na rijetke tumore, posebno u zemljama sa ne tako velikim brojem stanovnika.

Radovi koje je dr sci med Zoran Terzić predstavljaju osvježenje naučnoj i akademskoj zajednici. Njihovom analizom, zaključujem da kandidat ima razvijenu naučno-istraživačku misao, temeljnost u obradi naučnih hipoteza i istrajnost i visokostručnost prilikom diskusije i donošenja zaključaka.

Kroz doktorsku disertaciju kandidat razmatra, diskutuje i nudi rješenja iz oblasti rekonstruktivne hirurgije na sistematičan i temeljan način. Jasno su izloženi ciljevi i problemi sa značajnim doprinosom sa aspekta noviteta i mogućnosti primjene ove metode.

Iz svega prethodno navedenog, dr sci med Zoran Terzić ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje docent.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr sci med Zoran Terzić je više od deset godina angažovan u nastavi kao stručni saradnik na Medicinskom fakultetu u Podgorici

na predmetu hirurgija i na Fakultetu za sport i fizičko vapsitanje u Nikšiću na predmetu fiziologija tjelesnog vježbanja i sporta od studijske 2010/2011. godine. Takođe, mentor je specijalizantima opšte hirurgije, plastične i rekonstruktivne hirurgije, dermatovenerologije, maksilofacijalne hirurgije za oblast plastična i rekonstruktivna hirurgija. Kandidat već deceniju unazad predano i sistematski drži nastavu i prenosi znanje inovativno, pokazujući visoki stepen umijeća i pedagoške spremnosti. Adekvatnost kandidatovog pedagoškog djelovanja studenti ocjenju na godišnjim anonimnim anketama najvećom ocjenom. Pokazao je odlično umijeće povezivanja nauke i praktičnog prenošenja znanja studentima, što je potreba kako studenata, tako i specijalizanata.

Posebno ističem doprinos koji je dao izradi stručnih knjiga (udžbenika), izdatim od strane Medicinskog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Izrada ovih knjiga predstavlja poseban doprinos i pomoć studentima, gdje kandidat napravio otklon od svog znanja i tematsku oblast prikazao na studentima najprihvatljiviji način.

Njegovo stručno i profesionalno obavljanje akademskih aktivnosti u dosadašnjem radu jasno ukazuju na kompetentnost i spremnost da obavlja nastavne obaveze koje obuhvata akademsko zvanje docenta.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		19		20.3
3. PEDAGOŠKI RAD		3		13
4. STRUČNI RAD		2		2
UKUPNO		24		35.3

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom u naučno-istraživački, stručni i pedagoški rad kandidata, uz ispunjenost uslova propisanih Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, Statutom Univerziteta Crne Gore, kao i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja smatram da kandidat ispunjava sve kriterijume za izbor u akademsko zvanje. Sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da dr sci med Zorana Terzića **izabere u zvanje docent** za predmete iz oblasti Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta na Medicinskom fakultetu i Medicinske grupe predmeta na nematičnim fakultetima.

RECENZENT

Prof. dr Miodrag Radunović
Redovni profesor Medicinskog fakulteta
Univerziteta Crne Gore

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju na konkurs objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ 23.11.2020. godine, za izbor u akademsko zvanje za predmete iz oblasti Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta na Medicinskom fakultetu i Medicinske grupe predmeta na nematičnim fakultetima, prijavio se jedan kandidat, Prim dr sci med Zoran Terzić.

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr sci med Zoran Terzić je studije medicine završio 1997. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Nišu. Specijalizaciju iz opšte hirurgije završio je 2000. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Specijalizaciju iz plastične i rekonstruktivne hirurgije je završio 2008. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Akademsko zvanje magistra medicinskih nauka stekao je 2002. godine, odbranom teze pod nazivom „Dijagnostički značaj ultrazvučnog laparoskopskog i

histopatološkog nalaza kod pacijenata sa fokalnim promjenama u jetri“ na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Mogućnosti rekonstrukcije donje trećine potkoljenice i stopala reverzibilnim reznjem baziranim na a.suralis medialis“ 2010. godine na Medicinskom fakultetu u Foči.

Od akademske 2010/2011 godine kandidat aktivno učestvuje u nastavi iz oblasti Hirurgije na Medicinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Zvanje primarijusa mu je dodijeljeno 26.12.2012.godine. Kandidat je takođe član uređivačkog odbora biltena Ljekarske komore Crne Gore od 2019.godine. Obavlja funkciju medicinskog direktora KCCG od 2020.godine.

Može se konstatovati da dr sci med Zoran Terzić, u pogledu stepena obrazovanja, ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore, Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Na osnovu uvida u biografiju i naučne djelatnosti kandidata, konstatujem da kandidat ima izraženo interesovanje i vrlo studiozan pristup naučno-istraživačkom radu. Kandidat dr sci med Zoran Terzić ima tri rada objavljena u časopisima na SCI/SCIE/SSCI listi, a prema Scoposovom rangiranju se nalaze u Q2, Q3 i Q4 kategoriji naučnih časopisa. Radovi objavljeni u renomiranim časopisima su iz oblasti plastične i rekonstruktivne hirurgije, čineći kandidata pogodnim za izbor u naučno zvanje za koje se prijavljuje. Radovi obrađuju atraktivne teme, a autor koristi teme koje obrađuje stručno, akademski i skladu sa svim pravilima naučno-istraživačke doktrine.

Posebno ističem dva rada objavljenim u Vojnosanitetskom pregledu u kojima je kandidat vodeći autor. Rad objavljen pod nazivom „Clinical aspects of reconstruction of the lower third of the leg with fasciocutaneous flap based on peroneal artery perforations“- u ovom radu je studiozno i temeljno prikazana uspješnost procedure i rezultati ove studije mogu podstaknuti širu upotrebu ove procedure u svim poljima plastične i rekonstruktivne hirurgije.

U svojoj magistarskoj tezi kandidat je obrađivao temu koja se tiče se dijagnostike fokalnih promjena u jetri, korišćenjem ultrazvuka, laparoskopije i histopatološkog pregleda. Odabir teme je vrlo značajan za tadašnje aktuelnosti opšte hirurgije i predstavlja doprinos u dijagnostici lokalnih promjena na jetri.

U doktorskoj disertaciji kandidat se bavio temom iz oblasti rekonstruktivne hirurgije, koja je njegova druga specijalistička oblast. Doktorska disertacija kandidata je pomjerila granice saznanja i unaprijedila naučnu i stručnu praksu. Predstavlja značajan doprinos rekonstruktivnoj hirurgiji i od koristi je svima koji se bave problematikom razmatranom u doktorskoj tezi.

Kandidat ima pet radova koji su objavljeni u kategoriji međunarodnih časopisa koji nisu indeksirani na SCI/SCIE/SSCI listama. Radovi obuhvataju različite hirurške oblasti, a tiču se i opšte i rekonstruktivne hirurgije, što pokazuje raznovrsnost u naučnom djelovanju kandidata.

Kandidat je aktivno učestvovao na naučnim skupovima i ima sedam objavljenih radova štampanih u izvodu.

Iz svega prethodno navedenog, Prim dr sci med Zoran Terzić ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje docent.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Prim dr sci med Zoran Terzić je angažovan u nastavi kao stručni saradnik na Medicinskom fakultetu u Podgorici na predmetu hirurgija i na Fakultetu za sport i fizičko vaspitanje u Nikšiću na predmetu fiziologija tjelesnog vježbanja i sporta od studijske 2010/2011. godine. Mentor je specijalizantima opšte hirurgije, plastične i rekonstruktivne hirurgije, dermatovenerologije, maksilofacijalne hirurgije za oblast plastična i rekonstruktivna hirurgija. Veoma istrajno i predano radi u prenošenju znanja studentima medicine, sporta i fizičkog vaspitanja, kao i specijalizantima.

U načelima prenošenja znanja pokazao je visoki stepen umijeća i sposobnosti u komunikaciji sa studentima i specijalizantima. U periodu od 2010. godine do danas, sebe je nadgradio u svakodnevnom radu sa studentima i mladim ljekarima, na šta ukazuje njegova kompetentnost i pozitivni pedagoški rezultati.

Prijavljeni kandidat Prim dr sci med Zoran Terzić ispunjava sve zakonom propisane naučne, pedagoške i stručne kvalitete koji su potrebni za izbor u akademsko zvanje docenta.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

REFERAT

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		19		20.3
3. PEDAGOŠKI RAD		3		13
4. STRUČNI RAD		2		2
UKUPNO		24		35.3

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priložene klasifikacione bibliografije, neposrednim uvidom u njegov kontinuirani pedagoški i stručni rad od specijalističkih dana a u skladu sa Zakonom o Visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja konstatujem da dr Zoran Terzić, doktor medicinskih nauka, specijalista opšte hirurgije i subspecijalista plastične i rekonstruktivne hirurgije, ispunjava sve uslove i sa zadovoljstvom predlažem Senatu Univerziteta CG da se izabere u zvanje **docent** za predmete iz oblasti **Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta** na Medicinskom fakultetu UCG i **Medicinska grupa predmeta na nematičnim fakultetima**.

RECENZENT

Prof dr Žarko Dašić
Redovni profesor Medicinskog fakulteta UCG

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja** na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 24.02.2021. godine. Na raspisani Konkurs javio se kandidat **DR PREDRAG ŽIVKOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Predrag Živković je rođen 21.03.1984. godine u Nikšiću. Saradnik je u nastavi na Filozofskom fakultetu – Univerziteta Crne Gore. Osnovne studije sociologije završio je 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Magistrirao je s temom iz oblasti sociologije kulture i umjetnosti – *Oblici potrošačkih tendencija u kulturi Crne Gore* na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 2010. godine, pod mentorstvom prof. dr Ratka R. Božovića. Na istom fakultetu je pohađao doktorske studije i iste završio 2016. godine, odbranivši doktorsku disertaciju – *Teorijski pristupi fenomenu globalizacije u savremenoj sociološkoj teoriji* iz domena sociologije politike. Doktorska disertacija je odbranjena pod mentorstvom prof. dr Slobodana Vukčevića.

Predrag Živković se aktivno bavi sociološkim istraživanjima što pokazuje njegovo učešće u realizaciji nacionalnih i međunarodnih naučnih projekata, studija, objavljenih monografija, radova, učešća na naučnim skupovima, tribinama, simposijumima. Najuz polja njegovog naučno-teorijskog interesovanja i istraživanja su: sociologija politike, politička filozofija, geopolitika, sociologija međunarodnih odnosa i sociologija kulture. Objavljuje u domaćoj i međunarodnoj periodici. Saradnik je i član domaćih i regionalnih časopisa, kao i regionalnog internet portala, u okviru kojih objavljuje radove i kolonne iz oblasti geopolitike. Član je Društva sociologa Crne Gore (DSCG).

Angažovan je na sledećoj grupi predmeta: Uvod u sociologiju I i II, Sociologija rada, Sociologija organizacija, Sociologija politike, Sociologija crnogorskog društva I, Društvene promjene i razvoj u Crnoj Gori, Sociologija globalizacije. Nastavu je izvodio i na Arhitektonskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore u Podgorici, iz predmetne discipline Urbana sociologija.

Kao stipendista specijalističkih doktorskih studija, ljetnji semestar 2013. godine, proveo je na Sociološkom fakultetu Moskovskog državnog univerziteta M. V. Lomonosov, usavršavajući se iz predmetnih oblasti geopolitike i sociologije međunarodnih odnosa pod mentorstvom prof. dr Aleksandra Geljevića Duginina.

PREGLED RADOVA I BODOVA

NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M4 Poglavlje u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Živković, P. (2021). Drvo divlje kruške ili drvo pobožnih strasti. U: Nemanja Đukić (ur.). Film i identitet (istraživanje društveno-političke upotrebe filma). Banja Luka: Fakultet političkih nauka, str. 53-78. ISBN 978-99976-943-1-7 UDK 141.4.78:7.038.6 DOI: 10.7251/FII2101053Z	2	2
2.	Živković, P. (2016). Antropološka misao rizičnog društva. U: »Постсоциализм (Черногория-Россия 1990-2015)«. Vukičević, S. (редактор). Москва: МГУ имени М.В. Ломоносова Социологический факультет/Институт социологии и психологии Филозофский факультет Черногории. С. 333-376. ISBN 978-5-317-05296-6 UDK 316.3 BBK 60.56	2	2
3.	Samardžić, O. i P. Živković (2016). Simbolička tekstura postsocijalističke transformacije urbanog prostora (Podgorica – Zagreb). U: Tranzicijska preobrazba glavnih gradova Zagreba i Podgorice kao sustava naselja. Svirčić-Gotovac, A. & R. Šarović (ur.). Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, str. 167-200. ISBN 978-953-6218-72-1	2	1
Radovi u naučnim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
Q1 Rad u vodećem međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WOS listama, rangiran u prvih 25% časopisa po Scopusovom rangiranju)			

1.	Bakrač, V., Vuković-Calasan, Živković, P. & R. Šarović (2020). Adventists in Montenegro—From the Atheistic Psychosis of Socialism to the Post-Socialist Individuation of Adventism, Religions, 11 (5), 233, pp. 1-14. https://www.mdpi.com/2077-1444/11/5 DOI: https://doi.org/10.3390/rel11050233	15	5
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Živković, P. (2018). Ideological ornamentation of postmodern geography. The case of Zagreb and Podgorica. <i>Annales, Series Historia et Sociologia</i> , 28 (2), pp. 399-414. ISSN 1408-5348 DOI: 10.19233/ASHS.2018.27 UDK 009 https://zdirp.si/wp-content/uploads/2018/11/ASHS_28-2018-2.pdf	12	12
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Черанич, Г., Кривокапич, Н. и П. Живкович (2014). Качества предпринимателей в Черногории. <i>Социологические исследования</i> (Sotsiologicheskie issledovanija), No 12/2014. С. 59-64. DOI: 10.31857/S013216250009900-3	6	2
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Živković, P. (2020). <i>Pobuna tradicije. Slovo (časopis za srpski jezik, književnost i kulturu), Godina XVII, broj 58-59, novembar, str. 127-138. ISSN 1800-6140</i>	2	2
2.	Đukić, S. N. i P. R. Živković (2019). Postmoderne geopolitičke projekcije i bliskoistočne migracije. <i>Radovi Filozofskog fakulteta (časopis za humanističke i društvene nauke)</i> , br. 21, str. 175-193. ISSN 1512-5858 UDK 314.74. FIN 1921175D DOI: 10.7251	2	1
3.	Živković, P. (2019). A Manifest of the Endangered Past, <i>Folia / Journal of Language and Literary Studies</i> , 26, pp. 223-239. e ISSN 2337-0955 10.31902/fl.26.2019.18 UDK 930.85(497)	2	2
4.	Živković, P. (2019). Jezik pokoravnja, <i>Slovo, Godina XVI, broj 55-56, jun, str. 88-100. ISSN 1800-6140</i>	2	2
5.	Živković, P. (2018). Mit o zapadnoj imepriji, <i>Sociološka luča, Godina XII, broj (1), str. 39-47. e ISSN 1800-8232 UDK 341.018</i>	2	2
6.	Živković, P. i V. Bakrač (2017). Evroazija – ideina nužnost ili ideološka privlačnost, <i>Sociološka luča, Godina XI, broj (2), str. 50-61. e ISSN 1800-8232 UDK 141:330.82(5)</i>	2	2
7.	Živković, P. (2017). Intelektualac – izgubljena riječ u prevodu i/ili sienka izgubljenog raja, <i>Letopis Matice srpske</i> , 193,500, (1-2), str. 89-99. ISSN 0025-5939 COBISS.SR-ID 7053570	2	2
8.	Živković, P. (2016). Da li je moguć dijalog s demokratijom? <i>Letopis Matice srpske, Godina 192, broj 497, (4), str. 457-472. ISSN 0025-5939 UDK 82(05) COBISS. SR-ID 7053570</i>	2	2
9.	Živković, P. (2015). Postmoderni utopizam i „poslednji čovjek“, <i>Teme, Godina XXXIX, br. 4, oktobar-decembar, str. 1105-1119. ISSN 0353-7919 COBISS.SR-ID 559631 UDK 316.334.3</i>	2	2
10.	Živković, P. (2013). Sta nam duguje post-postmoderna. <i>Luča (Casopis za filozofiju i teoriju kulture i društva), Godina XXVII, broj (1 / 2), 101-112. ISSN 0352-4973</i>	2	2
Radovi na naučnim konferencijama			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Bakrač, V., Živković, P. & E. H. Saggau (2019). <i>Some Sociological Aspects of Religiosity</i> (Religiosity in Contemporary Societies Between Neo-liberalism and Globalization). In: Blagojević, M. & D. Todorović, (ed.). <i>Traditional and Non-Traditional Religiosity</i> (A Thematic Collection of Papers of International Significance). Beograd – Niš: IDN – Junir, pp. 114-135.	2	1

	ISBN 978-86-7093-227-2 ISBN 978-86-86957-21-4		
2.	Živković, P. (2019). Postmodern Colonization of Consciousness. In: Piližota, V., Bukvić Bestvina I. i dr. (ur.). Mediji i medijska kultura / Euroopski realiteti. Osijek: Akademija za umjetnost i kulturu / Sveučilišta Josipa Jurja Strossmavera u Osijeku, pp. 540-553. ISBN 978-953-8181-17-7	2	2
3.	Živković, P., Sarović, R. i B. Đukanović (2018). <i>Geopolitika otpora</i> . U: <i>Globalizam naspram Nacionalizma</i> . Podgorica: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti / Svjetska akademija umjetnosti i nauka / Evropska akademija nauka i umjetnosti, Knj. (146), str. 87-102. ISBN 978-86-7215-429-0 COBISS.CG-ID 360558824	2	2
4.	Živković, P. (2017). <i>Totalitarism – the living content of globalization</i> . В: Кузина, И. Г., Винокурова, А. В., Заяц, О. В., Зырянов, В. В., & Е.Ю. Костина (редакт.). <i>Проблемы моделирования социальных процессов: Россия и страны Амп.</i> Владивосток: Дальневосточный федеральный Университет Школа гуманитарных наук / Московский государственный Университет имени М. В. Ломоносова Социологический факультет / Институт социологии российской академии наук – сектор изучения социокультурного развития регионов России. С. 302-304. © ФГАОУ ВО «ДВФУ», 2017 ISBN 978-5-7444-4176-0 УДК 316.42 ББК 60.56	2	2
5.	Samardžić, O. i P. Živković (2015). Fluidnost i desuverenizacija vreme – prostora u eri globalizacije. U: Milenković, P., Stojšin, S. i A. Pajvančić-Cizelj (ur.). Društvo i prostor / Epistemologija prostora / Društveni prostor i kulturoistorijska značenja. Novi Sad: Srpsko sociološko društvo -Beograd / Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu / Institut za uporedno pravo – Beograd, str. 95-109. ISBN 978-86-81319-07-9 (SSD) • ISBN 978-86-6065-345-3 (FF) • ISBN 978-86-80186-11-5 (IUP) UDK114/115:316.32 316.74:114/115 316.42:114/115	2	1
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Živković, P. (2020). Janusovo lice liberalnog obrazovanja (Da li nam je potrebna liberalna reforma obrazovanja?). U: Backović, S. (ur). Uvodna izlaganja sa okruglih stolova održanih u organizaciji odbora za obrazovanje CANU. Podgorica: CANU, Knj. (156/51), str. 59-75. ISBN 978-86-7215-480-1 COBIS.CG-Id 16029444	1	1
Uređivačka i recenzentska aktivnost			
R8 Recenziranje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Đukić, N. (2015). Fenomenološka sociologija / Prilog fenomenologiji Balkana. Banja Luka: Balkanološki istraživački centar. ISBN 978-99976-652-1-8	1	1
2.	Đukić, N. (2020). Fenomenologija brisanog prostora (Šest poglavlja o identitetu). Banja Luka: UBL / FPN. ISBN 978-99976-773-5-8	1	1
R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Sociološka luča, časopis za sociologiju, socijalnu antropologiju, socijalnu demografiju i socijalnu psihologiju, ISSN 1800-6167, (devet recenziranih radova)	0.5 x 9	4,50
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Nacionalni kordinator u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu »GLOBE« (Global Leadership and Organizational Behavior Effectiveness) (Country Co-Investigator) 2020-2021. http://globeproject.com/ http://sfulsg.co1.qualtrics.com/jfe/form/SV_a3jyBbhNBfPLIzP	6	6
2.	Istraživač u bilateralnom projektu »Determinante i posledice demokratskih vrijednosti i ponašanja: komparativna naliza mladih u Crnoj Gori i Sloveniji« 2021-2022 godine.	4	4
3.	Istraživač u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu COST akcije Culture of Victimology: Understanding process of victimisation across Europe https://www.cost.eu/actions/CA18121/#tabsName:management-committee	4	4

4.	Istraživač u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu COST akcije CA 18205 »Worlds of Related Coercion in work« (WORCK) od 2019. godine https://www.worck.eu/people/management-committee/	4	4
5.	Istraživač u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu COST akcije CA 18137 European Middle-Class Mass Housing (MCMH) od 2019. Godine https://www.cost.eu/actions/CA18137/#tabsName:management-committee	4	4
6.	Istraživač u međunarodnom naučno-istraživačkom projektu »Постсоциализм (Черногория-Россия 1990-2015) / Komparativno sociološko istraživanje svojine i razvoja preduzetništva u postsocijalističkom periodu« 2012-2016 godine.	4	4
7.	Istraživač u bilateralnom projektu »Tranzicijska preobrazba glavnih gradova Zagreba i Podgorice kao sustava naselja« 2015-2016 godine.	4	4

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUCNOISTRAZIVACKI RAD		32		88,5
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOSKI RAD		-		-
UKUPNO		32		88,5

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na osnovu čl. 32 stav 1 tačka 10 i člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG br. 337/15 i 447/18) i člana 5 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja (Bilten UCG br. 329/14), Senata Univerziteta Crne Gore, broj: 03-532/1-1, na sjednici održanoj 07. 04. 2021. godine, imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Nakon uvida u konkursnu dokumentaciju kandidata, uočljiva je reprezentativna strana njegove biografije. Predrag Živković je rođen u Nikšiću 21.03.1984. godine, gdje je na Filozofskom fakultetu pohađao i u roku završio studije sociologije 2008. godine. Na istom fakultetu je u redovnom roku stekao zvanje magistra socioloških nauka, odbranivši 2010. godine magistarski rad *Oblici potrošačkih tendencija u kulturi Crne Gore*, pod mentorstvom Ratka R. Božovića. Doktorske studije je upisao 2010. godine, da bi 2016. godine odbranio doktorsku disertaciju *Teorijski pristupi fenomenu globalizacije u savremenoj sociološkoj teoriji*, pod mentorstvom prof. dr Slobodana Vukičevića. Kao stipendista i istraživač u okviru međunarodnog projekta „Komparativno-sociološko istraživanje preduzetništva (Crna Gora - Rusija)“, 2013. godine, boravio je na Moskovskom državnom univerzitetu Lomonosov, pohađajući specijalističke doktorske studije iz domena Sociologije međunarodnih odnosa i Geopolitike, pod mentorstvom prof. dr Aleksandra Geljevića Dugina.

Smatram da kandidat dr Predrag Živković na osnovu stečenog stepena obrazovanja, ispunjava uslove za izbor u akademsko zvanje **docenta** koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUCNOISTRAZIVAČKOG RADA

Kada je u pitanju naučno-istraživački rad kandidata Predraga Živkovića, potrebno je navesti da se njegova teorijska interesovanja vezuju za domen postmodernih teorija koje iziskuju interdisciplinarnu komplementarnost, kao i sfere Sociologije politike, Sociologije globalizacije i Geopolitike, ali i okvira savremenih socijalno-psiholoških teorija, u okviru kojih istražuje, za radoznalno istraživača, uvijek izazovne fenomene koji se vezuju za sakralnu geografiju, filozofiju (neo)evroazijstva, filozofiju konzervativizma. Ova valorizacija bibliografskog opusa kandidata, potvrđena je empirijskom angažovanošću koja je ostvarena njegovim učešćem u nacionalnim i međunarodnim naučno-istraživačkim projektima.

Važno je naglasiti njegovo zavidno poznavanje sociološke i filozofske tradicije na osnovu kojih razvija autentičan analitički aparat koji koristi u tumačenju društvenih fenomena. Ovdje ću navesti one rukopise u kojima se prepoznaje umijeće jedne raznovrsnosti i osobnosti kandidata, te iste obavezuju recenzente na što istančajniji opis selektovanih radova.

U međunarodnoj naučnoj monografiji „Postsocijalizam (Crna Gora - Rusija)“, koja je rađena u saradnji sa profesorima Sociološkog fakulteta Moskovskog državnog univerziteta Lomonosov, a koju je priredio prof. dr Slobodan Vukičević, kandidat Predrag Živković se predstavio sa karakterističnim poglavljem u monografiji „Antropološka misao rizičnog društva“ u kojem je iz ugla postmodernih teorija analizirao postsocijalističku transformaciju crnogorskog i ruskog društva, upozoravajući na „endemska i egzogena obilježja njihove modernizacije“, ali i na sve vidljivije fenomene koji se mogu pronaći u savremenoj sociološkoj literaturi a isti su prepoznati u tzv. „podsticajnoj poliarhiji, postdemokratiji, doktrini šoka i neoliberalizaciji društva“, odnosno sa onim recidivima koji usporavaju njihov društveni razvoj. Nadovezivajući se i komplementarno primjenjujući iskustva i rezultate ostalih članova renomiranog naučnog tima iz Crne Gore i Rusije, Predrag Živković je u saradnji sa ostalim članovima naučnog tima ostvario, prema ocjenama međunarodnih recenzenta, zavidan uspjeh u autentičnoj analizi postsocijalističke transformacije koja „zavrijeđuje pažnju evropske sociološke misli“.

Rukopis *Ideological Ornamentation of Postmodern Geography / The Case of Zagreb and Podgorica*, koji je objavljen u renomiranom međunarodnom časopisu (SSCI/A&HCI), pripada grupi onih teorijskih radova koji se bave fenomenom kulture sjećanja i ideološkom instrumentalizacijom prostora, odnosno postmoderne geografije. Rad slovi za jedinstvenu i originalnu prezentaciju ne tako afirmisanih (zbog njihove recentnosti), socioloških disciplina tanatopolitike i tanatosociologije u našoj sociološkoj baštini, što je dr Predrag Živković akribično obrazložio i pronašao njihovu zastupljenost u turbulentnoj postsocijalističkoj transformaciji i time zadao jedan ozbiljan i inspirativan „domaći zadatak“, kako sebi da istraje na putu teorijske pozvanosti ovih disciplina, a akademskoj zajednici zadao potrebu institucionalne utemeljenosti ovih socioloških disciplina. Rad koji smo izdvojili, ukazuje na sve izraženije probleme neoliberalizacije gradova. Međutim, Predrag Živković je kroz naučne okvire „dispencijalizma, kargo-kultova, kulture sjećanja, holokaust industrije i hronocida“, koje je prethodno kroz marljivu analizu oslobodio svakog vida kolidiranosti, predstavio kroz pojmovni okvir „ideološke ornamentike“ koja je svojstvena svim političkim režimima, kao i, kako je to i oslovljeno u njegovom radu, jednog manira postsocijalističkih režima, prepoznatog u tzv. „urbanoj epici“. Ovdje je autor razmatrao ne samo neoliberalizaciju gradova, što predstavlja zahtjevan analitički okvir za sociološku analizu, već i one teorije o „kraju istorije“ i neizbježnoj liberalizaciji društva, koje su postale već sada anahrone da odgovore na anomiju postsocijalističkih društava, što se kao zaključak može pronaći u Živkovićevim istraživačkim radovima.

U međunarodnoj monografiji „Film i identitet“, Predrag Živković je kroz inspirativnu sekciju komparacija, filozofskih, književnih i filmskih ostvarenja, pisao o onim fenomenima koji se prepoznaju upravo u „medijumu interferiranja“ gore navedenih sfera ljudskog duha. Naizgled suprotstavljene, kako epohalno, tako i u domenu stvaralačkog duha, kako ističe autor, Predrag Živković je kroz raznovrsna analitička stanovišta pokazao koliko su bliske anticipacije eminentnih filozofa, književnika i filmskih reditelja o sudbini savremenog čovjeka. U rukopisu „Drvo divlje kruške ili drvo pobožnih srasti“ koji u samom naslovu kao da odaje pijetet S. Kjerkegoru, kroz analizu filozofske baštine, te kroz introvertnu dociranost koja ima za cilj da uspori užurbanu misao nestrpljivih mislioca na naivno i prerano donesen sud iz djela F.M. Dostojevskog „Zločin i kazna“, kao i pozivanja na zapažena filmska ostvarenja Nuri Bilge Džejlana „Drvo divlje kruške“ i „Žrtve“ Andreja Tarkovskog, Predrag Živković je autorizovao svoje umijeće selektovanjem onih mjesta koja su u glavnom likovima odražavala revolucionarnu iskr, buntovnost, pokajanje, jurodivost i profestki dar tumačenja mitskih poruka. Ono što ovaj rad čine originalnim jeste autorovo pozivanje i jedno zavidno umijeće tumačenje runa, rusnog pisma, ili kako autor ističe „simboličke hrestomatije“, na kojima su i zasnovana djela koje je tumačio.

OCJENA STRUČNOG RADA

Uvidom u naučno-istraživački rad Predraga Živkovića, može se zaključiti da se radi o kandidatu koji je ima bogato ali i raznovrsno empirijsko iskustvo u nacionalnim i međunarodnim projektima. Njegova teorijska raznolikost, omogućila mu je da kao istraživač-saradnik učestvuje u izradi prestižnih monografija, od kojih smo neke i istakli u deskripciji naučno-istraživačkog rada. U posvećenoj analitičkoj hronologiji, Živković je kroz niz nacionalnih projekata stekao vjerodostojnost da učestvuje i govori u ime sociološke nauke. Tu prije svega mislimo na projekte koji su rađeni u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti koji su ga preporučili za realizaciju međunarodnih naučnih projekata, „Komparativno-sociološko istraživanje preduzetništva (Rusija-Crna Gora)“, te „Preobrazbe glavnih gradova Zagreba i Podgorice kao sustava naselja“ i koordinatora za područje Crne Gore u okviru međunarodne organizacije GLOBE.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Predrag Živković je svoj saradnički angažman započeo u Institutu za sociologiju i psihologiju 2010. godine, da bi studijske 2014/15 postao redovan saradnik u nastavi na istoimenom studijskom programu izvođeci nastavu iz sledećih socioloških disciplina: Uvoda u sociologiju I i II, Sociologije rada, Sociologije organizacija, Sociologije politike, Sociologije crnogorskog društva I, Društvenih promjena i razvoja u Crnoj Gori, Sociologije globalizacije. Nastavu je izvodio i na Arhitektonskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore u Podgorici iz predmetne discipline Urbana sociologija. Na osnovu dosadašnjeg rada i sumiranja meritornih univerzitetskih provjera i mjerila, može se zaključiti da se radi o ozbiljnom kandidatu.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVIMA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO Iстраživački RAD		32		88,5
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		32		88,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

U prethodećem zbirnom pregledu radova, odnosno bibliografskim referencama dr Predraga Živkovića, moguće je zapaziti, kako smo na više mjesta i istakli, jednu argumentovanu sociološku tradiciju, obogaćenu filozofskim, politikološkim i psihološkim analizama, što kandidatu daje za pravo da angažuje svoj

stvaralački duh i na drugim poljima koja primarno ne pripadaju sociologiji. Tu prije svega mislimo na polja savremene sakralne geografije i geopolitike, u kojima Predrag Živković temeljno brani i zastupa sociološku misao. Njegov dosadašnji naučno-istraživački rad, sa sve učestalijim angažovanjem u međunarodnim projektima, dovoljno govore da je riječ o kandidatu koji u ovom slučaju zavrijeđuje pažnju sociološke i naučne zajednice. Pored teorijskih i empirijskih socioloških saznanja, impresivnog filozofskog obrazovanja, dr Predrag Živković inspiriše sociološku imaginaciju studenata sociologije koja je osnova za sociološko razumijevanje dubinskih struktura društvenih fenomena. Zbog toga je dr Predrag Živković univerzitetski kadar neprocjenjive vrijednosti, ne samo za razvoj studija sociološke nauke, nego i za ukupan razvoj Univerziteta Crne Gore.

Shodno iznesenim ocjenama o kandidatu koje su usaglašene sa Zakonom o visokom obrazovanju i sa Statutom Univerziteta Crne Gore, kao i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore, predlažem da se dr Predrag Živković **izabere u akademsko zvanje docenta** na predmetnoj oblasti koja je predviđena Konkursom UCG i potrebama Studijskog programa za sociologiju za predmetnu oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja*.

RECENZENT

Prof. dr Slobodan Vukićević

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Po osnovu Odluke Senata Univerziteta Crne Gore čl. 32 stav 1 tačka 10 i člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG br. 337/15 i 447/18) i člana 5 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja (Bilten UCG br. 329/14), broj: 03-532/1-1, odabrana sam za člana Komisije koji razmatra konkursnu dokumentaciju i piše izvještaj za izbor u akademsko zvanje kandidata dr Predraga Živkovića. Izbor u akademsko zvanje odnosi se na predmetnu oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat za akademsko zvanje dr Predrag Živković, rođen je 21.03.1984. godine u Nikšiću, osnovne studije sociologije završio je u redovnom roku 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Magistrsku tezu pod naslovom *»Oblici potrošačkih tendencija u kulturi Crne Gore«* radio je pod mentorstvom prof. dr Ratka R. Božovića i sa najvišom ocjenom je odbranio 2010. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na istom fakultetu – studijski program za sociologiju, kandidat je završio i doktorske studije 2016. godine. Pod mentorstvom prof. dr Slobodana Vukićevića odbranio je doktorsku disertaciju pod naslovom *»Teorijski pristupi fenomenu globalizacije u savremenoj sociološkoj teoriji«*.

Na osnovu navedenih činjenica, može se konstatovati da kandidat dr Predrag Živković ispunjava sve potrebne uslove da konkuriše u izbor u akademsko zvanje docenta koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu bogate bibliografije i analize publikovanih radova uočava se da je dr Predrag Živković kontinuirano posvećen izučavanju vrlo raznolikog spektra fenomena iz oblasti sociologije, filozofije i socijalne antropologije. Detaljnim uvidom u sadržinu temata koje je dr Predrag Živković objavio u relevantnim domaćim i inostranim publikacijama odmah se uočava svestrana teorijsko - metodološka kompetentnost koju kandidat znalčki primjenjuje pri obradi raznovrsnih fenomena iz predmetnih oblasti sociološkog istraživanja. U stvaralačkom opusu dr Predraga Živkovića primjetno je nastojanje za dubljim sagledavanjem i rasvjetljavanjem složenog rubikona postmodernog svijeta, pri čemu poseban akcenat stavlja na analizu temata iz složenih i, u konačnom, vrlo povezanih oblasti savremene geopolitike, sociologije kulture, sociologije politike i sociologije međunarodnih odnosa. Bibliografija dr Predraga Živkovića se sastoji od radova koji su objavljeni u relevantnim naučnim časopisima, monografskim studijama i zbornicima radova sa

međunarodnim recezentskim timovima iz koje izdvajam i sa posebnom pažnjom analiziram sledeća tri rada.

U originalnom naučnom radu »*Postmoderna kolonizacija svijesti*« (*Postmodern colonization consciousness*) koji je objavljen u međunarodnom zborniku radova »*Mediji i medijska kultura: Evropski realiteti*« dr Predrag Živković pruža jednu originalnu analizu predvorja „noći bitka u nestajanju“ sadržanoj u sentenci „dan bez čovjeka ili na pragu post-postmoderne“. U ovom radu autor skicira obrise krupnih promjena u postmodernoj epohi u kojoj raciocentrična, tehnocentrična i egocentrična svijest koja je kolonizovala „dane postmoderne“ ne oslobađa čoveka samo od „okova tradicije“ i kolektivne prepoznatljivosti, već ga oslobađajući od ovih tradicionalnih korjena identiteta baca u bezdan Hajdegerove „svjetske noći“ u kojoj je čovjek nesposoban da se obrati svom rođenju (prošlosti) dok u bescilju neautentične sadašnjosti hrli ka svojoj smrti (budućnosti). Pored toga, postmoderna epoha generiše duboku krizu identiteta savremenog čovjeka, jer on zagubljen u onom što jeste i onom što još uvijek nije ne ostaje samo „bez zavičaja“, već (p)ostaje stranac u sopstvenom svijetu, alijas zatočenik instrumentalnog uma postmoderne svijesti. U dubokoj noći postmoderne epohe, čovjek, prema navodima teksta biva porobljen „totalitarnom svijesću kapitalističke ideologije koja je čovjeku amputirala svaku portu autentičnog postojanja i slobodnog mišljenja koje prethodno nije prošlo test i odobrenje liberalne porote“.

U drugom radu pod imenom »*Ideološka ornamentika postmoderne geografije na primjeru Zagreba i Podgorice*« (*Ideological ornamentation of postmodern geography. The case of Zagreb and Podgorica*), a koji je objavljen u naučnom časopisu ANNALES, dr Predrag Živković nam predstavlja rezultate uporednih istraživanja simboličkog preobražaja urbanog teksta i prostora u Zagrebu i Podgorici. Analitička prolegomena situirana je u područje teorije tanatopolitike, tanatosociologije i kulture sjećanja čije episteme autor vješto koristi pri analizi promjena u urabanoj teksturi Zagreba i Podgorice. Osnovni fokus ovog rada je usmjeren na postsocijalistički period, pri čemu su, prema uvidima rukopisa promjene političkog sistema dovele do (pre)oblikovanja kolektivnih identiteta i kolektivne svijesti. U atmosferi naraslog nacionalizma oblikovale su se ne samo do drugačije kulture sjećanja, već, sljedstveno tome krenuo je i snažan proces preimenovanja ulica, trgova, saobraćajnica i ustanova sa ciljem legitimisanja i glorifikovanja novorođenih političkih ideologija. Ovaj tekst otkriva da je urbani prostor Podgorice i Zagreba početkom 90-tih bio polje snažnog sukoba između „okoštale prošlosti“, „ranjive sadašnjosti“ i „trome budućnosti“.

U trećem, jednako zanimljivom i inspirativnom za analizu kao i prva dva rada, pod nazivom »*Evroazija – idejna nužnost ili ideološka privlačnost*« objavljenom u naučnom časopisu *Sociološka luča*, dr Predrag Živković tematski fokus pomjera na analizu savremenih geopolitičkih procesa i međunarodnih odnosa. Oslanjajući se na šire istorijske horizonte sazrijevanja narativa o liberalizmu i kultu demokracije „bezgrešnog“ Zapada, autor nam pruža ne samo kritiku „novog vrloug svijeta“ koju je ispisao „poslednji čovjek“ na „krajnjem istorije“ (Fukujama), već i „skriveno preambule“ ideje o unipolarnom svijetu kojeg je zapadna kultura sa svojim sistemom vrijednosti nastojala nametnuti svim meridijanima globalnog društva. U jednoj municioznoj analizi, dr Predrag Živković raskrinkava zapadni mit o „(samo)izabranosti“ u krojenju šavova unipolarnog svijeta i razvija narativ o multipolarnom ustrojstvu svijeta u čijem središtu se nalazi analiza Evroazije i evroazijstva kao civilizacijske i kulturne protivteže zapadnoj hegemoniji i atlantističkoj supremaciji.

OCJENA STRUČNOG RADA

Uvidom u priloženu dokumentaciju o stručnom radu uočava se kontinuiran i posvećen rad dr Predraga Živkovića u brojnim sociološkim istraživanjima. Iz bogate stručne djelatnosti posebno se ističe djelatnost velikom broju domaćih i međunarodnih naučnih istraživanja i projekata koji su publikovani u naučnim zbornicima i monografijama. Posebno izdvajam studije: *Tranzicijska preobrazba glavnih gradova, Zagreba i Podgorice, kao sustava naselja; Komparativno sociološko istraživanje svojine i preduzetništva u postsocijalističkom periodu 1990 – 2012 god. (Crna Gora - Rusija), Film i identitet (istraživanje društveno-političke upotrebe filma)*. U ovim studijama (kao i u drugim vrijednim studijama) dr Predrag Živković je pored pisanja tematskih cjelina učestvovao u pripremi istraživačkih projekata i u terenskom prikupljanju podataka. Pored navedenog dr Predrag Živković je učestvovao u brojnim naučnim konferencijama na kojima je prezentovao svoje naučne radove. Takođe, dr Predrag Živković se javlja kao recenzent brojnih knjiga

poznatih autora, naučnih monografija i naučnih radova u domaćim naučnim časopisima.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Dr Predrag Živković ima zavidno iskustvo rada u nastavnom procesu, budući da je već osam godina u svojstvu saradnika u nastavi angažovan na studijskom programu za sociologiju - Filozofski fakultet Nikšić. Na studijskom programu za sociologiju dr Predrag Živković izvodi vježbe iz različitih disciplina – od prve godine studija na kojoj drži predavanja iz Uvoda u sociologiju, do završne godine studija na kojoj drži vježbe na nekoliko predmeta. Pored angažmana na studijskom programu za sociologiju, dr Predrag Živković je bio angažovan na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici, gdje je držao časove iz predmeta Urbana sociologija. Zahvaljujući svom stručnom iskustvu i izuzetnim komunikacionim i oraganizacionim vještinama, dr Predrag Živković je bio dugogodišnji sekretar studijskog programa za sociologiju koji je učestvovao i u kreiranju novog Nastavnog programa za taj studijski program. U pedagoškom radu dr Predrag Živković pokazuje veliku posvećenost, stručnost i predusretljivost, kako u radu sa studentima, tako i u odnosima sa kolegama i kolegamicama.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVIMA

Nakon razmatranja bibliografske građe kandidata Predraga Živkovića, zaključujem da je zbirni pregled naučnoistraživačke djelatnosti pravilno bodovan, te na osnovu potvrdnog mišljenja nadležnih instance UCG, tačnije Naučnog odbora, predlažem da se ista usvoji na narednim sjednicama Senata Univerziteta Crne Gore.

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		32		88,5
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		32		88,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu iznesenog uvida o dosadašnjem obrazovanju, naučnoistraživačkom, stručnom i pedagoškom radu može se nedvosmisleno zaključiti da kandidat dr Predrag Živković ispunjava sve potrebne uslove koji su definisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore za izbor u akademsko zvanje *docenta*. Ono što posebno odlikuje dr Predraga Živkovića kao vanredno dobrog kandidata za izbor u zvanje *docenta* jeste njegovo svestrano multidisciplinarno znanje koje se vidljivo očituje u svakom njegovom naučnom radu. Takođe, kandidat posjeduje izuzetno razvijenu sociološku imaginaciju i posve specifičan stil pisanja naučnih radova koji otkriva ne samo analitičnost i naučnu kompetentnost kandidata, već i njegovu filozofsko-književnu darovitost što u krajnjim impresijama čitalaca njegovih radova ostavlja dubok utisak da se radi svestranom intelektualcu mlađe generacije i, nadasve, talentovanom i perspektivnom sociologu.

Sljedstveno navedenom, predlažem Senatu Univerziteta Crne Gore da kandidata dr Predraga Živkovića izaberu u zvanje *docenta* za oblast *Opšte sociologije sa metodologijom socioloških istraživanja*.

RECENZENTKINJA
Prof. dr Lidija Vujačić

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Na osnovu Odluke Senata Univerziteta Crne Gore broj: 03-532/1-1, koja proishodi iz čl. 32 stav 1 tačka 10 i člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG br. 337/15 i 447/18) i člana 5 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja (Bilten UCG br. 329/14), imenovan sam za člana Komisije (recenzenta) za razmatranje konkursne dokumentacije. Na konkursu Univerziteta Crne Gore koji je objavljen u dnevnim novinama „Pobjeda“, dana 24. 02. 2021. godine, za izbor u akademsko zvanje za predmetnu oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu, Univerziteta Crne Gore, prijavio se dr Predrag Živković.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidat dr Predrag Živković, rođen 21.03.1984. godine u Nikšiću, osnovne studije sociologije završio je 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Magistrirao je 2010. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću pod mentorstvom prof. dr Ratka R. Božovića na temu „Oblici potrošačkih tendencija u kulturi Crne Gore“. Doktorske studije je pohađao i završio na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 2016. godine. Doktorsku disertaciju na temu: „Teorijski pristupi fenomenu globalizacije u savremenoj sociološkoj teoriji“ odbranio je 2016. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću pod mentorstvom prof. dr Slobodana Vukičevića. Shodno navedenom, konstatujem da je kandidat dr Predrag Živković ispunio sve uslove potrebne za izbor u akademsko zvanje docenta u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju kandidata dr Predraga Živkovića i analizom priloženih radova, može se konstatovati da kandidata odlikuje kontinuiran i konzistentan naučno-istraživački rad. Kandidat posjeduje izražen multinaučan i multidisciplinarni potencijal. Pored Sociologije kao matičnog naučnog polja (te užim naučnim oblastima kao što su Sociologija politike, Sociologija međunarodnih odnosa i Sociologija kulture), kandidat suvereno vlada i naučnim poljima Filozofije i Politikologije (konkretnije užom naučnom oblašću Politička filozofija) te naučnim poljem Geopolitika o čemu svjedoči i činjenica da je kao stipendista specijalističkih doktorskih studija, ljetnji semestar 2013. godine proveo na Sociološkom fakultetu Moskovskog državnog univerziteta Lomonosov, usavršavajući se iz oblasti geopolitike i sociologije međunarodnih odnosa pod mentorstvom čuvenog prof. dr Aleksandra Geljevića Dugina. Kandidat dr Predrag Živković posjeduje bogatu bibliografiju koja uključuje preko trideset članaka objavljenih u kategorizovanim naučnim časopisima sa recenzijom međunarodnog i nacionalnog značaja, u kategorizovanim Zbornicima radova sa recenzijom sa naučnih skupova međunarodnog i nacionalnog značaja te u kategorizovanim Zbornicima radova i Monografijama sa recenzijom koje predstavljaju rezultate naučno-istraživačkih projekata međunarodnog i nacionalnog značaja.

U članku pod nazivom: „Drvo divlje kruške ili drvo pobožnih strasti“ autor daje multinaučnu i multidisciplinarnu analizu filma „Drvo divlje kruške“, turskog autora Nuri Bilge Džejlana sa posebnim akcentom na dekonstrukciju moderne politike identiteta. Članak je kategorizovan kao Originalni naučni rad, UDK 141.4.78:7.038.6; DOI 10.7251/FII2101053Z i objavljen u Zborniku radova sa recenzijom pod nazivom „Film i identitet“, Banja Luka: Fakultet političkih nauka, 2021, str. 53-79. Naučna publikacija „Film i identitet“ predstavlja rezultat međunarodnog naučnoistraživačkog projekta pod nazivom „Banjalučki filmski kamp - Film i identitet (Istraživanje društveno-političke upotrebe filma)“, koji je realizovan u periodu od 2018. do 2021. godine. Nosilac projekta je Fakultet političkih nauka Univerziteta u Banjoj Luci. Projekat je finansiralo Ministarstvo za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Republike Srpske, broj rješenja: 19/6-020/961-12/18. Projekat je usaglašen s Rezolucijom evropskog parlamenta o ulozi međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti i obrazovanja u promociji temeljnih vrijednosti EU, Farskom deklaracijom o strategiji Vijeća Evrope za međukulturni dijalog, Strategijom za međunarodne kulturne odnose Evropske komisije, Agendom UN-a za održivi razvoj do 2030. Projekat je u funkciji razvoja aktivne publike i kulturne

pismenosti u zajednici te je u tom smislu povezan s trećim ciljem Strategije razvoja kulture Republike Srpske 2017-2022. Dr Predrag Živković je u svojstvu saradnika na projektu uspješno i zapaženo učestvovao u realizaciji ovoog međunarodnog naučnoistraživačkog projekta.

Članak pod nazivom: „Geopolitika otpora“ predstavlja saopštenje sa Međunarodne naučne konferencije pod nazivom: „Globalizam naspram nacionalizma“ održane 02-03.11.2017. godine u Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti. Članak je objavljen u kategorizovanom Zborniku radova sa međunarodnog naučnog skupa sa recenzijom pod nazivom „Globalizam naspram nacionalizma“. Vol. 2., broji 146, 2018. god. str. 87-103. U članku autor daje kritiku savremenih geopolitičkih tokova polazeći od pojave novih političkih ideologija koje su zasnovane na mitološkim narativima i koje predstavljaju nove arhetipove u međunarodnim odnosima.

Članak pod nazivom: „Mit o Zapadnoj imperiji“ kategorizovan je kao Originalan naučni rad, UDK 341.018 i objavljen u kategorizovanom naučnom časopisu međunarodnog značaja sa recenzijom Sociološka luča, Vol. XII, br. 1, Nikšić, 2018, str. 39-47. U članku autor ukazuje na potrebu primjene novog terminološkog poretka i tumačenju savremenih međunarodnih odnosa. Revidiranje ustaljenih pojmovnih paradigmi imperije i super sile neophodno je kako iz teorijskih tako i povijesnih razloga, budući da je savremeni geopolitički trenutak obilježen obnovom nekih starijih alternativnih filozofskih narativa na kojima koncepti multipolarne globalizacije grade svoj autentični otpor liberalnom totalitarizmu.

OCJENA STRUČNOG RADA

Na osnovu priložene dokumentacije moguće je konstatovati da se kandidat dr Predrag Živković aktivno bavi stručnim sociološkim istraživanjima što pokazuje njegovo učešće u realizaciji mnoštva nacionalnih i međunarodnih naučnih projekata, studija, monografija, radova te učešća na naučnim skupovima, tribinama i simposiumima. Od posebnog značaja je učešće u projektu „GLOBE“ (Global Leadership and Organizational Behavior Effectiveness) u kojem je učestvovao kao stručni saradnik u terenskom istraživanju. Potrebno je istaći da je u prethodnom periodu kandidat bio aktivan i u rezenziranju većeg broja naučnih monografija, članaka u Zbornicima radova te članaka u naučnim časopisima.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidat dr Predrag Živković je započeo svoj pedagoški rad 2013. godine kao saradnik u nastavi na Studijskom programu sociologija, Filozofski fakultet Nikšić, Univerzitet Crne Gore. U proteklom periodu bio je angažovan na izvodenju vježbi iz predmeta Uvoda u sociologiju I i II, Sociologije rada i organizacija, Sociologije politike, Sociologije crnogorskog društva, Društvenih promjena i razvoja u Crnoj Gori i Sociologije globalizacije na Studijskom programu za Sociologiju, Filozofskog fakulteta u Nikšiću na Univerzitetu Crne Gore, kao i na predmetnoj disciplini Urbana sociologija na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici. U pedagoškom radu kolega Živković je pokazao visok stepen odgovornosti, posvećenosti, etičnosti i stručnosti u radu sa studentima.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVIMA

Razmatranjem klasifikacione bibliografije dr Predraga Živkovića koja je na osnovu mišljenja Naučnog odbora UCG u skladu sa članom 4 stava 7 Pravila postupka izbora u akademska i naučna zvanja, dajem saglasnost u pogledu objektivnog bodovanja bibliografskih referenci kandidata.

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		32		88,5
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		32		88,5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

REFERAT

Detaljnou analizom postignutog obrazovanja, naučno-istraživačkog rada, pedagoškog rada te stručnog rada kandidata dr Predraga Živkovića, može se zaključiti da kandidat posjeduje odgovarajući stepen obrazovanja, odgovarajuće naučno-istraživačke rezultate te odgovarajuće pedagoške i stručne kvalitete i sposobnosti neophodne za zvanje i oblast istraživanja u koje se bira. Na osnovu neposrednog uvida u priloženu biografiju kandidata, sadržaj dostavljenih naučnih publikacija te dokaze o dosadašnjem pedagoškom i stručnom angažovanju, smatram da je dr Predrag Živković jedinstven kandidat sa enciklopedijskim obrazovanjem, izuzetnim naučno-istraživačkim rezultatima te pedagoškim i stručnim sposobnostima. Kandidat dr Predrag Živković ispunjava sve potrebne uslove za izbor u akademsko zvanje docenta u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje Univerziteta Crne Gore.. Dosadašnja obrazovna pregnuća, naučno-istraživački rezultati te pedagoški i stručni angažman nedvosmisleno pokazuju da se radi o izvanrednom kandidatu koji će nesumnjivo dati doprinos unapređenju naučno-istraživačkog i pedagoškog rada ali i razvoju studijskog programa i fakulteta u cjelini. Imajući u vidu navedeno, sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta u Nikšiću i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Predraga Živkovića **izaberu u zvanje docenta** u naučnom polju Sociologija, uža naučna oblast Opšta Sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja, na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, Univerziteta Crne Gore.

RECENZENT
Prof. dr Nemanja Đukić

Za izbor u akademsko zvanje za oblast: **Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja** na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 24. 02. 2021. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR NATAŠA KRIVOKAPIĆ**.

BIOGRAFIJA

Nataša Krivokapić je rođena 01.09.1970. godine u Nikšiću gdje je završila osnovnu i srednju školu. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na Odsjeku za sociologiju gdje je završila magistarske studije sa temom „Teorijski pristupi slobodnom vremenu u jugoslovenskoj sociologiji“ a potom i doktorske studije sa temom „Sociološko istraživanje uticaja štampanih medija na demokratizaciju društva“. Na Filozofskom fakultetu u Nikšiću je angažovana na predmetima: Uvod u metodologiju socioloških istraživanja, Kvantitativne metode istraživanja, Kvalitativne metode istraživanja, Sociologija turizma i Sociologija svakodnevnog života. Na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo od 2017-2019 je bila angažovana za izvođenje predmeta Sociologija turizma.

Ostvarila je niz studijskih boravaka u inostranstvu, među kojima su: četvoromjesečni boravak 2002. godine na Univerzitetu u Tromsu – Norveška, petomjesečni boravak na Univerzitetu Berkli u Kaliforniji – SAD, 2009. godine, JFDP program; jednosemestralni boravak na Sociološkom fakultetu u Moskvi Univerziteta Lomonosov - Rusija, 2013. godine. Bila je učesnik više ljetnjih i zimskih škola, kao što su: Ljetnja škola u Ohridu - Makedonija, 2002. godine, ljetnja škola 2007. godine na Univerzitetu u Oslu- Norveška, zimska škola u 2013. u Novoj Gorici i ljetnja škola u Nijmegenu, Holandija 2017. godine.

Tokom svog dosadašnjeg rada bila je učesnik velikog broja međunarodnih projekata kao kordinator, predavač, istraživač, ekspert i sl. Od 2012. godine je urednica naučnog časopisa za sociologiju, socijalnu antropologiju i socijalnu psihologiju Sociološka luča. Tokom 2019. godine je izabrana za člana Odbora za društvene nauke CANU a zatim i za predsjednicu Mediteranske asocijacije za Sociologiju turizma. Jedan je od pokretača i organizatora MA Studije roda na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Tečno govori engleski, italijanski i ruski.

PREGLED RADOVA I BODOVA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Autorske naučne monografije			
M3 Monografija nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Krivokapić, Nataša (2008), <i>Teorijski pristupi slobodnom vremenu</i> , Institut za sociologiju i Filozofski fakultet u Nikšiću, Nikšić. ISBN 978-9940-536-04-6	4	4
M4 Poglavlje u monografiji nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Krivokapić, Nataša (2009), Rodni balans – jednaka prava za jednako učešće (primjer nordijskih zemalja), u <i>Rod identitet i kultura</i> , S. Zečević i N. Krivokapić, (ur.) Filozofski fakultet, Nikšić. Str. 41-51 ISBN 978-86-7798-040-5	2	2
Radovi u naučnim časopisima			
Q2 Rad u eminentnom međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 50% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Кривокапић Наташа (2020) Устойчивость авторитарных ценностей при переходе к новому социальному порядку (на примере Черногории), Социологические исследования. 2020. № 9. С. 146-155. DOI: 10.31857/S013216250009900-3</i>	12	12
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama,)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Черанич Горан, Кривокапић Наташа и Живкович Предраг (2014). <i>Качества предпринимателей в Черногории. Социологические исследования (Sotsiologicheskie issledovanija)</i> . No 12/2014. С. 59-64. DOI: 10.31857/S013216250009900-3	6	3
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	Pavić, Željko., Krivokapić, Nataša (2020) Humour and Ex-Yugoslav nations: Is there any truth in the stereotypes?, <i>The European Journal for Humour Research</i> , Vol. 8. No 1., str. 112-129, SCOPUS DOI: 10.7592/EJHR2020.8.1.pavic	4	2
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Krivokapić, Nataša , Borislav, Đukanović (2019), Demokratija kao supstrat globalizacije, <i>Glasnik odjeljenja društvenih nauka</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Knj. 24, str 152-163. ISSN 0350-5472; UDK 321.7 (100)	2	2
2.	Krivokapić, Nataša (2018), Democracy in Modern Age, <i>Sociološka luča</i> , god. XII, br. 1. str. 32- 38. ISSN 1800-6167; UDK 321.7	2	2
3.	Krivokapić, Nataša (2017), Oblici i koncepti demokratije, <i>Sociološka luča</i> , god. XI, br. 2. str. 90- 96. ISSN 1800-6167; UDK 321.7	2	2
4.	Krivokapić, Nataša (2016), Demokratija – definisanje i karakteristike, <i>Sociološka luča</i> , god. X, br. 2. str. 30- 44. ISSN 1800-6167; UDK 321.7	2	2
5.	Krivokapić, Nataša (2015), Kvantitativna analiza stavova prema odgovornosti/ funkcionisanju crnogorske države, <i>Sociološka luča</i> , god. IX, br. 1. str. 27-41. ISSN 1800-6167;	2	2
6.	Krivokapić, Nataša (2015), Uloga medija u demokratskom društvu, <i>Teme</i> . Vol XXIX, No 3, str: 997-1012; UDK 316.774:316.46.058.2	2	2
7.	Кривокапич, Наташа (2015) Демократия, демократизация и транзиция, <i>Вестник Московского Университета</i> , No 2, Серия 18. str: 192-201	2	2
8.	Krivokapić, Nataša (2014) , Svijet komunikacije: Javnost, javno mnjenje i efekti medija, <i>Medijski dijalozi</i> , časopis za istraživanje medija i društva, godina VII, br. 20, Novembar, str. 129-142. ISSN 1800-7074; UDK: 316.774.3:321.7	2	2
9.	Krivokapić, Nataša (2014), Principi demokratije kao stubovi savremenog demokratskog društva, <i>Sociološka luča</i> , god. VIII br. 2. str. 25-37. ISSN 1800-6167;	2	2
10.	Krivokapić, Nataša (2008) Slobodno vrijeme i masovna i potrošačka kultura, <i>Sociološka luča</i> , broj 2, Nikšić, str: 62-79. ISSN 1800-6167;	2	2
11.	Krivokapić, Nataša (2007), Poimanje slobodnog vremena u savremenom društvu do 80-ih godina XX vijeka, <i>Sociološka luča</i> , broj 2, Nikšić, str: 82-99 ISSN 1800-6167;	2	2
Radovi na naučnim konferencijama			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Krivokapić, Nataša (2019) Slobodni mediji kao jedan od stubova demokratije, Međunarodna konferencija , <i>Mediji i medijska kultura- europski realiteti</i> , Odjel za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, Osijek, Hrvatska, Str 183-192, ISBN 978-953-8181-17-7	2	2
2.	Krivokapić, Nataša (2018), Izgradnja demokratskog identiteta u oblasti vladavine prava (primjer Crne Gore), <i>Globalizacija i regionalni identitet</i> , Hrvatsko agroekonomsko društvo (HAED) i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Str.115-123, ISBN 987-953-314-111-4	2	2
3.	Кривокапич, Наташа (2018), Human Rights and Freedoms in Democratic Transition, Сорокинские чтения, <i>Социальная несправедливость в социологическом измерении: вызовы современного мира</i> , XII Международная научная конференция, Московский государственный университет имени М.В.Ломоносова, Социологический факультет, Москва, Россия. С. 275-277, ISBN 978-5-317-05809-8	2	2
4.	Кривокапич, Наташа (2017), Media and Society, <i>Проблемы моделирования социальных процессов: Россия и страны атр</i> , III Всероссийская научно - практическая конференция с международным участием, Владивосток, Россия. С. 298-299, ISBN 978-5-7444-4176-0	2	2
K4 Saopštenje na međunarodnom naučnom skupu (štampano u izvodu)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Krivokapić, Nataša , (2019), Slow Tourism in Montenegrin rural areas, IX Internacionalna AssMed conference , <i>Slow and Fast Tourism: travellers, local communities, territories, experiences</i> , Kotor, 4-5 October, 2019.	0.5	0.5
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R4 Uredništvo u nacionalnom naučnom časopisu (na godišnjem nivou)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Urednica časopisa za sociologiju, socijalnu antropologiju, socijalnu demografiju i socijalnu psihologiju <i>Sociološka luča</i> od 2012. godine. http://www.socioloskaluca.ac.me/index.htm	2	2
R6 Uređivanje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Rod identitet i kultura</i> (2010), Svetlana, Zečević, Krivokapić, Nataša (ur.), Filozofski fakultet, Nikšić	2	1
2.	<i>Rodna ravnopravnost i zdravlje žena u Crnoj Gori</i> (2009), Jelena Radulović i Agima Ljaljević, Nataša Krivokapić (ur.), Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet Nikšić	2	2
R8 Recenziranje monografije nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Ceranić, Goran (2011), Sociološka analiza svojinske transformacije u postsocijalističkoj Crnoj Gori (1989-2000) ISBN 978-86-7798-055.9	1	1

R12 Recenziranje radova objavljenih u ostalim časopisima		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Sociološka luča, ISSN 1800-6167, 15 radova	0.2 x15	7.5
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Next Steps in Securing the Sustainability of the European Social Survey, European Research Infrastructure Consortium (ESS-SUSTAIN-2)' — HORIZON 2020 ESS-SUSTAIN – 2", (jun-december 2020)	4	4
2.	Član Upravnog odbora COST akcije Culture of Victimology: Understanding process of victimisation across Europe https://www.cost.eu/actions/CA18121/#tabs Name:management-committee	4	4
3.	Preparing future teachers in the Western Balkans: Educating for Democracy and Human Rights", Council of Europe (2019-2021)	4	4
4.	Član Upravnog odbora COST akcije »Measuring homelessness in Europe« https://www.cost.eu/actions/CA15218/#tabs Name:management-committee	4	4
5.	Član Upravnog odbora COST akcije CA 18205 »Worlds of Related Coercion in work« (WORCK) https://www.worck.eu/people/management-committee/	4	4
6.	Član Upravnog odbora COST akcije CA 18137 European Middle-Class Mass Housing (MCMH) https://www.cost.eu/actions/CA18137/#tabs Name:management-committee	4	4
7.	Član Upravnog odbora COST akcije CA17132 European network for argumentation and public policy analysis (APPLY) https://www.cost.eu/actions/CA17132/#tabs Name:management-committee	4	4
8.	„Travel pass to democracy: Supporting Teachers in Preparing student for active citizenship“ „Council of Europe(Crna Gora- UNESCO katedra za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava, Hrvatska, Mađarska i Rumunija) (2013-2014)	4	4
9.	Making migrations work for development, MMWD, IPA projekat, project code SEE/C/0007/4.2/X , (May 2012-October 2014)	4	4
10.	South East European Social Survey Project SEESSP, Intenzivni program za analizu društvenih podataka u Jugo-Istočnoj Evropi, Univerzitet u Tromsu - Norveška (2003-2004)	4	4
I 9 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Indeks transparentnosti lokalnih samouprava, NVO Agencija za lokalnu demokratiju i Fond za aktivno građanstvo. (2018)	2	2
2.	Climate Change Adaptation in Trans-boundary Flood Risk Management for the Western Balkans, GIZ Germany i Institut za sociologiju i psihologiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću. (2017-2018)	2	2
3.	Monitoring medijskih sadržaja namijenjenih srednjoškolskoj populaciji, NVO Kuća i Institut za sociologiju i psihologiju, Filozofskog fakulteta u Nikšiću. (2017)	2	2
4.	WeLCOMeS – Welfare innovation at the local level in the favour of cohesion (Montenegro&Subotica), NVO Agencija za lokalnu demokratiju, Oština Monfalkone, Italija i ALD Subotica. (2016)	2	2
5.	Partners' Meeting and Partners Search 2010, NVO Agencija za lokalnu demokratiju i Asocijacija agencija za lokalnu demokratiju - ALDA. (2010)	2	2
6.	Demokratizacija, prekogranična saradnja i civilno društvo, NVO Agencija za lokalnu demokratiju (2002-2006)	2	2
I 10 Rukovođenje međunarodnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	<i>Determinante i posledice demokratskih vrijednosti i ponašanja: komparativna analiza mladih u Crnoj Gori i Sloveniji.</i> Biletarelni projekat Univerzitet Crne Gore i Univerzitet u Mariboru. Rukovodilac Nataša Krivokapić. (1. januara 2021. do 31. decembra 2022. godine)	6	6
2.	<i>Rod, nasilje i demokratija na Zapadnom Balkanu,</i> Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore i Univerzitet u Oslu. Rukovodilac Nataša Krivokapić. (2006-2009)	6	6
3.	<i>Međunarodna ljetnja škole za studije roda ANTIVARI,</i> Bar, Filozofski fakultet u Nikšiću i Centar za ženske studije Univerziteta u Oslu, Norveška. Rukovodilac Nataša Krivokapić. (2006)	6	6
4.	<i>Ženske studije,</i> Filozofski fakultet i Centar za ženske studije i istraživanje roda Univerziteta u Oslu. Rukovodilac Nataša Krivokapić (2004-2005)	6	6
I 11 Rukovođenje nacionalnim projektom		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Rukovodilac projekta <i>Istraživanje beskućništva u Crnoj Gori,</i> finansiran od Ministarstva nauke Crne Gore (2020-2022)	3	3

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		47		146
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		47		146

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore 03-534/1-1 od 07.04. 2021. godine izabran sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje Nataše Krivokapić za predmet *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na osnovu podnesene konkursne dokumentacije i detaljnog uvida u radove prijavljene kandidatkinje podnosim slijedeći izvještaj:

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu uvida u priloženi konkursni materijal može se zaključiti da je dr Nataša Krivokapić priložila dokumentaciju koja u potpunosti odgovara propisanim uslovima i kriterijumima. Kandidatkinja dr Nataša Krivokapić magistrirala na Katedri za sociologiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću odbranivši magistarski rad na temu "Teorijski pristup slobodnom vremenu u jugoslovenskoj sociologiji" a takođe je na istom Fakultetu odbranila i doktorsku disertaciju na temu: „Sociološko istraživanje mesta i uloge štampanih medija u demokratizaciji crnogorskog društva“. Oba rada članovi komisija su veoma visoko ocijenjeni.

U skladu sa navedenim, a saglasno Statutu Univerziteta Crne Gore, mjerilima za izbor u akademsko i naučna zvanja i Zakonu o visokom obrazovanju, **dr Nataša Krivokapić ispunjava sve formalno-pravne uslove za izbor u akademsko zvanje po raspisanom konkursu.**

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

U skladu sa osnovnom oblašću – metodologijom socioloških istraživanja dr Nataša Krivokapić je u posljednje dvije decenije učestvovala u brojnim sociološkim istraživanjima, što je vidljivo ne samo iz bibliografije objavljenih radova koju je priložila, nego i iz učešća u nizu važnih empirijskih međunarodnih istraživanja.

Dvije su osnovne karakteristike njenog naučnoistraživačkog rada: raznovrsnost i temeljnost. Izbor tematskih područja istraživanja je vrlo širok, ali i izbor istraživačkih metoda i tehnika. Za sociološkog metodologa i jedno i drugo je posebno važno jer pokazuje da kandidatkinja posjeduje temeljna znanja iz nekoliko socioloških disciplina i opšte sociologije, a takođe i dobro poznavanje različitih istraživačkih pristupa. Bez temeljnih teorijskih znanja, vezanih za opštu i posebne sociologije, nije moguć adekvatan izbor i primjena odgovarajućih istraživačkih metoda, što Natašu Krivokapić odvaja od jednog dosta šarolikog skupa sociologa - istraživača koji su u svojim istraživanjima manjim, a češće većim dijelom izgubili vezu između teorijskih premisa i istraživačkih rezultata, najčešće zato što usled nedovoljnog teorijskog poznavanja istraživanog problema nisu u stanju da operacionalizuju relevantne teorijske stavove u empirijskim analizama. Kao „kompenzaciju“ obično nude primjenu različitih multivarijantnih statističkih metoda kojima najčešće prikriju jazu, nekompatibilnost i nepovezanost između teorijskog dijela istraživanog problema sa dobijenim rezultatima, što nije slučaj sa kandidatkinjom dr Natašom Krivokapić.

Sasvim je očekivano da je temeljna teorijska edukacija podrazumijevala i temeljnu metodološku edukaciju, tako da kandidatkinja suvereno vlada različitim istraživačkim metodama i tehnikama, gdje bih posebno naglasio njeno izvrsno poznavanje kvalitativnih istraživačkih metoda, koje su neopravdano zapostavljene u sociološkim istraživanjima i kod nas i u svijetu.

Od tri rada kandidatkinje, na koje posebno želim da ukážem, prvi je „Teorijski pristup slobodnom vremenu (sa posebnim osvrtom na jugoslovensku sociologiju“. Najprije treba reći da u skladu sa sistematičnošću i temeljnošću, kandidatkinja je teorijsku analizu proširila znatno izvan teorijskog fokusa jugoslovenskih sociologa (R.Božović, B.Despot, T. Martinić, A. Todorović, F. Bodrogrvari, Š. Elaković) i na vodeće inostrane teoretičare (Ž.Dimadžije, Ž. Fridman, A. Lefevr, A. Turen, A. Heler, T. Veblen, A.Kolakovska i dr.). Kritički analizirajući različite pojmove, posebno one sa kojima se slobodno vrijeme miješa ili poistovjećuje kao što je pojam dokolice, autorka razvija dosta originalnu teorijsku – pojamovnu šemu, koja predstavlja okosnicu za jednu sociologiju slobodnog vremena. Knjiga je tako strukturisana da pruža mogućnost za zasnivanje sociologije slobodnog vremena. Pored prvog obimnog dijela, u kome se razmatraju različita teorijsko-pojmovna određenja slobodnog vremena i razgraničenja prema srodnim pojmovima, ostali djelovi

obuhvataju sve druge bitne aspekte: slobodno vrijeme naspram radnog vremena, savremena civilizacija i mjesto slobodnog vremena u njoj, slobodno vrijeme za zadovoljavanje i razvijanje ljudskih potreba, raznovrsnost aktivnosti u slobodnom vremenu, popunjenost slobodnog vremena masovnom i potrošačkom kulturom. Kroz sva ova poglavlja jasno se ocrtava humanistička nota Frankfurtskog kruga i njima bliskih mislilaca, koji čini osnovu za opis svih oblika otuđenja čoveka u savremenim društvima i njegove podvojenosti u njima, podvojenosti unutar same ličnosti, ali i podvojenosti čoveka i njegovog društvenog okruženja. Ta dominantna linija analize čini ovu knjigu posebno zanimljivom među našim mladim naučnicima koji su se bavili ovom temom.

Drugi rad "Otpornost autoritarnih vrijednosti u prelazu ka novom društvenom poretku (Primjer Crne Gore) sadrži sve ključne karakteristike autoritarnog istraživačkog pristupa. Posle temeljne analize definicija i uzroka autoritarnosti različitih naučnika, autorka na osnovu empirijskih istraživanja ističe da su autoritarne vrijednosne orijentacije ostale dominantne u vrijednosnoj strukturi crnogorskog društva. Nalazi da se slične vrijednosne orijentacije uočavaju i u drugim društvima u okruženju, posebno u Srbiji. Po mišljenju autorka, koje dijeli sa brojnim istraživačima autoritarnih vrijednosnih obrazaca sa područja bivše Jugoslavije, u održanju autoritarnih vrijednosnih obrazaca posebno je važno tradicionalno patrijahalno ustrojstvo ovih društava, ali i kolektivistički socijalistički obrasci, koji su djelovali sinergično sa znatno dužim patrijahalnim nasljedem. Nacionalizam, koji je bio odgovor na sukobe i krizu tokom posljednje decenije 20. veka, ojačao je sve autoritarne vrijednosne orijentacije, dovodeći do retraditionalizacije. Svi ti procesi bili su u dubokoj suprotnosti sa novopropklamovanim individualističkim vrijednosnim orijentacijama, u čijem središtu su ostvarenje pravne države, demokratskog ustrojstva društva, ljudskih prava, slobodnog tržišta, slobodnog kretanja robe i kapitala i dr. To što je u Crnoj Gori, i po širini i po dubini, autoritarnost u različitim vremenskim tačkama tokom posljednje tri decenije relativno najmanje smanjena, uslovljeno je i činjenicom najdužeg ostanaka na vlasti jedne političke garniture koja je suprotno zvaničnim proklamacijama o pravnoj državi i građanskom društvu u stvarnom životu upražnjavala autoritarne i nacionalističke obrasce vladanja.

Treći rad „Uloga štampanih medija u demokratskom društvu“ predstavlja kritičko - revijalni pregled brojnih inostranih i domaćih stanovišta o ovom problemu. Autorka polazi od opšteprihvaćenog stanovišta da mediji u savremenim društvima imaju ključnu ulogu u ostvarenju predstavničke demokratije. Pretpostavka za to je dobro i blagovremeno informisani građanin, što je takođe važno za cjelovito ostvarenje prava na slobodno mišljenje i izražavanje. Autorka najprije razmatra uloge medija u ostvarenju ovog cilja u razvijenim demokratskim društvima (naročito u SAD) i mehanizme koje koriste da bi te demokratske ideale postigla. Umjesto toga, u neoliberalnim kapitalističkim društvima, mediji su u funkciji promocije krupnog biznisa: postaju roba kao i svaka druga na tržištu i njihova je primarna funkcija ostvarenje profita. Pod maskom očuvanja demokratskih vrijednosti i opštih društvenih interesa politička oligarhija nastoji da realizuje svoje partikularne interese. Najinstruktivniji dio rada su analize tih vrlo suptilnih mehanizama kontrole medija kako bi djelovali u skladu sa interesima države i krupnog biznisa. To je je još izrazitije u tranzicionim socijalističkim društvima u kojima su ove protivurječnosti još naglašenije. Da bi zadržale svoje pozicije i prigrabile političku i ekonomsku moć iz jednopartijskog socijalističkog perioda, političke elite monopolišu medije, manipulišu sa njima. Iako deklarativno ističu demokratiju, slobodno tržište i ljudska prava kao oktroisane vrijednosne obrasce novog kapitalističkog društva u stvarnosti monopolišu i kontrolišu medije na svim nivoima, često istim ili sličnim mehanizmima iz ranijeg sistema. U čemu autorka vidi rešenje iz ovog začaranog kruga manipulacija krupnog biznisa i političkih elita? Vidi ga u jačanju javnosti medijskog rada u svim aspektima, prije svega u organizaciji rada javnih servisa u funkciji ostvarenja izvornih demokratskih principa, ljudskih sloboda i prava. Taj put je krivudav, dug i neizvjestan, čega je u velikoj mjeri svjesna autorka ovog veoma instruktivnog rada.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Dr Nataša Krivokapić je ostvarila niz studijskih boravaka u inostranstvu, među kojima su: četvoromjesečni boravak 2002. godine na Univerzitetu u Tromsu – Norveška, petomjesečni boravak na Univerzitetu Berkli u Kaliforniji – SAD, 2009. godine, JFDP program; jednosemestralni boravak na Sociološkom fakultetu u Moskvi Univerziteta Lomonosov - Rusija, 2013. godine. Bila je učesnik više ljetnjih i zimskih škola, kao što su: Ljetnja škola u

Ohridu - Makedonija, 2002. godine, ljetnja škola 2007. godine na Univerzitetu u Oslu- Norveška, zimska škola u 2013. u Novoj Gorici i ljetnja škola u Nijmegenu, Holandija 2017. godine. Tokom svog dosadašnjeg rada bila je učesnik velikog broja međunarodnih projekata kao kordinator, predavač, istraživač, ekspert i sl. Od 2012. godine je urednica naučnog časopisa za sociologiju, socijalnu antropologiju i socijalnu psihologiju Sociološka luča. Tokom 2019. godine je izabrana za člana Odbora za društvene nauke CANU a zatim i za predsjednicu Mediteranske asocijacije za Sociologiju turizma. Jedan je od pokretača i organizatora MA Studije roda na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Tečno govori engleski, italijanski i ruski.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kandidatkinja dr Nataša Krivokapić je angažovana na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na predmetima: Uvod u metodologiju socioloških istraživanja, Kvantitativne metode istraživanja, Kvalitativne metode istraživanja, Sociologija turizma i Sociologija svakodnevnog života. Svoje iskustvo u nastavi je proširila angažmanom na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo od 2017-2019 gdje je bila zadužena za izvođenje nastave iz predmeta Sociologija turizma. Posvećena je radu sa studentima kojima uspješno prenosi svoja znanja i sa kojima obavlja praktične aktivnosti iz oblasti socioloških istraživanja.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		47		146
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		47		146

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu kratkog osvrta o dosadašnjem formalnom obrazovanju, naučno-istraživačkoj djelatnosti, te stručnom i pedagoškom radu može se zaključiti da kandidatkinja dr Nataša Krivokapić ispunjava sve potrebne uslove iz važećih pravnih akata Univerziteta Crne Gore koji propisuju pravila za izbor u akademsko zvanje. Stoga mi predstavlja veliko zadovoljstvo i čast da predložim Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Natašu Krivokapić **izaberu u zvanje docenta** za oblast Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja.

RECENZENT

Akademik prof. dr Borislav Đukanović
Redovni profesor u penziji
Filozofski fakultet u Nikšiću
Univerzitet Crne Gore

IZVEŠTAJ RECENZENTA

I OCENA USLOVA

za izbor u akademsko zvanje za predmetnu oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, a na osnovu konkursa raspisanog u dnevnom listu Pobjeda 24. 02. 2021. godine,

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu pregleda materijala, koji mi je kao članu Komisije za ocenu konkursne dokumentacije i pisanje izveštaja za izbor u akademsko zvanje dostavljen shodno odluci Senata Univerziteta Crne Gore, može se zaključiti da je dr Nataša Krivokapić priložila dokumentaciju koja u potpunosti odgovara uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje docenta. Iz priložene biografije kandidata može se videti da je dr Nataša Krivokapić diplomirala na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na Odseku za sociologiju gde je završila magistarske studije sa temom *Teorijski pristupi slobodnom*

vremenu u jugoslovenskoj sociologiji a na istom fakultetu je stekla zvanje doktora nauka odbranivši temu *Sociološko istraživanje uticaja štampanih medija na demokratizaciju crnogorskog društva*. Na osnovu dokaza o stečenim obrazovnim kvalifikacijama konstatujem da je dr Nataša Krivokapić ispunila sve uslove u pogledu stepena obrazovanja koji su predviđeni Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Uvid u bibliografiju dr Nataše Krivokapić pokazuje da se radi o bogatom naučno-istraživačkom opusu u okviru kojeg je kandidatkinja pokazala da je ozbiljno posvećena naučno – istraživačkom radu. U svom dosadašnjem radu ona je objavila preko 20 naučnih radova, među kojima je jedna monografija, zatim poglavlje u monografiji, dva rada u časopisima koji se nalaze na SSCI listi, kao i veliki broj radova u međunarodnim i domaćim časopisima i radova na međunarodnim konferencijama. Oblasti koje dominiraju u bibliografskim jedinicama kandidatkinje su: proces demokratizacije, mediji, kultura, sociologija slobodnog vremena i rodne studije. Radovi dr Nataše Krivokapić ukazuju na zrelost metodološkog znanja, nesumnjiv kritičko-analički odnos prema istraživanim problemima, stručnost u sprovođenju naučnih istraživanja kao i vladanje istraživačkim metodama i tehnikama na čijim rezultatima počiva veliki deo njenih naučnih radova.

Plodonosan teorijsko-analički pristup kandidatkinja je pokazala u svojoj monografiji *Teorijski pristupi slobodnom vremenu*. Ovom monografijom, koja obuhvata šest poglavlja, ostvaruje se svojevrsan teorijsko-metodološki uvid u različita teorijska shvatanja slobodnog vremena u evropskoj i jugoslovenskoj sociologiji. Nastanak ideje o slobodnom vremenu i savremena tumačenja, povezanost sa radnim vremenom, uloga slobodnog vremena u razvijanju i zadovoljavanju ljudskih potreba, odnos slobodnog vremena i okolice, raznovrsnost aktivnosti u slobodnom vremenu, kao i odnos i mesto slobodnog vremena u masovnoj i potrošačkoj kulturi, neke su od dobro odabranih problemskih oblasti koje su veoma temeljno i analitički razrađene u ovoj za jugoslovenske prostore jedinstvenoj monografiji. Ovom monografijom, fenomenu slobodnog vremena kandidatkinja je prišla na sistematičan način pružajući naučnu argumentaciju kojom se ukazuje na sve vidljiviju činjenicu da je slobodno vreme, naročito u dobu tehnološkog razvoja i evolucije medijske komunikacije, jedan od izuzetno važnih faktora za razumevanje i objašnjenje savremenih društvenih kretanja.

Oblast kojoj se dr Nataša Krivokapić posvetila tokom jednog perioda svog naučnog rada je i oblast rodni studija čiji je rezultat monografija *Rod, identitet i kultura*. Kandidatkinja je jedna od urednica ove monografije kao i autorka poglavlja *Rodni balans – jednaka prava na jednako učešće (primer nordijskih zemalja)*. U ovom poglavlju kandidatkinja analitički pristupa pitanju vidljivosti žena u svim oblastima društvenog života, posebno se fokusirajući na zemlje Severne Evrope koje uzima kao primer ostvarene rodne jednakosti na najvišem nivou a posebno ostvarenim napretkom u političkoj, ekonomskoj, obrazovnoj, radnoj sferi. Studije najistaknutijih nordijskih autora iz oblasti roda, kandidatkinja posmatra sa aspekta dve dominantne ideologije rodne jednakosti: ideologije različitosti i ideologije istosti, ukazujući na jednu novu vizuru ravnopravnosti kojom se otkriva diskriminacija muškaraca u porodici, naročito u oblasti starateljstva nad decom. Ovim poglavljem kandidatkinja ocrtava model mogućeg razvijanja rodne jednakosti u Crnoj Gori, zastupajući stav da se ne može govoriti o demokratskom društvu bez dostizanja određenog nivoa rodne ravnopravnosti.

Svoje istraživačko polje dr Nataša Krivokapić proširuje i na sferu humora u koautorskom radu čiji je originalni naziv *Humour and Ex-Yugoslav nations: Is there any truth in the stereotypes?*, objavljenom u SCOPUS-u. U ovom radu, koji je redak primer sociološkog istraživanja humora na jugoslovenskim prostorima, kandidatkinja se bavi istraživanjem stereotipa o humoru među bivšim jugoslovenskim narodima, ispitujući njihovu verodostojnost i tražeći moguća objašnjenja prisutnih stereotipa. Ispitivanje humora kao složenog i višedimenzionalnog društvenog fenomena u ovom radu je proizvod anketnog istraživanja o humoru koji su sproveli sami autori i to na uzorku studenata univerziteta iz Hrvatske, Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine. Analizom rezultata koji prate stereotipizaciju proizvodnje humora, kandidatkinja je došla do zaključka da postoji izražena podela stereotipa Istok-Zapad, dok je analizom percepcije i samopercepcije produkcije humora ukazala na postojanje pozitivne samostereotipizacije, tj. da svi narodi sebe smatraju sposobnijima u pogledu proizvodnje humora od ostalih. Ovom studijom, koja je potvrdila stereotipe o Crnogorcima, kandidatkinja ukazuje na diskurs

balkanizma kao i na razlike u stilu humora s obzirom na razlike u narodnim kulturama među zemljama.

OCENA STRUČNOG RADA

Pregled dokumentacije vezan za stručni rad dr Nataše Krivokapić, pokazuje da se radi o veoma bogatom iskustvu, konstantnim i izuzetno uspešnim aktivnostima kandidatkinje u različitim oblastima stručnog angažovanja. Od samog početka svog rada na Univerzitetu Crne Gore, kandidatkinja je aktivno učestvovala u mnogobrojnim međunarodnim projektima. Kao kordinator je zajedno sa kolegama sa Univerziteta u Oslu, vodila međunarodni umbrella projekat *Rod, nasilje i demokratija na Zapadnom Balkanu*, u okviru kojeg je organizovala međunarodnu letnju *Antivari* školu za rodne studije, pokrenula dvogodišnje MA Studije roda na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, organizovala dve konferencije, uredila jednu monografiju i priredila jednu studiju koju je prevela na engleski jezik. Kandidatkinja je rukovodilac bilateralnog projekta Univerziteta Crne Gore i Univerziteta u Mariboru *Determinante i posledice demokratskih vrijednosti i ponašanja: komparativna analiza mladih u Crnoj Gori i Sloveniji*, a vođa je aktuelnog nacionalnog projekta *Istraživanje beskućništva u Crnoj Gori*, finansiran od Ministarstva nauke Crne Gore, u kojem se prvi put u Crnoj Gori istražuje problem beskućništva. Pored niza drugih međunarodnih i nacionalnih projekata u kojima je kandidatkinja bila angažovana kao istraživač ili ekspert, nacionalni je kordinator projekta ESS-SUSTAIN- — HORIZON 2020, a bila je član projekta Saveta Evrope *Travel pass to democracy: Supporting Teachers in Preparing student for active citizenship*. Svoj stručni angažman kandidatkinja dr Nataša Krivokapić ostvaruje kao skorašnja predsednica Mediteranske asocijacije za Sociologiju turizma, član je Odbora za sociologiju i filozofiju CANU, Društva sociologa Crne Gore i istraživač Instituta za sociologiju i psihologiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću. Svoje znanje je usavršavala na istaknutim univerzitetima Berkli u Kaliforniji i Lomonosov u Moskvi, kao i na letnjim i zimskim školama u Oslu, Briselu, Nijmegenu, Novoj Gorici, Ohridu. Angažovana je u Zavodu za školstvo u izradi kataloga i testova. Pored svega navedenog, dokaz izuzetne posvećenosti svojoj profesiji je i činjenica da je kandidatkinja glavna urednica naučnog časopisa *Sociološka luča*.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Odmah nakon završenih studija sociologije dr Nataša Krivokapić je angažovana kao saradnik u nastavi na Studijskom programu za sociologiju. Do sticanja zvanja doktora nauka kandidatkinja je kao saradnik u nastavi bila angažovana na predmetima *Metodologija socioloških istraživanja*, *Kvantitativne metode istraživanja*, *Kvalitativne metode istraživanja*, *Sociologija politike*, *Sociologija slobodnog vremena*, *Rod i rodni odnosi*, *Omladinski rad*, da bi poslednjih godina bila angažovana kao predavač na predmetima *Metodologija socioloških istraživanja*, *Kvantitativne metode istraživanja*, *Kvalitativne metode istraživanja* na osnovnim studijama i predmetu *Sociologija svakodnevnog života* na master studijama. U periodu od 2017-2019 je bila angažovana kao predavač na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru na predmetu *Sociologija turizma*. dr Nataša Krivokapić je potpuno posvećena svom pedagoškom radu o čemu svedoče visoke ocene studentskih anketa, a između ostalog su rezultat korišćenja savremenih metoda nastave.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		47		146
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		47		146

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priložene dokumentacije o naučno-stručnom i nastavnom radu dr Nataše Krivokapić, konstatujem da kandidatkinja u potpunosti ispunjava sve uslove koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Merilima za izbor u akademska i naučna zvanja. Uvid u naučno-istraživački rad, njegovu temeljitost i raznovrsnost, kako na teorijskom tako i na metodološkom planu, govore o ozbiljnoj posvećenosti dr Nataše Krivokapić u izučavanju složene društvene stvarnosti. Ova posvećenost se ogleda i u njenoj sposobnosti da u nastavnom (pedagoškom) radu, uspešno prenosi savremene rezultate iz oblasti sociologije i šire, mladoj generaciji. Na osnovu svega rečenog, sa odgovornošću i zadovoljstvom predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta u Nikšiću i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Natašu Krivokapić **izaberu u zvanje docenta** za oblast Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja.

RECENZENT

Profesor emeritus, dr Marija Bogdanović
Univerzitet u Beogradu, Filozofski
fakultet

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I Ocjena uslova

Prema Odluci Senata Univerziteta Crne Gore broj 03-534/1-1 od 07.04.2021. godine, imenovan sam za jednog od članova Komisije za pregledanje i ocjenu dostavljene biografske i bibliografske dokumentacije dr Nataše Krivokapić, a povodom izbora kandidatkinje u akademsko zvanje docenta za oblast – *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja* na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Kandidatkinja dr Nataša Krivokapić, rođena 01. 09. 1970. godine u Nikšiću, osnovne studije završila je 1996. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, po osnovu kojih je stekla diplomu profesora sociologije. Magistrarski rad pod naslovom „*Teorijski pristupi slobodnom vremenu u jugoslovenskoj sociologiji*“ uz mentorstvo prof. dr Ratka R. Božovića odbranila je 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na istom fakultetu je 2016. godine odbranila i doktorsku tezu pod naslovom „*Sociološko istraživanje uticaja štampanih medija na demokratizaciju crnogorskog društva*“ koju je radila uz mentorsku saradnju sa prof. dr Zoranom Vidojevićem.

Iz ovog bazičnog pregleda priložene dokumentacije o stepenu obrazovanja i stečenim diplomama može se konstatovati da kandidatkinja dr Nataša Krivokapić ispunjava sve formalne uslove za izbor u zvanje docenta koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju Crne Gore, zatim Statutom Univerziteta Crne Gore, te Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademsko zvanje.

ANALIZA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA

Na osnovu uvida u veoma sadržajnu i tematski raznovrsnu bibliografiju uočava se da je kandidatkinja dr Nataša Krivokapić posvećen naučni pregalac koji kontinuirano istražuje društvo u njegovim raznolikim pojavnostima. U bibliografskom opusu dr Nataša Krivokapić, pored velikog broja naučnih radova koji su objavljeni u prestižnim domaćim i međunarodnim časopisima, nalaze se brojni radovi sa međunarodnih naučnih konferencija, te jedna autorska i jedna koautorska monografija. Uvidom u sadržinu objavljenih radova uočava se da dr Nataša Krivokapić izuzetno vlada ne samo teorijskim znanjem, već i metodologijom socioloških istraživanja, budući da je najveći broj njenih radova zasnovan na empirijskim podacima koje je dobila putem terenskih istraživanja i analizom druge relevantne naučne građe. Oblasti sociološkog istraživanja u naučnom opusu dr Nataše Krivokapić su veoma raznolike, a primarni fokus njenog izučavanja je skoncentrisan na tematske oblasti iz metodologije socioloških istraživanja, te na studije iz oblasti kulture, politike i rodni odnosa.

Prva studija koju izdvajam kao posebno dragocjenu u stvaralačkom opusu dr Nataše Krivokapić jeste autorska monografija „*Teorijski pristupi slobodnom vremenu*“. Ovo štivo se „prostire“ na

skoro 200 stranica teksta i svakako predstavlja jedno od najznačajnijih i najobuhvatnijih djela na našem jeziku koje tretira fenomen slobodnog vremena. Knjiga „Teorijski pristupi slobodnom vremenu“ pored uvodnih i zaključnih razmatranja sadrži šest tematski povezanih poglavlja, a to su: *Određenje pojma slobodnog vremena; Slobodno vrijeme naspram radnog vremena; Savremena civilizacija i slobodno vrijeme; Slobodno vrijeme za zadovoljavanje i razvijanje ljudskih potreba; Raznovrsnost aktivnosti u slobodnom vremenu; Popunjenost slobodnog vremena masovnom i potrošačkom kulturom*. U ovom izuzetnom štivu dr Nataša Krivokapić vodi svojevrstni dijalog sa najvažnijim misliocima koji su fenomen slobodnog vremena postavili kao izazov sopstvenom razumijevanju, ali i vještu polemiku sa različitim misaonim strujama, te otuda ova monografija predstavlja jedan sistematičan teorijsko-analitički i kritički pristup sa ciljem što obuhvatnijeg ali prije svega što konciznijeg sagledavanja temata slobodnog vremena. Ukazujući na činjenicu da ne postoji jedna univerzalna definicija slobodnog vremena koja pokriva „sva vremena“, jer je slobodno vrijeme uvijek vezano za određene prostorno-vremenske okvire i odgovarajuće vrijednosti koje ga definišu, dr Nataša Krivokapić nam pruža jednu svestranu analizu slobodnog vremena u različitim periodima razvoja ljudskog društva. U bogatoj riznici misli od Antičke Grčke do savremenog (post)modernog društva, autorka nas uvodi u jedan poseban svijet, svijet slobodnog vremena u kome nam otkriva ne samo suštinu carstva slobodnog vremena, već i najistaknutije kulturne ambleme koje je čovječanstvo izgradilo u kreativnosti čovjekovog duha u slobodnom vremenu.

Druga studija koja izdvajam iz stvaralačkog opusa dr Nataše Krivokapić jeste koautorska monografija „Rod identitet i kultura“. U ovoj studiji dr Nataša Krivokapić potpisuje tekst „Rodni balans: jednaka prava za jednako učešće (primjer nordijskih zemalja)“. U ovom posve interesantnom naučnom štivu, autorka polazi od premise da je istorija ljudskog roda prvenstveno istorija muškarca koji su gradili i sagradili takav panteon vrijednosti u kojem je žena skoro uvijek imala podređenu ulogu u kreiranju javnog djelovanja i odlučivanja. Takav podređeni položaj žene „u muškom svijetu“ istorije bitno se promijenio tokom prošlog i ovog vijeka kada je žena snažnije „ušla“ na pozornicu rada van kuće i snažnije se uključila u obrazovni sistem, a time i sve druge sfere života u javnom životu društva. U nastojanju da istraži prisustvo žena u različitim oblastima društvenog života u različitim društvima, dr Nataša Krivokapić nam prenosi iskustva nordijskih zemalja (Norveška, Danska, Švedska, Finska i Island), koje su na planu rodni jednakosti dostigle visok nivo prisutnosti i vidljivosti žena u političkom, ekonomskom, naučnom i obrazovnom sistemu tih zemalja. Polazeći od tih iskustava, autorka nam na osnovu bogatog empirijskog materijala, pruža veoma iscrpan set paralela o učešću žena u različitim javnim sferama društva kod različitih evropskih država, po osnovu kojih ustanovljava različite stepene dostignute demokratske istraživanja društava.

Treći osvrt odnosi se na rad dr Nataše Krivokapić: „Otpornost autoritarnih vrijednosti u prelazu ka novom društvenom poretku (primjer Crne Gore)“ koji je objavljen u najprestižnijem sociološkom naučnom časopisu u Rusiji - Социологические исследования. U ovom naučnom radu, dr Nataša Krivokapić nam pruža rezultate svojih empirijskih istraživanja u kojima objašnjava varijabilne manifestacije i razloge dugoročnog očuvanja autoritarnih vrijednosnih orijentacija u savremenom crnogorskom društvu. Polazeći od Brodelovog koncepta „dugog trajanja“, autorka ukazuje da su autoritarne vrijednosti istorijski utkane u karakter crnogorskog društva i da predstavljaju jednu od fundamentalnih komponenti njegove kolektivne svijesti. Usljed toga, i mentalna mapa crnogorskog društva koja je sagrađena iz njegove kulture, tradicije, društveno-političke i ekonomske istorije odlikuje se patrijarhalnošću, parohijalnošću i autoritarnošću. Prema nalazima istraživanja, ove vrijednosne orijentacije pored velikih promjena koje su se zbile u crnogorskom društvu u poslednjih trideset godina uspjele su da se održe i vrše posebno naglašen uticaj na naći proizvodnje društvenog života u savremenom crnogorskom društvu.

ANALIZA STRUČNOG RADA

Uvidom u priloženu dokumentaciju koja se odnosi na stručni rad i stručnu angažovanost možemo konstatovati da dr Natašu Krivokapić posebno odlikuje permanentan, plodonosan i živ naučni angažman u vrlo raznolikim oblastima. Stvaralački opus dr Nataše Krivokapić je posebno plodonosan na polju rukovođenja i realizacije naučnih projekata, tako se ona javlja kao rukovodilac bilateralnog projekta »Determinante i posledice demokratskih vrijednosti i ponašanja: komparativna analiza mladih u Crnoj Gori i Sloveniji« Univerziteta Crne Gore i Univerziteta u Mariboru, finansiran od

strane Ministarstva nauke Crne Gori. Zatim kao rukovodilac projekta »Istraživanje beskućništva u Crnoj Gori« koji je finansiran od Ministarstva nauke Crne Gore. Dr Nataša Krivokapić je i kordinator za Crnu Goru za projekat Sustain 2 Horizon 2020; Član Upravnog odbora COST akcije CA 15101 Comparative Analysis on Conspiracy Theories (COMPACT); Kordinator i predavač u projektu »Ženske studije« na Filozofskom fakultetu u saradnji sa Centrom za ženske studije i istraživanje roda Univerziteta u Oslu; Predstavnik Crne Gore u projektu »Preparing future teachers in the Western Balkans: Educating for Democracy and Human Rights“, Council of Europe; Glavni istraživač u projektu »Climate Change Adaptation in Transboundary Flood Risk Management for the Western Balkans“ u saradnji Instituta za sociologiju i psihologiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću i GIZ Germany, itd.

Pored kontinuiranog učešća u brojnim sociološkim istraživanjima koja su realizovana preko naučnih projekata, dr Nataša Krivokapić je ne samo redovni učesnik-izlagač, već i organizator velikog broja naučnih konferencija koje su održane u različitim zemljama iz bližeg okruženja. Povezano sa navedenim, dr Nataša Krivokapić u svojoj bibliografiji se javlja kao urednik i priređivač naučnih monografija. Kao odličan poznavalac engleskog, ruskog i italijanskog jezika, dr Nataša Krivokapić se bavi i prevodenjem stručnih i naučnih publikacija od kojih svakako najznačajniji prevod na engleski jezika studije „Gender equality and women's health in Montenegro“. Stručnu angažovanost dr Nataše Krivokapić potvrđuje i činjenica da je trenutno predsjednica Mediteranske asocijacije za Sociologiju turizma. Pored navedenog glavni je i odgovorni urednik najpoznatijeg sociološkog naučnog časopisa – Sociološka luča. Takođe, dugogodišnji je član Društva sociologa Crne Gore i Odbora za sociologiju i filozofiju CANU. Svoja stručna iskustva i naučna usavršavanja dr Nataša Krivokapić je sticala kroz boravke na brojnim evropskim i svjetskim univerzitetima, među kojima su najznačajniji studijski boravci na Moskovskom univerzitetu MGU Lomonosov - Rusija i Berkliju – SAD.

ANALIZA PEDAGOŠKOG RADA

Dr Nataša Krivokapić ima veliko iskustvo rada u nastavi sa studentima, jer je kao najdarovitiji student, odmah po završetku osnovnih studija angažovana u svojstvu saradnika u nastavi na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na studentskom programu za sociologiju dr Nataša Krivokapić drži nastavu iz različitih disciplina, kao što su: Metodologija socioloških istraživanja; Sociologija svakodnevnog života; Sociologija slobodnog vremena; Sociologija politike; Rod i rodni odnosi; Kvalitativne metode istraživanja; Kvantitativne metode; istraživanja, itd. Pored angažmana na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, dr Nataša Krivokapić je radila na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo u Kotoru, gdje je držala nastavu na predmetu Sociologija turizma.

Kvinteseniju naučnog rada dr Nataše Krivokapić predstavlja kontinuitet teorijskih i empirijskih socioloških istraživanja, pri čemu je stekla impresivnu sposobnost transformacije teorijskih saznanja u egzaktni metod socioloških istraživanja. Zbog toga sociološka istraživanja dr Nataše Krivokapić imaju za rezultat objektivna i angažovana sociološka saznanja. Naznačeni teorijsko-metodološki pristup, dr Nataša Krivokapić dosledno primjenjuje u radu sa studentima sociologije koji tako postaju sopstvenici aktivnog sociološkog saznanja u analizi i tumačenju društvenih fenomena.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVIMA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD		47		146
3. PEDAGOŠKI RAD		-		-
UKUPNO		47		146

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvid u bibliografske reference dr Nataše Krivokapić, njen stručni i pedagoški rad, ne otkriva nam samo da se radi o jednom posvećenom naučnom radniku koji se kontinuirano usavršava u

naučnom stvaralaštvu, već nam njene opsežne teorijsko-empirijske studije pružaju mnoštvo dragocjenog naučnog materijala za razumijevanje društvenog habitusa, kako crnogorskog društva, tako i globalnih društvenih procesa i kretanja. Imajući sve to u vidu, predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da kandidatkinju dr Natašu Krivokapić izaberu u **akademsko zvanje docenta** za oblast *Opšta sociologija sa metodologijom socioloških istraživanja*.

RECENZENT

Prof. dr Slobodan Vukićević
Redovni profesor u penziji
Filozofski fakultet u Nikšiću
Univerzitet Crne Gore

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za grupu predmete *Leksikologija sa leksikografijom, Psiholingvistika, Crnogorski-srpski, bosanski i hrvatski jezik I, Crnogorski-srpski, bosanski i hrvatski jezik II, Akademsko pisanje i retorika* za oblast *Montenegrizika* na Univerzitetu Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu "Pobjeda" od 03.03.2021. godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR NATAŠA JOVOVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 28.10.1983. godine u Nikšiću. Nakon završene gimnazije „Stojan Cerović“ (društveno-jezički smjer) 2002. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, upisala sam se na Odsjek za srpski jezik i južnoslovenske književnosti (četvorogodišnji studij). Stručni naziv profesora srpskog jezika i književnosti stekla sam 2008. godine odbranivši rad *Lokativ u jeziku Stefana Mitrova Ljubiše* sa ocjenom deset (10) i prosječnim uspjehom u toku studiranja 8,74.

Postdiplomske studije upisala sam 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na Odsjeku za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, smjer Nauka o jeziku, odabравši kao predmet uže struke Psiholingvistiku. Magistarski rad pod naslovom *Usvajanje termina za označavanje rodbinskih odnosa kod djece uzrasta 5–6 godina* odbranila sam 17.09.2010. godine sa ocjenom „A“ pred komisijom: prof. dr Rajka Glušica (mentorka), prof. emerita Svenka Savić i prof. dr Zorica Radulović, i prosječnim uspjehom „A“ (9,69) u toku studiranja i time stekla zvanje magistra lingvističkih nauka.

Doktorske studije upisala sam 2010. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Sintaksičko-stilske osobnosti u romanima Mihaila Lalića* odbranila sam 05.09.2016. godine pred komisijom: prof. dr Rajka Glušica (mentorka), prof. dr Zorica Radulović i prof. dr Ismail Palić i prosječnom ocjenom deset (10) u toku studiranja, i time stekla naziv doktora lingvističkih nauka.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Radila sam u Prvoj srednjoj stručnoj školi u Nikšiću kao profesor maternjeg jezika, pripravnik, od 31.12.2008. godine do 31.12.2009. godine. Stručni ispit položila sam 12.03.2010. godine sa prosječnom ocjenom 9, 66.

Poslovni angažman na Univerzitetu Crne Gore započela sam akademske 2009/2010. godine kao honorarni saradnik na Filozofskom fakultetu na Studijskom programu za srpski jezik i južnoslovenske književnosti. Bila sam angažovana na predmetima Analiza diskursa na Studijskom programu za srpski jezik i južnoslovenske književnosti i Savremeni srpski jezik (I, II, III, IV) na Učiteljskom studiju. Naredne godine (akademske 2010/2011) na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti primljena sam kao saradnik u nastavi za oblast Nauka o jeziku. Od tada nastavu izvodim na više studijskih programa i organizacionih jedinica Univerziteta Crne Gore – na Filološkom fakultetu (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i SP za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, SP za engleski jezik i književnost, SP za francuski jezik i književnost, SP za ruski jezik i književnost, SP za njemački jezik i književnost), na Filozofskom fakultetu (SP za obrazovanje učitelja i SP za obrazovanje učitelja na

albanskom jeziku, i SP:Psihologija), na Fakultetu političkih nauka (SP: Medijske studije i novinarstvo). Tokom višegodišnjeg saradničkog angažmana izvodila sam nastavu (časovi vježbi od 2009. godine i predavanja pod mentorstvom od 2017. godine) na sledećim disciplinama: Analiza diskursa (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i SP za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi vježbi od 2009. godine), Savremeni srpski jezik I, II, III, IV (kasnije preimenovan u Crnogorski-srpski, bosanski i hrvatski jezik I i II) (SP za obrazovanje učitelja/na albanskom jeziku, časovi vježbi od 2009. na prvom SP, i od 2017. na drugom SP), Sintaksa proste i složene rečenice, Sintaksa padežnih i glagolskih oblika (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi vježbi od 2010. godine), Uvod u lingvistiku (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i SP za srpski jezik i južnoslovenske književnosti od 2010, a pod mentorstvom od 2017. do 2019. na više SP – za crnogorski, srpski, njemački, ruski jezik i književnost), Opšta lingvistika I i II (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i SP za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi vježbi od 2010), Lingvistička stilistika I i II (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi vježbi od 2017. do 2019. godine), Leksikologija sa leksikografijom (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, časovo vježbi od 2019. godine), Frazologija (SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi vježbi od 2019. godine), Psiholingvistika (SP Psihologija, časovi predavanja pod mentorstvom od 2019. godine, SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, časovi predavanja pod mentorstvom i vježbi na SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti od 2021. godine), Crnogorski jezik I i II (SP za engleski jezik i književnost, časovi vježbi od 2017. godine), Pravopis sa kulturom izražavanja (Medijske studije i novinarstvo, časovi vježbi od 2017. godine), Akademsko pisanje i retorika (Medijske studije i novinarstvo, predavanja pod mentorstvom od 2020. godine).

Tokom 2009/2010. godine organizovala sam i vodila *Kurs crnogorskog jezika za strane studente* na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, a od 2017. do 2019. godine bila sam predavač na *Kursu crnogorskog jezika za internacionalne studente* koji organizuje Centar za međunarodnu saradnju Univerziteta Crne Gore.

Učestvovala sam na:

- Međunarodnom projektu *Jeziči i nacionalizmi* Centra za građansko obrazovanje CG, Udruge KURS, Udruženja Krokodil, i PEN centra Bosne i Hercegovine i u okviru tog projekta bila sam učesnica regionalne ekspertske konferencije u Sarajevu na Fakultetu političkih nauka 2016. godine.
 - Seminaru *Od teksta do brojki: Uvod u statističku analizu jezičkih podataka*, koji je održan na Filološkom fakultetu u Nikšiću od 28. do 30. juna 2018. godine. Seminar je organizovan od strane Filološkog fakulteta UCG u saradnji sa međunarodnim institucionalnim projektom RELDI – Regional Linguistics Data Initiative (projekat br. 160501 u programu SCOPES Švajcarske nacionalne fondacije za nauku.
 - Seminaru Univerziteta Humbolt u Berlinu, *Workshop Corpus Linguistics*, od 4. do 8. juna 2018. godine (ERASMUS +)
- Učestvujem i u međunarodnom projektu kao saradnica na izradi monografije *Stilistika slovenskih zemalja na razmeđu dvaju vjekova (XX–XXI)* Komisije za stilistiku Međunarodnog slavističkog komiteta.

Bila sam član Organizacionog odbora Međunarodne naučne konferencije *Mihailu Laliću u čast*, održane na Filozofskom fakultetu 11.09.2014. godine u Nikšiću. Funkciju sekretara Međunarodnog slavističkog skupa *Njegoševi dani* obavljala sam od 2009. do 2018. godine, od kada sam član Organizacionog odbora Njegoševi dani. Takođe sam i član Uređivačkog odbora Zbornika *Njegoševi dani* od 2009. godine.

U radu Vijeća Filozofskog, a zatim i Filološkog fakulteta učestvovala sam kao predstavnik doktorskih studija tokom 2015/2016. godine. Bila sam član u brojnim komisijama za odbranu diplomskih radova od oktobra 2016. godine. Član sam komisije za proveru znanja iz licenciranih programa obrazovanja odraslih, tj. procjene nivoa znanja crnogorskog jezika od 2020. godine.

Tokom 2019. godine bila sam član Radne grupe kao predstavnik saradnika Filološkog fakulteta za pisanje Izvještaja za potrebe izrade Opšte strategije Univerziteta Crne Gore. Dugogodišnji sam lektor i sekretar univerzitetskog časopisa *Riječ* i zbornika *Njegoševi dani*. Recenzent sam radova objavljenih u zbornicima sa skupova međunarodnog značaja. Član sam *Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore* od oktobra 2010. godine.

PREGLED RADOVA I BODOVA NAKON PRETHODNOG IZBORA

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST	BROJ BODOVA	
	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
	60	60

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST	BROJ BODOVA	
	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
	5	5

3. STRUČNA DJELATNOST	BROJ BODOVA	
	UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
	43,1	42,1

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	19	19	60	60
3. PEDAGOŠKI RAD	1	1	5	5
4. STRUČNI RAD	21	21	42,1	42,1
UKUPNO	41	41	107,1	107,1

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE NAUČNO-ISTRAŽIVAČKE I STRUČNE BIBLIOGRAFIJE

1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Jovović, N. (2017) Metaforičnost naslova romana Mihaila Lalića, <i>Književna smotra</i> , Časopis za svjetsku književnost, ur. Dalibor Blažina, br. 183 (1), Zagreb, Hrvatsko filološko društvo, str. 107–112; Časopis je indeksiran u Web of Science – Arts, @Humanities Citation Index Current Cintens – Arts @Humanities, Scopus, RILM Abstracts of Music Literature (http://journals.rilm.org/), MLA International Bibliography. ISSN 0455–0463 (tisak), ISSN 2459–6329 (online), UDK 82/899 https://www.hfiloloskod.hr/images/HFD/Casopisi/Knjizevna_smotra/ks183-web.pdf https://hrcak.srce.hr/188726	6	6
2.	Jovović N. (2020) Jezični labirint Julia Cortázara, <i>Književna smotra</i> , Časopis za svjetsku književnost, ur. Dalibor Blažina, br. 197 (3), Zagreb, Hrvatsko filološko društvo, str. 123–132. Časopis je indeksiran u Web of Science – Arts, @Humanities Citation Index Current Cintens – Arts @Humanities, Scopus, RILM Abstracts of Music Literature (http://journals.rilm.org/), MLA International Bibliography. ISSN 0455–0463 (online), UDK 82/899 https://www.hfiloloskod.hr/images/HFD/Casopisi/Knjizevna_smotra/ks197web.pdf https://hrcak.srce.hr/file/360618	6	6
UKUPNO:		12	12
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Jovović, N. (2011) Prikaz teorija o usvajanju jezika i odnosu između jezika i mišljenja, <i>Folia Linguistica et Literaria</i> , Journal of Language and Litteraria, 3/4, Institut za jezik i književnost. Filozofski fakultet, Nikšić, Univerzitet Crne Gore, str. 93–108. ISSN 1800-8542 (Print) ISSN 2337-0955 (Online) http://www.folia.ac.me/arhiva34.html	4	4

2.	Jovović N. (2012) Semantička kategorija vokativnosti u Lalićevim romanima „Svadba“ i „Ratna sreća“, <i>Rijec</i> , Časopis za nauku o jeziku i književnosti, ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 8, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 39–54. ISSN 0354-6039 UDK 80+82(05) http://www.rijec.ac.me/rijec8.html	4	4
3.	Jovović N. (2013) Metatekstualne veze „Lelejske gore“ i Njegoševih stihova, <i>Rijec</i> , Časopis za nauku o jeziku i književnosti, ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 10, Posebno izdanje, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 231–240. ISSN 0354-6039 UDK 80+82(05) http://www.rijec.ac.me/casopisi/rijec_10.pdf	4	4
4.	Jovović N. (2014) Dativ u romanima Mihaila Lalića, <i>Pismo</i> , Časopis za jezik i književnost, Godište 12, Bosansko filološko društvo, urednik Ismail Palić, Sarajevo, str. 20–38, Indeksiran je u MLA, EBSCO i CEOL. ISSN 1512-9357 https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=417774	4	4
5.	Jovović N. (2014) Preteritalni glagolski oblici u romanima Mihaila Lalića, <i>Rijec</i> , Časopis za nauku o jeziku i književnosti, ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 11, Univerzitet Crnr Gore, Filološki fakultet, Nikšić, str. 45–65. ISSN 0354-6039 http://www.rijec.ac.me/casopisi/rijec_11.pdf	4	4
6.	Jovović N. (2015) Upotreba lokativa u romanima Mihaila Lalića, <i>Slavistična revija</i> , Časopis za jezikoslovje in literarne vede, Izdajatelj Slavistično društvo Slovenije, urednik M. Hladnik, Ljubljana, Številka 3, str. 293–310. Nalazi se u sledećim bazama: Scopus (d), Scopus (h), European Reference index for the Humanities (ERIH); MLA – Modern Language Association of aAmerica; Directoru of Periodicals, New York; New Contens Slavistics – Otto Sagner; CSA – Cambridge Scientific Abstracts, Dan Diego; University of Arizona, Tucson; Produced online information service. ISSN 0350-6894 (tisk – print), ISSN 1855-7570 (splet online) http://www.srl.si/ https://srl.si/sql_pdf/SRL_2015_3_05.pdf	4	4
7.	Jovović N. (2016) Nepotpune rečenice u književnoumjetničkom tekstu, <i>Slavia Centralis</i> . Oddelek za slovanske jezike in književnosti, ur. Marko Jesenšek, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru, Letnik IX/ Številka 2 [2016], str. 39–50. Nalazi se u sledećim bazama: MLA Directory of Periodicals. Modern Language Association of America. New York; Ulrich's Periodicals Directory, R. R. Bowker, NY, USA; Linguistic Bibliography, The Netherlands; European Reference Index for the Humanities (ERIH PLUS); Directory of Open Access Journals (DOAJ); KU ScholarWorks; Digitalna knjižnica Slovenije (dLib.si); Scopus by the Content Selection & Advisory Board (CSAB) ISSN: Slavia Centralis - SCN (tisk, ISSN 1855-6302 Slavia Centralis - SCN (splet) ISSN 2385-8753 http://slaviacentralis.uni-mb.si/arhiv/	4	4
8.	Jovović N. (2019) Neke osobitosti reda riječi u romanima Mihaila Lalića, <i>Folia linguistica et litteraria</i> , Časopis za nauku i jeziku i književnosti, br. 28, urednik Jelena Knežević. Univerzitet Crne Gore, Institut za jezik i književnost, Filološki fakultet, Nikšić, str. 225–238. Nalazi se u bazama SCOPUS, ESCI. ISSN 2337-0955 (online) ISSN 1800-8542 (print) 10.31902/fl.28.2019.13 UDK 81:821.163.4.09 Lalić M http://www.folia.ac.me/image/fovia_28.pdf	4	4
	UKUPNO:	32	32
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Jovović N. (2019) Kako žena govori i kako se o ženi govori (interdisciplinarni teorijski pogledi), <i>Vaspitanje i obrazovanje</i> , Časopis za pedagošku teoriju i praksu, Godina XLIV, godišnji broj 3, ur. Radule Novović, Žavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, str. 167–178. UDK – 37, ISSN 0350 – 1094, UDK 811.163.4(497.16)-055.2 https://www.zuns.me/sites/default/files/vaspitanje-i-obrazovanje/documents/VIO%20broj%203%202019.pdf	2	2
	UKUPNO:	2	2
	UKUPNO: Q4+Q5+Q6 (12+32+2)		46
Radovi na naučnim konferencijama, učešća na izložbama, i slično			
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Janjušević N. (2012) Usvajanje termina za označavanje rodbinskih odnosa kod djece uzrasta 5–6 godina, <i>Zbornik radova 'Mi o jeziku, jezik o nama' sa Druge konferencije Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore „Mi o jeziku, jezik o nama“</i> , Podgorica, 23.10.2010, ur. Slavica Perović, Podgorica, str. 149–161. ISBN 978-9940-9423-0-4 UDK 81'232-053.2 https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_18685/objava_18655/fajlovi/Mi%20o%20jeziku.%20jezik%20o%20nama.pdf	2	2

2.	Jovović N. (2014) Značaj porodične sredine u procesu usvajanja i razumijevanja rodbinskih termina kod djece predškolskog uzrasta, <i>Primijenjena lingvistika u fokusu</i> , Zbornik radova sa Treće konferencije Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore „Primijenjena lingvistika u fokusu“, Podgorica, 25.10.2012, urednik Igor Lakić, Institut za strane jezike Univerziteta Crne Gore, Podgorica, str. 145–161. ISBN: 978-86-85263-13-2 UDK 81'232:81'37-053.4 https://www.ucg.ac.me/skladiste/blog_18685/objava_18654/fajlovi/Primijenjena%20lingvistika%20u%20fokusu.pdf	2	2
3.	Jovović N. (2015) Sintaksičko-semantičke odlike apelativnog, subjekatskog i predikatskog nominativa u romanima Mihaila Lalića, <i>Word across Cultures</i> , Zbornik radova sa V konferencije Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore Word across cultures, 12–13. jun 2014. godine, urednice Vesna Bratić i Milica Vuković Institut za strane jezike, Podgorica, str. 7–18. ISBN 978-86-85263-14-9 UDK: 811.163.4'37:821.163.4.09 Lalić M. https://www.ucg.ac.me/objava/blog/18685/objava/18698-riječ-na-granici-kultura	2	2
4.	Jovović N. (2017) Upotreba instrumentala u romanima Mihaila Lalića, Zbornik radova <i>Njegoševi dani 6</i> , ur. Tatjana Bečanović, Međunarodni naučni skup 26–29. 08.2015. Nikšić, Herceg Novi, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, str. 341–361. ISBN 978-9940-694-03-612 811.163.4:821.163.4-31.09 Лалић М.	2	2
5.	Jovović N. (2018) <i>Leksičke novotvorine kod djece predškolskog uzrasta</i> , Jezici i kulture u vremenu i prostoru, Tematski zbornik, VII/1, ur. Snežana Gudurić, Biljana Radić Bojanić, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Novi Sad, str. 161–172. UDK 811.163.41'373-053.4 http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-475-7.pdf http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-475-7	2	2
6.	Jovović N. (2019) Kletve u Njegoševom „Gorskom vijencu“ (frazološki i lingvokulturološki pristup), Zbornik radova <i>Njegoševi dani 7</i> , ur. Tatjana Bečanović, Međunarodni naučni skup <i>Njegoševi dani 7</i> , održan 30. 31. 08. i 01. i 02. 09. 2017. godine u Kotoru, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, str. 231–244. ISBN 978-86-7798-062-7 Str. 231–244. UDK 821.163.4-13.09Петровић Његош П. II UDK'81'373.47	2	2
UKUPNO:		12	12
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Jovović N. (2015) Stilska obilježnost narativnog prezenta u romanima Mihaila Lalića, Zbornik radova sa naučnog skupa <i>Mihailo Lalić – sto godina od rođenja (1914–2014)</i> , ur. Radomir V. Ivanović, Podgorica, 7. i 8. oktobar, 2014. CANU, Odjeljenje humanističkih nauka, Knjiga 2, Podgorica, str. 175–188. ISBN 978-86-7215-363-7 https://canupub.me/knjiga/mihailo-lalic-sto-godina-od-rođenja-1914-2014/	1	1
2.	Jovović N. (2016) Postupci ekspresivne sintakse u Kišovom romanu „Peščanik“, Zbornik radova sa naučnog skupa <i>Danilo Kiš – osamdeset godina od rođenja (1935–2015)</i> , ur. Radomir V. Ivanović, Podgorica, 15–16. oktobra 2015, CANU, Naučni skupovi 130, Odjeljenje humanističkih nauka, Knjiga 7, str. 267–282. ISBN 978-86-7215-386-6 https://canupub.me/knjiga/danilo-kis-osamdeset-godina-od-rođenja-1935-2015/	1	1
UKUPNO:		2	2
UKUPNO: K2+K3 (12+2)			14
Uređivačka i recenzentska djelatnost			
R4.1. Uređivanje zbornika sa skupa međunarodnog značaja (na godišnjem nivou)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Janjušević N. (2010) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 2</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, 978-86-7798-042-9	2	2
2.	Jovović N. (2011) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 3</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, ISBN 978-86-7798-062-7	2	2
3.	Jovović N. (2013) Zbornik radova <i>Njegošu u čast</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, ISBN 978-86-7798-084-9	2	2
4.	Jovović N. (2014) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 4</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, ISBN 978-7798-083-2	2	2
5.	Jovović N. (2015) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 5</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, ISBN 978-86-7798-100-6	2	2
6.	Jovović N. (2017) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 6</i> , Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, ISBN 978-9940-694-03-6	2	2
7.	Jovović N. (2019) Zbornik radova <i>Njegoševi dani 7</i> , Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, ISBN 978-86-7798-062-7	2	2
UKUPNO:		14	14
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA

1.	<p>Kripoetika Iva Andrića i ruskih nobelovaca / Die Krvopoetik von Ivo Andrić und und russischen Nobelpreisträgern. Graz/Grac – Beograd – Banjaluka: – Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, Beograd : Svet knjige : Nmlibris, 2020 (Banja Luka : Grafid). - 786 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Andrić-Initiative. (Serija) / uređuje Branko Tošović (Univerzitet "Karl Franc" Grac) ; T. 13 = Andrić-Initiative. (Reihe) / herausgegeben von Branko Tošović (Karl-Franzens-Universität Graz) ; Band 13)</p> <p>Zbornik radova sa 12. simpozijuma održanog na Moskovskom državnom univerzitetu u saradnji sa Katedrom za slovensku filologiju Filološkog fakulteta u Moskvi i u okviru međunarodnog projekta "Andrić-Initiative: Иво Андрић у европском контексту" (2007-).</p> <p>ISBN 978-3-9504299-8-5 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz) ISBN 978-99976-27-45-2 (Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske) ISBN 978-86-7396-780-6 (Svet knjige)</p> <p>- 3 rada (u konkursnoj dokumentaciji se nalazi potvrda o recenziranju sa propratnim materijalom iz zbornika)</p>	0.60 0.2*3	0.60
Ostala stručna djelatnost			
Projekti			
I8 Učešće u međunarodnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	U okviru ERASMUS+ projekta i COLABproject između UCG i Humboldt-Universität zu Berlin pohađala je Workshop Corpus Linguistics na Humboltovom univerzitetu u Berlinu 4–8. juna 2018. godine. (potvrda u konkursnoj dokumentaciji)	4	4
2.	U okviru međunarodnog institucionalnog projekta ReLDI – Regional Linguistics Data Initiative (projekat br. 160501 u programu SCOPES Švajcarske nacionalne fondacije za nauku) pohađala je kurs "Od teksta do brojki: Uvod u statističku analizu jezičkih podataka" održan na Filološkom fakultetu u Nikšiću 28–30. juna 2018. godine. (potvrda u konkursnoj dokumentaciji)	4	4
3.	Učesnica projekta <i>Jezici i nacionalizmi</i> Centra za građansko obrazovanje CG, Udruge KURS, Udruženja KROKODIL, i PEN Centra Bosne i Hercegovine i regionalne ekspertske konferencije u Sarajevu na Fakultetu političkih nauka 23. i 24. novembra 2016. godine. Dostupno na http://jezicinacionalizmi.com/ (potvrda u konkursnoj dokumentaciji)	4	4
UKUPNO:		12	12
R19 Objavljeni prikazi, izvještaji, ekspertize, popularno-stručni članci		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Janjušević N. (u koautorstvu sa Vojičić-Komatina O.) (2010) Treći međunarodni slavistički skup <i>Njegoševi dani</i> , Hronika, Riječ, Časopis za nauku o jeziku i književnosti, Nova serija, br. 3, Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore, Institut za jezik i književnost, Nikšić, str. 221–230. ISSN 0354-6039 http://www.rijec.ac.me/rijec3.html	0.5	0.25
2.	Jovović N. (u koautorstvu sa Vojičić-Komatina Olga) (2011) <i>Njegoševi dani – čvrsti temelji montenegrizike</i> , Prikaz Zbornika radova sa Trećeg međunarodnog slavističkog skupa <i>Njegoševi dani</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, 2011, Riječ, Nova serija, br. 5, str. 201–207. ISSN 0354-6039 http://www.rijec.ac.me/casopisi/rijec_5.pdf	0.5	0.25
3.	Jovović N. (2011) <i>Četvrti Njegoševi dani</i> , Hronika, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 5, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 211–216. ISSN 0354-6039 http://www.rijec.ac.me/casopisi/rijec_5.pdf	0.5	0.5
4.	Jovović N. (2013) <i>Obilježavanje značajnog jubileja – 1150 godina slovenske pismenosti</i> , hronika, Riječ, Časopis za jezik i književnost, Nova serija, br. 9. Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 263–264. ISBN 0354-6039 http://www.rijec.ac.me/arhiva.html	0.5	0.5
5.	Jovović N. (2011) Moć jezika: šta je to, ko je ima i kako se razvila (Marc D. Hauser, Noam Chomski, W.Tecumseh Fitch)", prevod, <i>Folia linguistica et litteraria</i> , Časopis za nauku o jeziku i književnosti, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet Nikšić. Institut za jezik i književnost. Br. 3 i 4, Nikšić, str.425–449. ISSN 1800-8542 (Print) ISSN 2337-0955 (Online) http://www.folia.ac.me/image/fofia34.pdf	1	1
UKUPNO:		3	2,50
R20 Lektura monografija, knjiga, časopisa, zbornika...		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Jovović, N. Lektura: <i>Monografija 50 godina Mašinskog fakulteta 1970–2020</i> , Univerzitet Crne Gore, Mašinski fakultet, Podgorica, 2020. godine, str. 1–258. ISBN 978-9940-527-54-9 (potvrda i propratni materijal u konkursnoj dokumentaciji)	3	3

2.	Jovović, N. Lektura: <i>Znameniti govori</i> , priredio Radovan Radonjić, Fakultet za državne i evropske studije. Podgorica, 2013, str. 1–608. ISBN - 978-9940-537-08-1 (prpratni materijal u konkursnoj dokumentaciji)	3	3
3.	Jovović, N. Lektura: Ivan Radević, <i>Digitalna ekonomija I marketing menadžment</i> , Univerzitet Crne Gore, Ekonomski fakultet, Podgorica, 2013, str. 1–233 ISBN 978-86-80133-65-2 (prpratni materijal u konkursnoj dokumentaciji)	2	2
4.	Jovović N. Lektura i korektura: Riječ, Časopis za nauku o jeziku i književnosti, ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 9 (str. 1-292), br. 10 (str. 1–314), br. 11 (str. 1–315), br. 12 (str. 1–241), Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, ISSN 0354-6039 UDK 80+82(05) - 4 broja (prpratni materijal u konkursnoj dokumentaciji)	0,5×4 2	2
5.	Jovović N. Lektura: <i>Zbornik Njegoševi dani 2</i> , sa M. Mirković, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2010, str. 1–441. <i>Zbornik Njegoševi dani 3</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2011, str. 1–460. <i>Zbornik Njegoševi dani 4</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2013, str. 1–489. <i>Zbornik Njegošu u čast</i> , Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2013, str. 1–473. <i>Zbornik Njegoševi dani 5</i> , Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik I južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2015, str. 1–398. <i>Zbornik Njegoševi dani 6</i> , Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik I južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2017, str. 1–361. <i>Zbornik Njegoševi dani 7</i> , Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik I južnoslovenske književnosti, 2019, str. 1–319. ISBN 978-86-7798-042- (prpratni materijal u konkursnoj dokumentaciji)	0,5×7 3,5	3
UKUPNO:		13.5	13
UKUPNO: R 4.1 (14)+ R13 (0.6)+I8(12)+R19(2.5)+R20(13)			42.1

KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI

2. PEDAGOŠKA DJELATNOST			
Kvalitet nastave			
P17 Kvalitet pedagoškog rada, odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Na osnovu anketa studenata i Izvještaja prodekana za nastavu broj 01-615 od 09.03.2021. (Kvalitet pedagoškog rada u anketama studenata u posljednjih pet godina kreće se od 4, 43 do 5, 00)	do 5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD	19	19	60	60
2. PEDAGOŠKI RAD	1	1	5	5
4. STRUČNI RAD	21	21	42.1	42.1
UKUPNO	41	41	107.1	107.1

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu podnesene dokumentacije konstatujem da dr Nataša Jovović, jedina kandidatkinja koja se javila na objavljeni konkurs (03. 03. 2021) za oblast *Montenegriska* na Filološkom fakultetu UCG, u pogledu stepena obrazovanja ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom UCG i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja. Studije srpskog jezika i jugoslovenske književnosti na Filozofskom fakultetu u Nikšiću završila je 2008. godine s odličnim uspjehom. Na istom Fakultetu magistrirala je iz oblasti Nauka o jeziku 2010, odabravši kao predmet

uže struke Psiholingvistiku (tema – *Usvajanje termina za označavanje rodbinskih odnosa kod djece uzrasta 5–6 godina*). Doktorsku disertaciju pod nazivom *Sintaksičko-stilske osobnosti u romanima Mihaila Lalića* odbranila 2016. na Filozofskom fakultetu i stekla naziv doktora lingvističkih nauka.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Kandidatkinja Nataša Jovović je u naučnoistraživačkom radu pokazala interesovanje za različite jezičke teme i ostvarila značajne rezultate, objavivši u prethodnom periodu veliki broj radova u međunarodnim časopisima i zbornicima s međunarodnih i domaćih konferencija (19 – 2 rada /Q4/ u vodećim međunarodnim časopisima (A&HCI), 8 radova Q5 od čega 3 u SCOPUS, ERIH PLUS, ESCI bazi, 1 rad Q6, 6 naučnih radova na međunarodnim naučnim skupovima, 2 rada na domaćim naučnim skupovima). U fokusu

njenog naučnog interesovanja našla su se, prije svega, sintaksičko-semantička pitanja, problemi stilističke analize, psiholingvistike itd. Naučni rad dr Jovović odlikuje dobra teorijska osnova, savremeni metodološki pristup, oslanjanje na pouzdan korpus, minuciozna analiza i objektivno izvođenje zaključaka. Iz njenog obimnog i kvalitetnog naučnoistraživačkog opusa izdvojuću i prokomentarisati nekoliko rada te na taj način, između ostalog, obrazložiti svoj prijedlog za izbor kandidatkinje Jovović u prvo naučno zvanje.

Kao značajan izdajak rad „Metaforičnost naslova romana Mihaila Lalića” (*Književna smotra*, br. 183, 1, Zagreb, Hrvatsko filološko društvo, 2017, str. 107–112; ISSN 0455–0463 (tisak), ISSN 2459–6329 (online), UDK 82/899) objavljen u međunarodnom časopisu koji se nalazi na A&HSCI listi i na SCOPUS-u. (Kategorizacija Q4). Autorka u uvodu skreće pažnju na dosadašnje unekoliko zanemareno proučavanje Lalićevog djela sa lingvističkog i stilističkog aspekta, na postojanje ogromne kvantitativne nesrazmjernosti radova koja se bave njegovim djelom na planu književnog i jezičkog tumačenja, na drugoj strani. Opredjeljuje se za sintaksičko-semantičku i stilsku analizu onih aspekata književnog teksta koji na širem, diskursnom planu osvijetljavaju mnoge pojedinosti važne sa sagledavanjem cjelokupne, čak ideološke tačke gledišta Lalićevog djela. Kandidatkinja ukazuje na činjenicu da jezička analiza zahtijeva znatno drugačiji odabir istraživačkog korpusa, koji u ovom slučaju ne obuhvata samo najuspješnija i sa stanovišta književne kritike najvrednija djela Mihaila Lalića, već ona ostvarenja koja su obilježila sve njegove stvaralačke faze. Ovakav pristup je opredjeljuje za odabir onog žanra po kojem je Mihailo Lalić prepoznatljiv, a to je roman, pa u ovom radu, autorka tumači naslove romana koji su ušli u istraživački korpus, i dublji, unutrašnju semantičku nit koja ih povezuje. Na osnovu analize brojnih primjera, dr Jovović zaključuje da sve naslove romana koji su ušli u istraživački korpus, (*Svadbja*, *Raskid*, *Lelejska gora*, *Ratna sreća*, *Tamara*) iako su nastali u različitim fazama Lalićevog književnog stvaralaštva, povezuje ista, ali ne na prvi pogled vidljiva, semantička nit koja uključuje brojna egzistencijalna pitanja o svrsishodnosti borbe i žrtvovanja, o pojmu izdajnika, o vjeri i gubitku vjere u vladajuću ideologiju, o pojedincu u društvu, ali i o izolovanoj individui. Otuda se, na širem, diskursnom planu, mogu uočiti izvjesne zakonitosti Lalićeve implicitne poetike, od kojih ne odstupa ni u jednom svom romanu. Uz odlično osjećanje za sintaksičku analizu i fundamentalnaučno zaključivanje (bazirano na isto tako dobrom poznavanju aktuelne literature), ovaj prilog dr Nataše Jovović, kao i mnoge druge u njenoj bibliografiji, uvršćuje u red vrijednih doprinosa crnogorskoj lingvistici.

U drugom, takođe, vrijednom i značajnom radu „Jezični labirint Julia Cortázara”, (*Književna smotra*, br. 197, 3, Zagreb, Hrvatsko filološko društvo, 2020, str. 123–132, ISSN 0455–0463 (online), UDK 82/899, A&HSCI lista, SCOPUS) primjećuje se interesantan pristup kako sa stanovišta lingvističke stilistike, tako i iz ugla filozofije jezika, budući da autorka razmatra citatne slojeve romana *Školice* Cortázara dovodeći ih u vezu sa tvorcem čuvene lingvističke paradigme Ludwiga Wittgensteina. Koristeći se bogatom, domaćom i stranom literaturom, autorka dolazi do vrijednih zapažanja. Ona ističe da je labirint jedan od ključnih simbola postmoderne književnosti, a *Školice* Julia Cortázara predstavljaju labirintsku tvorevinu u kojoj načela hiperteksta tvore čudni mozaik disparantnih pripovjednih postupaka, poput teksta kao citata, monologa, dijaloga, teksta o tekstu i sl. Uputstvo za upotrebu na samom početku koje vodi čitaoca – saučesnika (za razliku od čitaoca – ženke) kroz labirint jezika, koji tvori neograničen broj asocijativnih veza, samo je jedan od primjera ludičke funkcije. Razmatranje jezičke igre u ispitivanom djelu u vezi je sa filozofskim problemom neiskazivosti semantike, koja se razmatra u teoriji Ludwiga Wittgensteina. Na odabranim primjerima, autorka ukazuje na oneobičenu upotrebu leksema, drugačiju u odnosu na svakodnevni jezik, obojenu ironijom i besmisлом, na planu površinske strukture. Polazeći od Wittgensteinovog slogana „značenje je upotreba”, imajući u vidu *Tractatus* i *Filozofska istraživanja* na primjeru odabranog književnoumjetničkog teksta koji je označen kao transcendentni roman, hipertekst višeslojne strukture, kandidatkinja primjećuje da pojmove jezičke igre i forme života treba razumjeti kao zamjenu za pojam jezičke forme – kao dio neiskazive, ali kroz opis primjera upotrebe jezika pokazane semantičke teorije. U tom slučaju u ovaj slogan se učitava i transcendentno-pragmatička teorija značenja. Jezička igra i forma života igraju ulogu uslova mogućnosti povezivanja jezika i svijeta, pri čemu je upotrebljivost kritička mjera značenja. Da je značenje uslovljeno upotrebom, tj. specifičnim kontekstom, pokazuju kako navedeni primjeri, tako i Cortázarov stav prema jeziku, koji je, kako kandidatkinja zaključuje, u osnovi vitgenštajnovski. Dr Jovović ovim prilogom, sasvim izvjesno, daje

odgovore na složena jezička pitanja poetskog diskursa Julia Cortázara, to sve, dakako, čini ovu njenu studiju nezaobilaznim prilogom u nauci o jeziku.

Kandidatkinja dr Nataša Jovović je u okviru doktorskih studija bila posvećena proučavanju jezičkih osobnosti romana Mihaila Lalića, što je pored doktorske disertacije kao vrijednog priloga lalićologiji i montenegristici, kasnije rezultiralo impresivnim brojem radova o sintaksičkim, semantičkim i stilskim odlikama odabranih Lalićevih književnih ostvarenja. Među njima, izdvajamo, zanimljiv i značajan za montenegristiku, rad „Preteritalni glagolski oblici u romanima Mihaila Lalića” (*Riječ*, Časopis za nauku o jeziku i književnosti, Nova serija, br. 11, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Nikšić, 2014, str. 45–65, ISSN 0354-6039). Autorka na osnovu bogate građe i ekscerpiranih primjera uočava da perfekat u jeziku Mihaila Lalića predstavlja najproduktivnije preteritalno vrijeme, koje nema posebnu stilsku izražajnost, pogotovo u svom osnovnom značenju, zbog svoje apsolutno normativne prirode. Nasuprot ovom značenju, relativni perfekat, pogotovo imperfektivnih glagola, omogućava primjenu različitih postupaka koji omogućavaju neposrednost u prikazivanju događaja, dok upotreba krnjeg perfekta, sem u gramatički opravdanim uslovima, naglašava ekspresivnost jezičkog izraza. Mogućnost da označi blisku prošlost, dočaravanje doživljenosti glagolske radnje, dinamičnost i neposrednost prikazanih događaja, prema zapažanjima kandidatkinje, jesu ključne osobnosti aorista u odnosu na perfekat, koje mu obezbjeđuju stabilno mjesto u sistemu glagolskih vremena, pogotovo u književnoumjetničkom i razgovornom stilu izražavanja. Na polju stilistike glagola, aorist je uključen u odnose koji tvore glagolsku sinonimiju i metaforu, pa stoga doprinosi sveukupnoj izražajnosti i stilogenosti jezičkog izraza kojim se odlikuje ispitivani tekst. Kada je u pitanju imperfekat, autorka konstatuje da on pripovijedanju daje naročitu živost, pogotovo u slikanju različitih duševnih stanja i raspoloženja, pa čitalac ima utisak da događaj priča očevidac. Otuda se djelovi teksta u kojima se javlja ovaj oblik odlikuju ekspresivnošću jezičkog izraza. Iako ga karakteriše funkcionalnostilistička jednostranost, on predstavlja izvanredno izražajno sredstvo kojim se u pripovijedačkoj prozi izbjegava monotonija i postiže živovitost i neobičnu rečenične forme, pogotovo kada se posmatra u odnosu na najproduktivnije preteritalno vrijeme (perfekat), koje je u ovom pogledu stilski neutralno. Ono što pluskvamperfektu daje izrazitu stilsku vrijednost jeste arhaizacija jezičkog izraza u kojem je prisutan, snažna lična doživljenost događaja o kojima se pripovijeda, kao i naglašena ekspresivnost, pogotovo u slučajevima sa imperfektom glagola biti u prvom dijelu ovog oblika. Kako je njegova frekvencnost u romanima Mihaila Lalića izrazitija u odnosu na jezik drugih pisaca, kako starije, tako i novije književnosti, njegovo prisustvo ukazuje na specifično stilsko obilježje Lalićevog jezika. Kandidatkinja Jovović iznosi zapažanje da je raznovrsna upotreba preteritalnih glagolskih oblika (perfekta, aorista, imperfekta i pluskvamperfekta), sa poštovanjem brojnih sintaksičko-semantičkih zakonitosti koje ih odlikuju i na osnovu kojih se razlikuju, dokaz efektnog umjetničkog izraza izgrađenog na osnovama skladnog i preciznog stila, koji karakteriše jezik Lalićevog romanesknog stvaralaštva.

Činjenica je da i drugi radovi dr Nataše Jovović, koji nijesu obuhvaćeni datom analizom, predstavljaju veoma značajne i vrijedne priloge, kako u crnogorskoj tako i južnoslovenskoj lingvistici, i kandiduju je za izbor u prvo akademsko zvanje.

PEDAGOŠKA OSPOBLJENOST

Dr Nataša Jovović je ubrzo po završetku studija odradila pripravnički staž u Prvoj srednjoj stručnoj školi u Nikšiću, a zatim je angažovana na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 2009. najprije kao honorarni saradnik, a zatim kao saradnik u nastavi za oblast Nauka o jeziku. Od tada izvodi nastavu iz raznih lingvističkih disciplina na više studijskih programa i organizacionih jedinica Univerziteta Crne Gore – na Filološkom fakultetu (SP Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i SP Srpski jezik i južnoslovenske književnosti, SP Engleski jezik i književnost, SP Francuski jezik i književnost, SP Ruski jezik i književnost, SP Njemački jezik i književnost), na Filozofskom fakultetu (SP Obrazovanje učitelja i SP Obrazovanje učitelja na albanskom jeziku, i SP Psihologija), na Fakultetu političkih nauka (SP Medijske studije i novinarstvo). Osim vježbi, u statusu saradnika sa doktoratom drži od 2017. i predavanja pod mentorstvom. Time je postignut važan pedagoški efekat: kroz vježbanja i konsultacije sa studentima učvrstila je i proširila svoja znanja iz fonetike, morfologije, sintakse, analize diskursa, opšte lingvistike, lingvističke stilistike, leksikologije sa leksikografijom, frazeologije, psiholingvistike i dr. To joj je svakako olakšalo kasnije uključivanje i u druge vidove nastave, kakvi su bili predavanja iz

Uvoda u lingvistiku, Psiholingvistike, Akademskog pisanja i retorike. U pedagoškom radu sa studentima svih nivoa nastave dr Nataša Jovović, pokazuje sve svoje naučno-stručne i pedagoške odlične kvalitete. O tome svjedoče i svi objektivni, gore navedeni podaci i numeričke ocjene, a sa gledišta recenzenta i lični uvid u njenu nastavnu praksu. Dosadašnje uvažavanje kvaliteta, predanost i pedantnost u radu iskazano i najvećim ocjenama na studentskim anketama, izuzetna angažovanost i inventivnost u radu, kao i bliska saradnja sa studentima i kolegama pouzdana su osnova uspješnosti kandidatkinjine dalje nastavnounaučne aktivnosti. Tokom 2009/2010. godine organizovala je i vodila *Kurs crnogorskog jezika za strane studente* na SP Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, a od 2017. do 2019. godine bila je predavač na *Kursu crnogorskog jezika za internacionalne studente* koji organizuje Centar za međunarodnu saradnju Univerziteta Crne Gore. U radu Vijeća Filozofskog, a zatim i Filološkog fakulteta učestvovala kao predstavnik doktorskih studija tokom 2015/2016. godine. Bila je član u brojnim komisijama za odbranu diplomskih radova od oktobra 2016. godine. Član je komisije za provjeru znanja iz licenciranih programa obrazovanja odraslih, tj. procjene nivoa znanja crnogorskog jezika od 2020. godine. Sve navedene činjenice govore o nesumnjivoj pedagoškoj osposobljenosti dr Nataše Jovović, odnosno o ispunjenosti i ovog uslova za izbor u prvo akademsko zvanje.

ANALIZA STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI

Stručna djelatnost kandidatkinje dr Nataše Janjušević je bogata i raznovrsna, što svjedoči o njenom kontinuiranom i intenzivnom djelovanju i u ovoj oblasti. Ona redovno učestvuje na međunarodnim naučnim skupovima i konferencijama, angažovana je u naučnoistraživačkim projektima (iz kojih proističu i značajni naučni prilozi): Međunarodni projekat *Jezič i nacionalizmi* Centra za građansko obrazovanje CG, Udruge KURS, Udruženja Krokodil, i PEN centra Bosne i Hercegovine, Sarajevo Fakultet političkih nauka 2016. godine; Seminar *Od teksta do brojki: Uvod u statističku analizu jezičkih podataka*, 2018. godine u organizaciji Filološkog fakulteta UCG u saradnji sa međunarodnim institucionalnim projektom RELDI – Regional Linguistics Data Initiative (projekat br. 160501 u programu SCOPES Švajcarske nacionalne fondacije za nauku; Seminar Univerziteta Humboldt u Berlinu, *Workshop Corpus Linguistics*, od 4. do 8. juna 2018. godine (ERASMUS +); saradnica je na izradi monografije *Stilistika slovenskih zemalja na razmeđu dvaju vjekova (XX–XXI)* Komisije za stilistiku Međunarodnog slavističkog komiteta; bila je član Organizacionog odbora Međunarodne naučne konferencije *Mihailu Laliću u čast*, Filozofski fakultet 2014. Nikšić; funkciju sekretara Međunarodnog slavističkog skupa *Njegoševi dani* obavljala u periodu 2009–2018. godine, od kada postaje član Organizacionog odbora Njegoševi dani; član Urediivačkog odbora Zbornika *Njegoševi dani* od 2009. Dugogodišnji je lektor univerzitetskog časopisa *Riječ* i zbornika *Njegoševi dani*. Kvalitet njenog rada prepoznat je od strane urednika zbornika sa skupova međunarodnog značaja, te se njena pedagoška i stručna zrelost ogleda i u njenjoj angažovanosti kao recenzenta radova objavljenih u tim zbornicima. Član je *Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore* od oktobra 2010. godine.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO ISTRAŽIVAČKI RAD	19	19	60	60
3. PEDAGOŠKI RAD	1	1	5	5
4. STRUČNI RAD	21	21	42,1	42,1
UKUPNO	41	41	107,1	107,1

Analizom dostavljene konkursne dokumentacije saglasna sam da je kandidatkinja dr Nataša Jovović sve radove bodovala na ispravan način u skladu sa *Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja*.

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Data dokumentacija naučnoistraživačke, stručne i pedagoške aktivnosti kandidatkinje, kao i analiza kvaliteta njenog cjelokupnog naučnoistraživačkog rada, te rezultati njenog pedagoškog rada i stručne aktivnosti zavređuju visoku ocjenu i preporučuju je u prvo akademsko zvanje – docenta. **Dr Nataša Jovović** u potpunosti, i kvantitativno i kvalitativno, ispunjava sve uslove predviđene Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja, pa s posebnim zadovoljstvom predlažem Vijeću Filološkog fakulteta u Nikšiću i Senatu Univerziteta Crne Gore **da je izaberu u zvanje docenta za oblast Montenegristika**.

RECENZENT

Prof. dr Miodarka Tepavčević
Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I Ocjena uslova

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na osnovu odluke Senata Univerziteta, br. 03-584/2-1 od 21.04.2021, određena sam za članicu recenzentske komisije sa zadatkom pisanja Izvještaja o referatu kandidata po konkursu za izbor u akademsko zvanje objavljenom u dnevnom listu *Pobjeda* 03. marta 2021. godine, za oblast Montenegristika, na Filološkom fakultetu. Na ovaj konkurs prijavila se kandidatkinja dr Nataša Jovović koja je nakon diplomiranja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 2008. godine, na istom nastavila svoje usavršavanje odbranivši magistarski rad 2010. godine i doktorsku disertaciju 2016. godine. Na Filozofskom, a kasnije Filološkom fakultetu započinje akademsku karijeru 2009/2010. studijske godine kao saradnik u nastavi.

Na osnovu podnesene dokumentacije možemo konstatovati da u pogledu stepena obrazovanja kandidatkinja u potpunosti ispunjava sve predviđene Zakonom, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja uslove za izbor u akademsko zvanje docenta.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Naučnoistraživački rad dr Nataše Jovović obuhvata 19 bibliografskih jedinica, odnosno 19 naučnih radova nastalih kao rezultat istraživanja iz različitih oblasti nauke o jeziku: sintakse, leksikologije, lingvističke stilistike, filozofije jezika, psiholingvistike. Kao samostalni autor objavila je dva rada u međunarodnim časopisima kategorizacije Q4 (časopisi indeksirani na SCI/SCIE/A&HSCI listama), osam radova kategorizacije Q5 (od kojih su tri rada na SCOPUS-u), zatim jedan rad u časopisu nacionalnog značaja, kategorizacije Q6, šest radova sa međunarodnih naučnih skupova i dva rada predstavljena na nacionalnim naučnim skupovima. Na osnovu detaljnog uvida u bibliografiju dr Nataše Jovović pored kontinuiranog, sistematičnog i predanog rada, primjetna je tematska raznovrsnost, aktuelnost u odabiru istraživačkih zadataka, metoda i lingvističkih disciplina, čemu u prilog ide njena posvećenost na planu interdisciplinarnih pristupa jeziku, kakav je u prvom redu psiholingvistički, kao jedan od trenutno vodećih pristupa u svijetu na području nauke o jeziku. Treba posebno istaći da kandidatkinja svojim radovima iz psiholingvistike utemeljuje i osnažuje ovu veoma značajnu naučnu disciplinu u Crnoj Gori. Znatno broj radova posvećen je proučavanju djela Mihaila Lalića, jednog od najznačajnijih crnogorskih književnika druge polovine XX vijeka, na različitim jezičkim nivoima, i to onim do sada najmanje u nauci osvijetljenim: sintakse, semantike i stilistike, pa ti radovi predstavljaju značajan doprinos montenegristici, ali i laličologiji uopšte. U ovoj recenziji kao posebno značajne izdvojiću radove koji pripadaju pomenutim oblastima nauke o jeziku: psiholingvistički, leksikologiji i sintaksi.

1. *Usvajanje termina za označavanje rodbinskih odnosa kod djece uzrasta 5–6 godina*, objavljen 2012. godine u Zborniku radova *'Mi o jeziku, jezik o nama'* sa Druge konferencije Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore Podgorica, 23.10.2010, (ur. Slavica Perović, Podgorica, str. 149–161. ISBN 978-9940-9423-0-4 UDK 81'232-053.2). Autorka u ovom radu ispituje problem usvajanja i razumijevanja relacionih pojmova, tj. one fenomene jezika koji pripadaju području razvojne psiholingvistike. Na osnovu podataka

dobijenih metodom strukturisanog intervjua i njihove detaljne analize, argumentovano dolazi do zaključaka koji se zatim, upoređuju sa rezultatima istraživanja drugih autora – psiholingvisti. Tokom istraživanja potvrđena je početna hipoteza da porodična sredina ima najvažniju ulogu u procesu usvajanja i razumijevanja rodbinskih termina. Autorka dolazi do zaključka da stabilni odnosi unutar porodice koji počivaju na emocionalnoj povezanosti roditelja i djece kao i drugih članova zajednice imaju značajniju ulogu od obrazovnog profila roditelja. Ovo istraživanje pokazuje koji su rodbinski termini djeci predškolskog uzrasta (5–6 godina) poznati, koje upotrebljavaju u govoru, kako razumijevaju njihovu značenjsku strukturu, a koji su im potpuno nepoznati te stoga predstavljaju periferni sistem. Kako je tumačenje neodvojivo povezano sa izvjesnim emotivnim doživljajem ispitanika jer su rodbinski termini na njihovom uzrastu zapravo osobine konkretnih osoba – srodnika, autorka ističe da se semantika nekog pojma izvodi na osnovu pozitivnog/negativnog stava djeteta o članovima porodične zajednice, uže i šire. Autorka uočava da se značenje uopštava kao relacioni pojam, tj. odvaja se od konkretne osobe tek na kasnijim uzrastima. Rad predstavlja posebno vrijedan prilog psiholingvističkim proučavanjima u Crnoj Gori i poslužio je kao osnova kasnijim tematski i metodološki sličnim istraživanjima.

2. Rad koji takođe želim posebno izdvojiti predstavljen je na međunarodnom naučnom skupu, a potom i štampan u cjelini 2018. godine pod naslovom *Leksičke novotvorine kod djece predškolskog uzrasta*, Jezici i kulture u vremenu i prostoru, Tematski zbornik, VII/1, (ur. Snežana Gudurić, Biljana Radić Bojanić, Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Novi Sad, str. 161–172. UDK 811.163.41*373-053.4). U njemu se sa leksikološkog i psiholingvističkog stanovišta, kroz teorijske okvire tzv. eksplanatornog modela Klarkove, Slobina (1980, 1973) i princip afektivnosti S. Savić (1984, 1985) ispituju leksičke novotvorine kod djece predškolskog uzrasta. Pojam leksičke novotvorine tiče se novih riječi, dječjih kovanica ili neologizama koji se javljaju u govoru djece određenog uzrasta, i postepeno se iz njega gube, a istraživačima otkrivaju na koji način dijete usvaja pravila funkcionisanja jezika kao sistema, i na koji način dovodi u vezu formalnu strukturu riječi sa njenim značenjem. Autorka opravdano smatra da se uzajamnost, prožimanje i međusobna uslovljenost koja je svojstvena odnosu između jezika i mišljenja upravo otkriva u procesu stvaranja novih riječi, koje nastaju u zajedničkom komunikativnom činu govornika i sagovornika. Odstupanje od uobičajenih tvorbenih modela, karakterističnih za jezik odraslih, i iznalaženje novih na osnovu analogije, frekventnosti i samo djetetu svojstvene kreativnosti pokazuje na osnovu odabranih primjera koji su uvijek strogo vezani za kontekst u kojem se javljaju.

Autorka ističe da jezik, njegove zakonitosti i logiku, principe ustrojstva upravo otkrivaju djeca u zagonetnom procesu učenja i usvajanja. Na taj način, djeca pokušavaju da odgonetnu pravila funkcionisanja jezika kao sistema. Stvaranjem leksičkih novotvorina, koje predstavlja specifičnu stvaralačku, i prije svega kreativnu fazu u procesu usvajanja jezika, dijete otkriva „nesavršenost jezika” kao sistema stvaranjem „savršenih neologizama”.

Dobijeni rezultati potvrđuju tezu o niskom stepenu upotrebe neologizama nakon 4. godine, ali na drugoj strani autorka skreće pažnju na to da ta činjenica ne umanjuje visok stepen kreativnosti kod ispitanika i ispitanica prilikom njihove tvorbe, koja nastaje ne samo usljed potrebe da se ispuni izvjesna leksička praznina, već i usljed potrebe da dijete izrazi svoj specifičan doživljaj svijeta koji ga okružuje, svoje misli, emocije. Pri tome, djeca prelaskom na viši stepen govornog razvoja, ukoliko upotrebljavaju nove riječi, češće tvore imenice od glagola, što predstavlja bitnu razliku u odnosu na mlade uzraste (od 18 do 48 mjeseci) kod kojih su glagoli najfrekventniji neologizmi u govoru, što se da objasniti izraženom željom i potrebom djeteta da gramatička pravila univerzalno primijeni. U ispitivanom korpusu primjeri tog tipa nijesu zabilježeni kod djece od 5. do 6. godine. Najveći broj zabilježenih leksičkih novotvorina se najčešće javlja jednom, u određenom kontekstu, i vrlo brzo se gubi iz rječnika djeteta. Činjenica da se u rječniku najduže zadržavaju upravo one „kovanice” koje svojom strukturom najviše i odstupaju od jezika odraslih autorku navodi na zaključak da njihova pojava ima važnu ulogu u procesu razvoja mišljenja, te da bi bilo korisno opisati i faze njihovog javljanja, stepen zastupljenosti i njihovo nestajanje, koje se vezuje za pravilnu i izgrađenu sintaksu, tj. period nakon šeste godine.

3. Posebnu pažnju zahtijeva i rad *Semantička kategorija vokativnosti u Lalićevim romanima 'Svadba' i 'Ratna sreća', Riječ*, Časopis za nauku o jeziku i književnosti Instituta za jezik i književnost (ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 8, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 39–54. ISSN 0354-6039 UDK 80+82(05). Autorka se bavi analizom vokativnih konstrukcija u

djelima Mihaila Lalića, koje su izraz semantičke kategorije vokativnosti. Pored sintaksičke u radu je sprovedena stilistička i semantička analiza vokativnosti u odabranim Lalićevim romanima. Posebna pažnja posvećena je strukturi vokativnog iskaza koji može biti jednočlani, dvočlani ili višočlani, tj. može funkcionisati kao monoleksički ili sintagmatski model.

Autorka razmatra ekspresivna značenja vokativa koja se javljaju u tri vida: vokativ emocionalne reakcije, semantički ispražnjen vokativ i vokativ apostrofiranja. U ispitivanom književnom tekstu Mihaila Lalića, vokativ emocionalne reakcije doprinosi karakterizaciji likova, predstavljajući najrazličitije emocije i raspoloženja govornika i njegov odnos prema sagovorniku, tj. *sredstvo je kvalifikacije sagovornika od strane govornika*.

Osnovna karakteristika semantički ispražnjenog vokativa jeste da on u stvari ne podrazumijeva sagovornika, iako je imenovan, jer on samo odslikava snažnu emotivnost govornog lica. Stoga su oblici ovih vokativa najčešće idiomatski izrazi, kojima upravlja njihovo ustaljeno značenje. Otuda je i njihova upotreba, pogotovo apstraktne imenice *bog* i konkretne *majka*, kojima se govornik vraća kao svom prapočetku, izvoru, i jednoj nadi u teškim okolnostima egzistencijalne borbe i nemoći, očekivana i česta u unutrašnjim monolozima Lalićevih junaka.

Upotreba vokativnih konstrukcija u cilju skretanja pažnje sagovornika, ostvarivanja direktivnosti ili postizanja ekspresivnosti neodvojivo je povezana sa pragmatičkim okolnostima. U ispitivanim romanima Mihaila Lalića, obraćanje neživim pojmovima autorka označava terminom – vokativ apostrofiranja. Ističe da on pripada oblasti ekspresivne sintakse i javlja se u pjesničkom jeziku, pa takve pojmove treba posmatrati personifikovano. Na drugoj strani, ekspresivnost je uvijek prisutna u vokativnim obraćanjima bićima koja mogu da ih razumiju, i kako primjeri pokazuju ogleda se izborom ekspresivne sintakse ili eksklamativnom intonacijom (vokativ emocionalne reakcije, semantički ispražnjen vokativ).

Analiza odabranih primjera otkriva da vokativ često ima otvaračku funkciju, jer govorno lice kroz imenovanje sagovornika i zauzimanje određenog odnosa ima za cilj da izazove odgovarajuću reakciju i verbalnu aktivnost sagovornika. Zbog toga vokativnost ima veoma važan pragmatički status u verbalnoj komunikaciji. Vokativni iskaz stoga, bez obzira na strukturu, monoleksičku ili sintagmatsku, daje tonalnost cjelokupnom saopštenju i pokazuje kakav je opšti stav govornika prema sagovorniku. Autorka primjećuje da u ispitivanom tekstu vokativni iskaz najčešće nije usklađen sa govornom situacijom i očekivanjima sagovornika, budući da se gradi na verbalnom sukobu i iskazivanju negativnog i nerijetko neprijateljskog odnosa među sagovornicima. Iscrpna sintaksička, semantička i stilistička analiza donosi novi pogled u tumačenju jezičkog izraza Mihaila Lalića ali i višeslojno osvjetljavanje sintaksičko-semantičke kategorije vokativnosti u odnosu na dosadašnje lingvističke prikaze ovog padežnog oblika.

Na osnovu detaljnog uvida u bibliografiju dr Nataše Jovović i analize radova zaključujem da je njen naučnoistraživački rad utemeljen na provjerenim naučnim metodama i paradigmatama, da je okrenut ka interdisciplinarnim istraživanjima, da je oslonjen na bogatu i relevantnu naučnu literaturu. Sa izraženim smislom za analizu i sintezu naučnih činjenica, N. Jovović razmatranja ispitivanih problema sagledava sa različitih stanovišta opšte teorije o jeziku, lingvokulturologije, analize diskursa, psiholingvistike, pragmatike, pri čemu nadilazi nivo tradicionalno shvaćene lingvistike kao nauke koja se bavi isključivo proučavanjem jezika kao apstraktnog sistema znakova. I broj i kvaliteta radova sa kojima konkuriše za izbor u zvanje docenta i referentnost časopisa i zbornika sa međunarodnih konferencija u kojima su objavljeni potvrđuju da dr Nataša Jovović spada u red mladih, vrijednih i perspektivnih naučnika koji će znatno unaprijediti nauku o jeziku i montenegristiku.

PEDAGOŠKA OSPOBLJENOST

Dr Nataša Jovović zaposlena je kao saradnik u nastavi na Filozofskom/Filološkom fakultetu od 2009. godine. Od 2016. godine pored časova vježbi, izvodila je i predavanja pod mojim mentorstvom iz Uvoda u lingvistiku (SP za crnogorski/srpski jezik i južnoslovenske književnosti, SP za njemački jezik i književnost, SP za ruski jezik i književnost), Psiholingvistike (SP Psihologija i SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti) i Akademskog pisanja i retorike (Fakultet političkih nauka, SP Medijske studije i novinarstvo). Izvođenju nastave pristupa odgovorno, profesionalno i temeljno, a u radu sa studentima pokazuje naročitu posvećenost vodeći računa o svim detaljima nastavnog procesa. To potvrđuje i Izvještaj prodekana za nastavu 01-615 od 09. marta 2021. god. na osnovu zvaničnih anketa studenata na kojima je kandidatkinja ocijenjena najboljom

ocjenom. Sa studentima ima odličan odnos, predusretljiva je i strpljiva u prenošenju znanja, ažurna na vježbama i konsultacijama, uvijek spremna da pomogne u davanju literature i smjernica pri pisanju seminarskih, specijalističkih i drugih studentskih radova. Iz svega rečenog može se zaključiti da dr Nataša Jovović u pogledu pedagoške osposobljenosti zadovoljava sve kriterijume i uslove propisane Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

STRUČNI RAD

Na osnovu uvida u stručnu djelatnost i saradnje sa dr Natašom Jovović mogu konstatovati da ima višegodišnje iskustvo učešća u organizovanju najznačajnijeg međunarodnog slavističkog skupa *Njegoševi dani*, a kao član uređivačkog odbora i iskustvo pripreme za štampu zbornika radova sa tog skupa. Sekretar je Redakcije i lektor međunarodnog časopisa Instituta za jezik i književnost Filozofskog/Filološkog fakulteta *Riječ* od 2014. godine. Lektorisala je i druge značajne publikacije, učestvovala u organizovanju i vođenju Kurza crnogorskog jezika za strance, na Filozofskom fakultetu i Univerzitetu Crne Gore. Učesnica je tri međunarodna naučna projekta i recenzent radova u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja. Redovno učestvuje na međunarodnim naučnim skupovima i konferencijama. Član je Društva za primijenjenu lingvistiku Crne Gore od 2010. godine i veoma aktivna u svim projektima koje organizuje SP za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti (promocije knjiga, književne večeri, radionice, proslave značajnih jubileja i sl). Sve ovo pokazuje da se dr Nataša Jovović pored naučno-istraživačkog i pedagoškog rada posvećeno bavi i stručnim radom i odgovorno obavlja sve akademske i stručne poslove i aktivnosti koji joj se povjeravaju.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			19			60
3. PEDAGOŠKI RAD			1			5
4. STRUČNI RAD			21			42,1
UKUPNO			41			107,1

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priložene klasifikacione bibliografije i analize naučnoistraživačkog, pedagoškog i stručnog rada kandidatkinje dr Nataše Jovović, kao i na osnovu dugogodišnje saradnje sa kandidatkinjom (kao mentor na izradi njene magistarske teze i njene doktorske disertacije, kao profesor na čijim predmetima je izvodila vježbe i kao profesor pod čijim mentorstvom je izvodila nastavu), konstatujem da dr Nataša Jovović ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje docenta. Stoga, sa posebnim zadovoljstvom predlažem Vijeću Filološkog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Natašu Jovović izabere u **akademsko zvanje docenta** za oblast Montenegrostika.

RECENZENT

prof. dr Rajka Glušica
Filološki fakultet UCG

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

U skladu sa Odlukom o imenovanju Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje Izvještaja, br. 03-584/2-1 od 21.04.2021. godine, u prilogu dostavljam traženi Izvještaj.

Na Konkurs objavljen u dnevnom listu Pobjeda 3. marta 2021. godine za izbor u akademsko zvanje Montenegrostika na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore prijavio se jedan kandidat, dr Nataša Jovović, saradnica u nastavi na Filološkom fakultetu u Nikšiću.

Nakon uvida u priloženu dokumentaciju dostavljam sljedeći Izvještaj.

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Dr Nataša Jovović rođena je u Nikšiću 1983. godine. Kandidatkinja je stručni naziv profesora srpskog jezika i književnosti stekla 2008. godine odbranivši rad *Lokativ u jeziku Stefana Mitrova Ljubiše* sa ocjenom deset (10) i prosječnim uspjehom u toku studiranja 8,74.

Postdiplomske studije upisala je 2008. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na Odsjeku za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, smjer Nauka o jeziku, odabravši kao predmet uže struke Psiholingvistiku. Magistarski rad pod naslovom *Usvajanje termina za označavanje rodbinskih odnosa kod djece uzrasta 5-6 godina* odbranila je 2010. godine sa ocjenom „A“ i time stekla zvanje magistra lingvističkih nauka.

Doktorske studije upisala je 2010. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti. Doktorsku disertaciju pod nazivom *Sintaksičko-stilske osobnosti u romanima Mihaila Lalića* odbranila je 2016. sa prosječnom ocjenom deset (10) u toku studiranja, i time stekla naziv doktora lingvističkih nauka.

Imajući u vidu navedeno, u pogledu stepena obrazovanja za izbor u akademsko zvanje za oblast na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, konstatujem da dr Nataša Jovović ispunjava sve uslove predviđene Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA

Klasifikaciona bibliografija dr Nataše Jovović pokazuje raznovrstan, tematski bogat naučni opus koji i kvalitativno i kvantitativno potvrđuje da je riječ o kandidatkinji koja svojim publikovanim radovima pruža značajan doprinos području montenegrostike. Objavila je dva rada u časopisima koji se nalaze na A&HSCI listi iz oblasti lingvističke stilistike i filozofije jezika, pet radova iz psiholingvistike, deset radova o sintaksi, semantici i stilistici jezičkog izraza Mihaila Lalića, jedan rad iz područja ekspresivne sintakse, jedan rad iz oblasti frazeologije i lingvokulturologije. Ovim radovima pokazuje opredjeljenost ka izučavanju svih jezičkih nivoa, pogotovo onog najkompleksnijeg – sintaksičkog, ali i stalnu uključenost u specifične, danas posebno aktuelne interdisciplinane pristupe jeziku.

1. Vrijedan pažnje i posebne analize jeste rad „Metatekstualne veze ‘Lelejske gore’ i Njegoševih stihova“, (*Riječ*, Časopis za nauku o jeziku i književnosti, ur. Rajka Glušica, Nova serija, br. 10, Posebno izdanje, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet, Nikšić, str. 231–240 ISSN 0354-6039 UDK 80+82(05)).

U ovom radu autorka analizira ulogu i značenje Njegoševog *Gorskog vijenca* u romanu *Lelejska gora* Mihaila Lalića. Primjećuje se da su veze dva istaknuta i za crnogorsku književnost dva značajna književna stvaralca, Petra II Petrovića Njegoša i Mihaila Lalića brojne, u smislu stvaralačke inspiracije i doživljaja crnogorske kulture koja se temelji na mnogobrojnim uzusima koji u najvećoj mjeri odslikavaju kulturu življenja zasnovanu na idealima čojstva, junaštva i poštenja – herojskom modelu svijeta, čije razgrađivanje počinje sa Lalićevim djelom. Autorka izvodi brojne podudarnosti i tumači ih u sferi izražene metatekstualnosti u okviru koje Njegoševi stihovi bivaju tumačeni u kontekstu druge narativne strukture. Sve u radu pobrojane podudarnosti između *Lelejske gore* i *Gorskog vijenca* potvrdile su da se lik Lada Tajovića gradi na osnovu djela koje rekonstruiše sociokulturni kod crnogorskog društva, zasnovan na herojsko-patriotskom modelu svijeta koji je očiđen u *Gorskom vijencu*. Na širem planu metatekstualnosti, autorka *Gorski vijenac* posmatra kao jedan od prototekstova *Lelejske gore* koji funkcioniše kao metatekst. Njihov odnos je metakreativan jer pisac na osnovu izvornog teksta gradi svojevrstni književni izraz koristeći ključna djela crnogorske književne tradicije u kojima je uspostavljen crnogorski kulturni kanon, u prvom redu Njegošev *Gorski vijenac*. Pri tome je odnos pisca prema prototekstu naglašeno afirmativan i krajnje kontroverzan. Autorka je u svojoj analizi pokazala da su relacije prototekst–metatekst naglašene i vidljive.

2. Kandidatkinja je uspješno analizirala i kompleksnu problematiku obrađenu u radu „Neke osobitosti reda riječi u romanima Mihaila Lalića“, (*Folia linguistica et litteraria*, Časopis za nauku i jezik u književnosti, br. 28, urednik Jelena Knežević, Univerzitet Crne Gore, Institut za jezik i književnost, Filološki fakultet, Nikšić, 2019, str. 225–238. SCOPUS, ESCI. 10.31902/fl.28.2019.13 UDK 81:821.163.4.09 Lalić M). Autorka

ističe da red riječi u jeziku Mihaila Lalića u većini slučajeva odgovara stanju u našem standardnom savremenom jeziku. Uočava da takvi primjeri sa stanovišta lingvostilistike i korelacione stilistike nemaju posebnu važnost. Na drugoj strani, primjeri odstupanja od norme su vrlo značajni za sagledavanje specifičnog stilskog izraza pisca koji se upotrebom parenteze, inverzije različitih tipova (anastrofe, hijastičkih struktura) dodatno oneobičava i doprinosi originalnosti pripovijedanja, koje je oslobođeno jednoličnog i monotonog predstavljanja romaneskne stvarnosti. Autorka opravdano donosi zaključak da čak i u slučajevima kada se jezik Mihaila Lalića približava jezičkom izrazu pisca starije jezičke epohe, da je najveći broj zabilježenih odstupanja izrazito stilskog karaktera. To obilježje obogaćuje Lalićev književni opus vrlo izražajnim i ekspresivnim i stilematičnim konstrukcijama koje su vrlo važan segment književnoumjetničkog teksta uopšte koji ga čini jedinstvenim i neponovljivim.

3. Autorka u okviru ispitivanog teksta gradi i osobenu semantičku klasifikaciju kletvi u radu „Kletve u Njegoševom ‘Gorskom vijencu’ (frazološki i lingvokulturološki pristup)”, (Zbornik radova *Njegoševi dani* 7, ur. Tatjana Bečanović, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani* 7, održan 30, 31. 08. i 01. i 02. 09. 2017. godine u Kotoru, Univerzitet Crne Gore, Filološki fakultet, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2019, str. 231–244. ISBN 978-86-7798-062-7). Koristeći bogatu literaturu autorka rješava problem nastanka, definicije i vrste pojma kletva, na primjeru odabranog književnoumjetničkog djela. U radu ističe da je kletva kao specifična jezička forma postojala od davnina, a bila je izuzetno živa kategorija i u vremenu koje se opisuje u Gorskom vijencu. Kletva, na osnovu predstavljenih tumačenja, nije samo ostatak paganske vizije svijeta, već je i specifičan vid opštenja, budući da se javlja u više oblika i značenja: kao osuda, molitva, negacija, tj. kao lažna kletva i kritika, kao blagoslov čime potvrđuje svojstvo frazeološke konstrukcije u širem smislu. Savremena lingvistička teorija kletvu bilježi kao pertefakt onoga što danas označavamo pojmom psovke, ali je i u jednom i u drugom slučaju riječ o takvom tipu stereotipnih iskaza koji imaju različitu ilokucijsku snagu, ali iste perlokucijske efekte – poništavanje protivnika. Autorka naglašava da njihovo proučavanje ima naročito značaj in a lingvokulturološkom planu jer ukazuje na jezičke forme koje su u određenju kulturi, određenom kontekstu i vremenu bile nezaobilazan vid opštenja.

Sve naučne radove kandidatkinje dr Nataše Jovović odlikuje sistematičnost, metodičnost i analitičnost u razmatranju problema sa stanovišta brojnih lingvističkih disciplina, kao i detaljna i naučno utemeljena analiza odabranog istraživačkog korpusa uz sposobnost donošenja adekvatnih zaključaka i rješenja.

Na osnovu svega navedenog dr Nataša Jovović zadovoljava sve potrebne uslove u pogledu naučnoistraživačkog rada za izbor u akademsko zvanje.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Kao predmetni profesor kandidatkinje dr Nataše Jovović ističem da je tokom cjelokupnog višegodišnjeg saradničkog angažovanja (od 2016. godine saradnik sa doktoratom) svojim nastavnim obavezama uvijek prilazila savjesno, marljivo, odgovorno i iznad svega profesionalno. Ostvaruje plodnu komunikaciju sa studentima kako u nastavnom procesu tako i tokom brojnih konsultacija prilikom izrade seminarskih radova. O kvalitetu njenog rada najbolje govore visoke ocjene koje dobija na anonimnim studentskim anketama (prema Izvještaju prodekana za nastavu 01-615 od 09.03.2021). Shodno svemu navedenom, kandidatkinja zadovoljava sve uslove koji se tiču pedagoške osposobljenosti za izbor u akademsko zvanje docenta.

STRUČNI RAD

Dr Nataša Jovović je učestvovala na na tri međunarodna projekta od kojih izdvajam projekat *Jeziči i nacionalizmi* Centra za građansko obrazovanje CG, Udruge KURS, Udruženja Krokodil, i PEN centra Bosne i Hercegovine u okviru kod je bila učesnica regionalne ekspertske konferencije u Sarajevu na Fakultetu političkih nauka 2016. godine.

Trenutno učestvuje i u međunarodnom projektu kao saradnica na izradi monografije *Stilistika slovenskih zemalja na razmeđu dvaju vijekova (XX–XXI)* Komisije za stilistiku Međunarodnog slavističkog komiteta.

Bila je član Organizacionog odbora Međunarodne naučne konferencije *Mihailu Laliću u čast*, održane na Filozofskom fakultetu 2014. godine u Nikšiću. Funkciju sekretara Međunarodnog

slavističkog skupa *Njegoševi dani* obavljala je od 2009. do 2018. godine, od kada je član Organizacionog odbora. Takođe je i član Uređivačkog odbora Zbornika *Njegoševi dani* od 2009. godine.

U radu Vijeća Filozofskog, a zatim i fakulteta učestvovala je kao predstavnik doktorskih studija tokom 2015/2016. godine. Član je u brojnim komisijama za odbranu diplomskih radova od oktobra 2016. godine kao i komisija za provjeru znanja iz licenciranih programa obrazovanja odraslih, tj. procjene nivoa znanja crnogorskog jezika od 2020. godine.

Bila je član Radne grupe kao predstavnik saradnika Filološkog fakulteta za pisanje Izvještaja za potrebe izrade Opšte strategije Univerziteta Crne Gore 2019. godine.

Dugogodišnji je lektor časopisa *Riječ* i zbornika *Njegoševi dani* kao i recenzent radova objavljenih u zbornicima sa skupova međunarodnog značaja.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			19			60
3. PEDAGOŠKI RAD			1			5
4. STRUČNI RAD			21			42,1
UKUPNO			41			107,1

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Uvidom u dokumentaciju kandidatkinje dr Nataše Jovović, zaključujem da kvalitetom svog rada vidljivim na osnovu naučnoistraživačke i stručne djelatnosti i pedagoške osposobljenosti zadovoljava sve potrebne uslove predviđene Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore da se izabere u zvanje akademsko zvanje **docenta** za oblast **Montenegristika** na Filološkom fakultetu.

RECENZENT
prof. dr Zorica Radulović
Filološki fakultet

SADRŽAJ:**1. REFERATI ZA IZBOR U ZVANJA****Fakultet likovnih umjetnosti**

Referat za izbor u akademsko zvanje za predmete:
Grafičko oblikovanje knjige, Ilustracija i knjiga II,
Ilustracija MA i Knjiga MA 1

Ekonomski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Kvantitativna ekonomija 10

Medicinski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Hirurška grupa kliničkih medicinskih predmeta 23

Filozofski fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Opšta sociologija sa metodologijom socioloških
Istraživanja 34

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Opšta sociologija sa metodologijom socioloških
istraživanja 41

Filološki fakultet

Referat za izbor u akademsko zvanje za oblast
Montenegrstica 48